

Ankestyrelsens

Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark 2016

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	4
1 Sammenfatning	5
1.1 Udvalgte nøgletal 2016	5
1.2 Eksempler på Udbetaling Danmarks sagsbehandlingsfejl	7
1.3 Øvrige udvalgte resultater	8
1.3.1 Tal for alle lovområder	8
1.3.2 Barselsdagpenge	9
1.3.3 Boligstøtte	9
1.3.4 Familieydelse	10
1.3.5 Social pension	11
1.3.6 International pension	11
1.3.7 Lovvalg	12
1.3.8 Kontanthjælpsloftet	12
2 Ankestyrelsens sager på Udbetaling Danmarks områder	14
2.1 Tilgang af sager	14
2.2 Afsluttede sager i 2016	15
2.3 Realitetsbehandlede sager i 2016	17
2.3.1 Kritik i realitetsbehandlede sager	17
3 Generelle tendenser i sagsbehandlingen	20
3.1 Problemer på området for inddrivelse	20
3.2 Principafgørelse 59-16 om pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen	23
3.3 Andre generelle tendenser	24
4 Vi registrerer Udbetaling Danmarks sagsbehandlingsfejl	26
4.1 Retlige spørgsmål	27
4.2 Ankestyrelsens reaktionsmuligheder	28
4.3 Materielle og formelle fejl i sagsbehandlingen	28
4.4 Påtale af sagsbehandlingsfejl i sagerne	30
5 Barselsdagpenge	31
5.1 Sager om barselsdagpenge i tal	31
5.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager	32
5.2 Udvalgte sager om barselsdagpenge	34
5.2.1 Regler	35
5.2.2 Principafgørelser afgjort i 2016	35
5.2.3 Andre afgørelser	36
5.2.4 Oversigt over de seneste principafgørelser om barselsdagpenge	39
6 Boligstøtte	40
6.1 Sager om boligstøtte i tal	40

6.1.1	Kritik i realitetsbehandlede sager	41
6.2	Udvalgte sager om boligstøtte	43
6.2.1	Regler	45
6.2.2	Andre afgørelser	45
6.2.3	Oversigt over seneste principafgørelser om boligstøtte	62
7	Familieydelse	63
7.1	Sager om familieydelse i tal	63
7.1.1	Kritik i realitetsbehandlede sager	66
7.1.2	Sager om ydelser til enlige på familieydelsesområdet	67
7.2	Udvalgte sager om familieydelse	70
7.2.1	Regler	70
7.2.2	Principafgørelser afgjort i 2016	71
7.2.3	Andre afgørelser	71
7.2.4	Oversigt over seneste principafgørelser om familieydelse	79
8	Social pension	80
8.1	Sager om social pension i tal	80
8.1.1	Kritik i realitetsbehandlede sager	82
8.1.2	Sager om ydelser til enlige på pensionsområdet	84
8.2	Udvalgte sager om social pension	86
8.2.1	Regler	88
8.2.2	Principafgørelser afgjort i 2016	88
8.2.3	Andre afgørelser	96
8.2.4	Oversigt over de seneste principafgørelser om pension	101
9	International pension	102
9.1	Sager om international pension i tal	102
9.1.1	Kritik i realitetsbehandlede sager	104
9.1.2	Sager om ydelser til enlig på pensionsområdet	106
9.2	Udvalgte sager om international pension	108
9.2.1	Regler	108
9.2.2	Andre afgørelser	108
10	Lovvalg	116
10.1	Sager om lovvalg i tal	116
10.1.1	Kritik i realitetsbehandlede sager	117
10.2	Udvalgte sager om lovvalg	119
10.2.1	Regler	119
10.2.2	Andre afgørelser	119
11	Kontanthjælpsloftet	122
11.1	Sager om kontanthjælpsloftet i tal	122
11.2	Kort om sagerne om kontanthjælpsloftet	123
11.2.1	Regler	123
	Bilag 1 Bag om tallene	124

Titel
Udgiver Ankestyrelsen, juli 2017
ISBN nr
Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
7998 Statsservice
Telefon 33 41 12 00
Hjemmeside www.ast.dk
E-mail ast@ast.dk

Forord

Siden 2013 har Ankestyrelsen været forpligtet til at udarbejde en årlig redegørelse om sagsbehandlingen i Udbetaling Danmark på baggrund af de sager, der indbringes for Ankestyrelsen i løbet af året.

Redegørelsen indeholder statistik over de ankede sager og årsagerne til, at Ankestyrelsen ikke stadfæster Udbetaling Danmarks afgørelser.

Redegørelsen indeholder også statistik over påtalte sagsbehandlingsfejl. Herudover indeholder redegørelsen beskrivelser af tendenser i sagsbehandlingen generelt og inden for de enkelte lovområder.

Redegørelsen indeholder statistik mv. vedrørende lovområderne:

- Barselsdagpenge
- Boligstøtte
- Familieydelse
- Social pension
- International pension
- Lovvalg
- Kontanthjælpsloftet
- Fleksydelse
- Delpension
- Efterlevelseshjælp
- Repatrieringsloven
- Aktivlovens § 6

Reglerne om kontanthjælpsloftet, der betyder en reduktion af boligstøtte og den særlige støtte efter aktivloven, trådte først i kraft 1. oktober 2016, hvilket også afspejles i antallet af indkomne sager mv.

Redegørelsens datagrundlag er baseret på udtræk i Ankestyrelsens interne journalsystem på fx journalnumre, afgørelseskoder og emneord.

Redegørelsen offentliggøres elektronisk på Ankestyrelsens hjemmeside.

Det har ikke været muligt at gøre sidehovederne tilgængelige for personer med et synshandicap. Sidehovederne består blot af et billede og undersøgelsens titel.

1 Sammenfatning

Denne redegørelse handler om Ankestyrelsens behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark i 2016. Redegørelsen indeholder statistik om de indkomne og behandlede sager på Udbetaling Danmarks områder.

Redegørelsen har særlig fokus på følgende lovområder:

- Barselsdagpenge
- Boligstøtte
- Familieydelse
- Social pension
- International pension
- Lovvalg
- Kontanthjælpsloftet

Reglerne om kontanthjælpsloftet, der betyder en reduktion af boligstøtte og den særlige støtte efter aktivloven, trådte først i kraft 1. oktober 2016, hvilket også afspejles i antallet af indkomne sager mv.

I redegørelsen ses der på tal om:

- Tilgangen af sager
- Afsluttede sager
- Realitetsbehandlede sager

Herudover har vi opgjort tal over, hvor mange sager vi har udtalt kritik i fordelt på lovområde, og hvilke sagsbehandlingsfejl vi har påtalt i sagerne. Inden for lovområderne familieydelse, social pension og international pension ses der også på tal om ydelser til enlige.

Derudover indeholder redegørelsen en præsentation af Ankestyrelsens principafgørelser på de nævnte lovområder. Endelig indeholder redegørelsen en beskrivelse af de fejl, vi har påtalt i sagerne.

Denne sammenfatning beskriver delresultater fra redegørelsen. Delresultaterne uddybes og nuanceres i redegørelsens enkelte kapitler. I sammenfatningen her præsenteres indledningsvis udvalgte nøgletal. Dernæst er der en kort beskrivelse af de sagsbehandlingsfejl vi ser i Udbetaling Danmarks sager efterfulgt af øvrige emner fra de enkelte kapitler.

1.1 Udvalgte nøgletal 2016

I 2016 udbetalte Udbetaling Danmark ydelser til ca. 2.762.662 mio. ydelsesmodtagere.

I 2016 modtog Ankestyrelsen 3.469 klager i sager, afgjort af Udbetaling Danmark. Ankestyrelsen afsluttede 2.328 sager, heraf blev 1.826 realitetsbehandlet. 502 sager (22 procent) blev afsluttet uden realitetsbehandling.

- 70 procent af de realitetsbehandlede afgørelser blev stadfæstet, 23 procent blev hjemvist og syv procent ændret.
- Til sammenligning realitetsbehandlede Ankestyrelsen 3.933 sager i 2015. 79 procent af afgørelserne blev stadfæstet, ti procent blev hjemvist og 11 procent ændret.

De sagsområder, hvor Ankestyrelsen modtager flest klagesager, vedrører boligstøtte (30 procent), social pension (26 procent) og familieydelser (20 procent).

Væsentlig færre boligstøttesager i 2016:

- I 2016 modtog vi 1022 sager om boligstøtte. I perioden 2013-2015 lå antallet af indkomne sager på henholdsvis 1350, 1773 og 1343.

Færre stadfæstelser i boligstøttesager og påtale af flere sagsbehandlingsfejl:

- Andelen af sager om boligstøtte, hvor Ankestyrelsen stadfæstede Udbetaling Danmarks afgørelse faldt til 70 procent. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 40 procent i 2015 til 14 procent i 2016.

Væsentlig flere sager om social pension:

- I 2016 modtog Ankestyrelsen 901 sager om social pension. Det er 482 flere sager end i 2015, hvor vi modtog 419 sager. I 2013-2014 modtog vi henholdsvis 757 og 670 sager.

Væsentlig flere hjemviste sager om social pension:

- Andelen af hjemviste sager steg i 2016 til 53 procent sammenlignet med perioden 2013-2015, hvor andelen af hjemviste sager var rimelig stabil på 13-20 procent.

1.2 Eksempler på Udbetaling Danmarks sagsbehandlingsfejl

Dette afsnit beskriver udvalgte fejl og mangler i Udbetaling Danmarks sagsbehandling, som Ankestyrelsen har konstateret i forbindelse med klagesagsbehandlingen.

Generelt:

- I et forholdsvis stort antal sager har Ankestyrelsen påtalt, at Udbetaling Danmarks begrundelser i afgørelserne er mangelfulde. Det drejer sig særligt om begrundelser for beregninger af ydelser og opgørelser af krav.
- Ankestyrelsen har også i et stort antal sager påtalt, at Udbetaling Danmark har lavet partshøringsfejl i sagerne.
- Herudover er det fortsat et stort problem, at Udbetaling Danmark ikke oversender alle akter i sagerne. Manglende datering af akter er også fortsat et problem.

Inddrivelse:

- I sager, hvor borgere klager over en fastsat afdragsordning eller beder om henstand med betaling af en gæld til Udbetaling Danmark, oversender Udbetaling Danmark ofte ikke den del af sagen, som handler om inddrivelse til Ankestyrelsen. Udbetaling Danmark oversender typisk kun den del af sagen, som handler om at fastslå, at der er et krav.
- Udbetaling Danmark sender afgørelser til borgere, hvor det ikke tydeligt fremgår, at der er tale om afgørelser. Typisk er overskriften i afgørelserne "Tak for din henvendelse". Derudover er afgørelserne ikke tilstrækkeligt begrundet, henvisning til de anvendte regler mangler, og afgørelserne er ikke ledsaget af en klagevejledning.

Barselsdagpenge:

- I redegørelsens kapitel om barselsdagpenge beskriver Ankestyrelsen to sager. Det fremgår heraf, at Udbetaling Danmark ikke laver betalingsevnevurderinger, når tilbagebetalingskrav inddrives. Når Udbetaling Danmark tilbagekalder begunstigende forvaltningsakter, tages der ikke stilling til betydningen heraf. Udbetaling Danmark opgør heller ikke tilbagebetalingskrav tilstrækkeligt.

Boligstøtte:

- I redegørelsens kapitel om boligstøtte beskriver Ankestyrelsen fem sager, hvoraf bl.a. fremgår, at Udbetaling Danmark ikke foretager partshøring og ikke begrunder sine afgørelser. Når Udbetaling Danmark beregner størrelsen på en udbetaling eller et

tilbagebetalingskrav, så indeholder begrundelsen typisk ikke beregningerne, ligesom Udbetaling Danmark ikke angiver de nødvendige oplysninger, der ligger til grund for beregningerne. Det fremgår ikke af afgørelserne, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav.

Familieydelse:

- I redegørelsens kapitel om familieydelse beskriver Ankestyrelsen seks sager, der afspejler nogle af de fejl, som vi ser på familieydelsesområdet. Udbetaling Danmark overholder fx ikke de forvaltningsretlige regler og principper for partshøring, begrundelse og meddelelse af afgørelsen til borger. Derudover afspejler sagerne, at Udbetaling Danmark ikke i tilstrækkelig omfang oplyser sagerne før, der træffes afgørelse.

Pension:

- I redegørelsens kapitel om pension beskriver Ankestyrelsen et antal sager om Udbetaling Danmarks anvendelse af de nye regler om kalenderårsmodellen. I de pågældende sager har Udbetaling Danmark ikke partshørt, og Udbetaling Danmark har krævet ydelse tilbage uden at vurdere, om der har været tale om fejludbetalinger, som pensionisten ikke skal bære risikoen for, fordi pensionisterne har modtaget ydelserne i god tro.

1.3 Øvrige udvalgte resultater

1.3.1 Tal for alle lovområder

I dette afsnit gives der på tværs af lovområderne en oversigt over udviklingen i indkomne og afsluttede sager, udviklingen i udfaldet af realitetsbehandlede sager og i omfanget af påtalte sagsbehandlingsfejl i realitetsbehandlede sager.

Indkomne sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen i alt 3.469 sager på Udbetaling Danmarks områder.

Hovedparten af de klagesager, Ankestyrelsen har modtaget på Udbetaling Danmarks områder, vedrører boligstøtte, som udgør omkring en tredjedel af alle indkomne sager i 2016. Sager, der vedrører social pension, udgør godt en fjerdedel og sager, der handler om familieydelse, udgør godt en femtedel af det samlede antal sager. Sager om udenlandsk pension udgør 12 procent, og barseldagpengesagerne udgør ni procent. Sager om kontanthjælpsloftet udgør tre procent af sagerne, som Ankestyrelsen modtog i 2016.

Afsluttede sager

Ankestyrelsen afsluttede 2.328 sager på Udbetaling Danmarks områder i 2016. Heraf blev 1.826 sager realitetsbehandlet, og 502 sager blev afsluttet uden realitetsbehandling. Det svarer til henholdsvis 78 procent og 22 procent af de afsluttede sager.

Hovedparten af de afsluttede sager i 2016 vedrører boligstøtte, som udgør 36 procent af de afsluttede sager. Sager om familieydelse udgør en femtedel af det samlede antal sager. Ud af de afsluttede sager i 2016 om boligstøtte og familieydelse er der godt en fjerdedel af sagerne, henholdsvis 26 og 24 procent, som er afvist eller bortfaldet. På området for international pension er 27 procent af de afsluttede sager i 2016 afvist eller bortfaldet.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager

Ankestyrelsen realitetsbehandlede i alt 1.826 sager på Udbetaling Danmarks områder i 2016. 70 procent af sagerne blev stadfæstet, 23 procent af sagerne blev hjemvist, og syv procent af sagerne blev ændret.

1.3.2 Barselsdagpenge

Indkomne sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen 308 sager om barselsdagpenge.

Afsluttede sager

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 238 sager om barselsdagpenge. Ud af de 238 sager blev 208 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 30 sager blev afvist eller bortfaldt.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

I årene 2013, 2015 og 2016 stadfæstede Ankestyrelsen henholdsvis 83, 75 og 75 procent af sagerne. Andelen af hjemviste og ændrede sager har de nævnte år ligget forholdsvist stabilt, mellem syv og 13 procent. Sagerne, afgjort i 2014, skiller sig ud sammenlignet med de øvrige år; med 55 procent stadfæstede sager, 23 procent hjemviste sager og 22 procent ændrede sager. Vi henviser til kapitel 5.

1.3.3 Boligstøtte

Indkomne sager

I 2016 modtog vi 1022 sager om boligstøtte.

Afsluttede sager

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 846 sager om boligstøtte. Ud af de 846 sager blev 625 realitetsbehandlet. De resterende 221 sager blev afviste eller bortfaldt.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

I årene 2013, 2014 og 2015 stadfæstede Ankestyrelsen henholdsvis 81, 86 og 85 procent af sagerne. Andelen af stadfæstede sager faldt til 70 procent i 2016. Andelen af

hjemviste sager har næsten ligget på samme niveau i årene 2013-2015 svarende til henholdsvis 11, seks og ni procent. Andelen af ændrede sager har ligget stabilt i perioden 2013-2015 svarende til syv til otte procent. Andelen af ændrede sager faldt til fire procent i 2016. Vi henviser til kapitel 6.

1.3.4 Familieydelse

Indkomne sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen 694 sager om familieydelse.

Af de 694 indkomne sager i 2016 handlede de fleste af sagerne om børnebidrag (36 procent) og børnetilskud (35 procent). Godt en fjerdedel af sagerne (26 procent) omhandlede børne- og ungeydelse. Meget få sager – nemlig tre procent – omhandlede inddrivelse af ægtefællebidrag.

Afsluttede sager de seneste fire år

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 473 sager om familieydelse. Ud af de 473 sager blev 361 realitetsbehandlet. De resterende 112 sager blev afvist eller bortfaldt.

Ud af de i alt 361 realitetsbehandlede sager i 2016 omhandler de fleste forskudsvist udbetalte børnebidrag (130 sager), og de færreste inddrivelse af ægtefællebidrag (18 sager). Afgjorte sager om børnetilskud og børne- og ungeydelse er næsten ligeligt fordelt med henholdsvis 114 og 99 sager

Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

Gennem årene har der været en stigning i procentdelen af stadfæstede sager. Som følge heraf er andelen af hjemviste og ændrede sager faldet. De hjemviste sager i perioden fordeler sig over årene på henholdsvis 18, ni, tre og fire procent. De ændrede sager i samme periode fordeler sig på henholdsvis 26, 15, 13 og otte procent.

Indenfor alle de fire lovområder, børnetilskud, børne- og ungeydelse, børnebidrag og ægtefællebidrag, ligger stadfæstelsesprocenten mellem 85 og 100 procent. I sager om børnetilskud og børne- ungeydelse blev hver tiende, henholdsvis 11 og ti procent, af de realitetsbehandlede sager ændret.

Sager om ydelser til enlige på familieydelsesområdet

I 2016 har Ankestyrelsen behandlet i alt 68 sager om familieydelse til enlige. Sager om ydelser til enlige udgjorde 19 procent af de i alt 361 sager om familieydelse, der blev realitetsbehandlet i 2016.

I 2016 blev 87 procent af de realitetsbehandlede sager for ydelser til enlige blev stadfæstet. I perioden 2013-2015 blev henholdsvis 36, 70 og 82 procent af sagerne stadfæstet. Således har der været en relativ markant stigning i stadfæstede sager siden 2013. Tilsvarende har der været et fald i andelen af hjemviste og ændrede sager. Blandt de hjemviste sager i 2013-2016 lå andelen på henholdsvis 18, 12, et og fire procent.

Blandt de ændrede sager i 2013-2016 lå andelen på henholdsvis 46, 18, 17 og ni procent. Vi henviser til kapitel 7.

1.3.5 Social pension

Indkomne sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen 901 sager om social pension.

Ud af de 901 sager, vi modtog i 2016, vedrører 95 procent af dem lov om social pension. De resterende fem procent af sagerne vedrører lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.fl.

Afsluttede sager

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 388 sager om social pension. Ud af de 388 sager blev 341 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 47 sager blev afvist eller bortfaldt.

De 89 procent af vores afsluttede sager i 2016 omhandlede lov om social pension, mens de resterende 11 procent handlede om sager om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

Fra 2013-2015 lå stadfæstelsesprocenten på 65 procent. Denne ændrede sig markant i 2016, hvor den er faldet til 35 procent. Tilsvarende steg andelen af hjemviste sager til 53 procent i 2016, hvor andelen af hjemviste sager i perioden 2013-2015 lå på mellem 13 og 20 procent. Antallet af ændrede sager har ligget på mellem 15 og 22 procent.

Sager om ydelser til enlige på pensionsområdet

I 2016 har Ankestyrelsen behandlet i alt 20 sager om social pension, hvor spørgsmålet i sagen har været om pensionistens pension skulle beregnes efter reglerne for enlige eller reglerne for samlevende.

I 2016 stadfæstede Ankestyrelsen fire ud af 20 sager (20 procent) med den nævnte problemstilling. Stadfæstelsesprocenten er mere end halveret i forhold til 2015, hvor den lå på 54 procent. Ændringsprocenten udgør i 2016 60 procent af de afgjorte sager og er markant højere end i de foregående år. Vi henviser til kapitel 8.

1.3.6 International pension

Indkomne sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen 401 sager om international pension.

Ud af de 401 sager, vi modtog i 2016, vedrører 61 procent af dem lov om social pension. 38 procent af sagerne vedrører lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., mens en procent vedrører pension på Færøerne eller Grønland.

Afsluttede sager

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 330 sager om international pension. Ud af de 330 sager blev 242 realitetsbehandlet. De resterende 88 blev afvist eller bortfaldt. 62 procent af de afsluttede sager omhandlede lov om social pension, mens 36 procent handlede om sager om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og to procent om pension på Færøerne og Grønland.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

Fra 2013-2015 faldt stadfæstelsesprocenten fra 91 procent til 79 procent. I 2016 steg den med to procent til 81 procent. Samtidig faldt andelen af hjemviste sager til 32 procent i 2016 fra 58 procent i 2015. I hele perioden 2013-2016 lå antallet af ændrede sager stabilt på 3-6 procent.

Sager om ydelser til enlig på pensionsområdet

I 2016 har Ankestyrelsen behandlet en sag om pensionsydelser til enlige med bopæl i udlandet, hvor spørgsmålet i sagen har drejet sig om, hvorvidt pensionistens pension skal beregnes efter reglerne for enlige eller reglerne for samlevende, og denne ene sag blev ændret. Vi henviser til kapitel 9.

1.3.7 Lovvalg**Indkomne sager**

I 2016 modtog Ankestyrelsen 14 sager om lovvalg.

Afsluttede sager

I 2016 blev der afsluttet 18 sager om lovvalg.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste tre år

Blandt de afsluttede sager, som blev realitetsbehandlet i perioden 2014-2016, lå antallet af stadfæstede sager på næsten samme niveau i 2014 (16 sager) og 2016 (13 sager), men 31 sager blev stadfæstet i 2015. I 2016 blev to sager hjemvist, og tre sager blev ændret. Vi henviser til kapitel 10.

1.3.8 Kontanthjælpsloftet

Reglerne om kontanthjælpsloftet, der betyder en reduktion af boligstøtte og den særlige støtte efter aktivloven, trådte først i kraft 1. oktober 2016, hvilket også afspejles i antallet af indkomne sager mv.

Indkomne sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen 108 sager om kontanthjælpsloft.

Afsluttede sager

Vi afsluttede 24 sager om kontanthjælpsloft i 2016. Af de 24 sager blev 22 sager realitetsbehandlet og to sager blev afvist eller bortfaldt.

Udfaldet af realitetsbehandlede sager

Ankestyrelsen stadfæstede samtlige af de 22 sager, der blev realitetsbehandlet i 2016. Vi henviser til kapitel 11.

2 Ankestyrelsens sager på Udbetaling Danmarks områder

Kapitlet indeholder udvalgte nøgletal over de sager, Ankestyrelsen har modtaget og de sager, Ankestyrelsen har afgjort på Udbetaling Danmarks områder i 2016. Vi gennemgår blandt andet, hvordan de indkomne sager fordeler sig på lovområderne, og hvordan de afsluttede sager fordeler sig i forhold til udfaldet af de realitetsbehandlede sager. Derudover indeholder kapitlet tal over sager med påtalte sagsbehandlingsfejl.

2.1 Tilgang af sager

I 2016 modtog Ankestyrelsen i alt 3.469 sager på Udbetaling Danmarks områder.

Hovedparten af de klagesager, Ankestyrelsen modtager på Udbetaling Danmarks områder, vedrører boligstøtte, hvilket udgør omkring en tredjedel af alle indkomne sager i 2016. Sager, der vedrører social pension, udgør godt en fjerdedel, og sager, der handler om familieydelse, udgør godt en femtedel af det samlede antal sager. Sager om udenlandsk pension udgør 12 procent, og barseldagpengesagerne udgør ni procent. Sager om kontanthjælpsloftet udgør tre procent af sagerne, Ankestyrelsen modtog i 2016. Se tabel 2.1.

Tabel 2.1 Indkomne sager i 2016 fordelt på ydelsesområde

	Antal	Procent
Boligstøtte	1022	30
Social pension	901	26
Familieydelse	694	20
International pension	403	12
Barseldagpenge	308	9
Kontanthjælpsloftet	108	3
Fleksydelse	15	0
Lovvalg	14	0
Aktivlovens § 6	4	0
Delpension	0	0
Efterlevelseshjælp	0	0
Repatrieringsloven	0	0
I alt	3469	100

2.2 Afsluttede sager i 2016

Det fremgår af tabel 2.2, at Ankestyrelsen afsluttede 2.328 sager på Udbetaling Danmarks områder i 2016. Heraf blev 1.826 sager realitetsbehandlet og 502 sager blev afsluttet uden realitetsbehandling. Det svarer til henholdsvis 78 procent og 22 procent af de afsluttede sager. Sager, der er afsluttet uden at blive realitetsbehandlet, registreres som afvist eller bortfaldet.

Det fremgår af tabel 2.2 at hovedparten af de afsluttede sager i 2016 vedrører boligstøtte, som udgør 36 procent af de afsluttede sager. Sager om familieydelse udgør en femtedel af det samlede antal sager.

Ud af de afsluttede sager i 2016 om boligstøtte og familieydelse er der godt en fjerdedel af sagerne, henholdsvis 26 og 24 procent, som er afvist eller bortfaldet. På området for international pension er 27 procent af de afsluttede sager i 2016 afvist eller bortfaldet.

Tabel 2.2 Afsluttede sager fordelt på ydelsesområde - 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/Bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Boligstøtte	625	74	221	26	846	36
Familieydelse	361	76	112	24	473	20
Social pension	341	88	47	12	388	17
International pension	242	73	88	27	330	14
Barselsdagpenge	208	87	30	13	238	10
Kontanthjælpsloft	22	92	2	8	24	1
Lovvalg	18	100	0	0	18	1
Fleksydelse	9	82	2	18	11	1
I alt	1.826	78	502	22	2.328	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år. I 2016 har Ankestyrelsen ikke afsluttet sager om delpension, efterlevelseshjælp eller sager efter aktivlovens § 6. Ankestyrelsen har heller ikke afsluttet sager efter repatrieringsloven, hvor Udbetaling Danmark er registreret som underinstans. Sagsområderne indgår derfor ikke i tabellen. Se noten til tabel 2.3 om hvordan tallene om afviste og bortfaldne sager i tabellen skal læses.

Sager afsluttet uden realitetsbehandling

Når en sag ikke er realitetsbehandlet betyder det, at Ankestyrelsen ikke har foretaget en reel sagsbehandling i sagen. Sagerne registreres i disse tilfælde som afvist eller bortfaldet. Når en sag afsluttes uden realitetsbehandling, kan det skyldes forskellige forhold:

- Borgeren har klaget for sent (sagen afvises).
- Borgeren klager direkte til Ankestyrelsen (klagen sendes til Udbetaling Danmark, som skal genvurdere sagen).
- Ankestyrelsen dispenserer fra overskridelse af klagefristen (klagen sendes til Udbetaling Danmark, som skal genvurdere sagen).
- Ankestyrelsen vurderer, i modsætning til Udbetaling Danmark, at borgeren har klaget inden for klagefristen (klagen sendes til Udbetaling Danmark, som skal genvurdere sagen).
- Klageren trækker sin klage tilbage (sagen registreres som bortfaldet).

2.3 Realitetsbehandlede sager i 2016

Ankestyrelsen realitetsbehandlede i alt 1.826 sager på Udbetaling Danmarks områder i 2016. 70 procent af sagerne blev stadfæstet, 23 procent af sagerne blev hjemvist og syv procent af sagerne blev ændret.

Tabel 2.3 Udfaldet af realitetsbehandlede sager fordelt på sagsområder - 2016

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Boligstøtte	439	70	161	26	25	4	625	34
Familieydelse	319	88	13	4	29	8	361	20
Social pension	120	35	182	53	39	11	341	19
International pension	197	81	32	13	13	5	242	13
Barselsdagpenge	155	75	27	13	26	13	208	11
Kontanthjælpsloft	22	100	0	0	0	0	22	1
Lovvalg	13	72	2	11	3	17	18	1
Fleksydelse	7	78	0	0	2	22	9	1
I alt	1.272	70	417	23	137	7	1.826	100

2.3.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Nedenfor gennemgår vi de overordnede tal over de sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, og hvilke typer af sagsbehandlingsfejl vi har påtalt i sagerne samlet set. I afsnit 4.4 om påtale af sagsbehandlingsfejl i sagerne forklares nærmere om, hvordan vi registrerer de påtalte sagsbehandlingsfejl.

Den nærmere opdeling på sagsudfald og påtalte sagsbehandlingsfejl inden for de enkelte lovområder findes i kapitlerne 5-10.

Vi har i tabel 2.4 opgjort, hvor mange sager vi har udtalt kritik i fordelt på lovområde, og hvilke sagsbehandlingsfejl vi har påtalt i sagerne. Det fremgår af tabellen, at der i alt blev realitetsbehandlet 1.795 sager i 2016. Ud af de i alt 1.795 sager blev 594 sager stadfæstet uden kritik. De 594 sager uden kritik svarer til 33 procent af det samlede antal afgjorte sager.

I tabellen ses også det samlede antal påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på lovområde. Der har i alt været påtalt 2.036 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (552 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (649 sager).

Det ses i tabellen, at det er sagsbehandlingsfejlene, utilstrækkelig begrundelse og partshøring, der er påtalt flest gange. Det er navnlig i sagerne om boligstøtte og social pension, at der er udtalt kritik om begrundelse og partshøring.

Tabel 2.4 Kritik fordelt på lovområde og typer af sagsbehandlingsfejl

	Barsels- dp	Bolig- støtte	Familie- ydelse	Social pension	Internatio- nal pension	Lovvalg	I alt
Realitetsbehandlede sager i alt	208	625	361	341	242	18	1.795
Antal hjemviste og ændrede sager	53	186	42	221	45	5	552
Antal stadfæstede sager med kritik	60	354	104	68	62	1	649
Antal stadfæstede sager uden kritik	95	85	215	52	135	12	594
Kritik begrundelse	20	311	29	193	36	1	590
Kritik genvurderingsfrist	14	128	79	31	27	1	280
Kritik klagevejledning	6	7	2	3	0	0	18
Kritik officialprincippet	30	143	16	37	33	2	261
Kritik partshøring	24	301	30	146	2	0	503
Kritik vejledningspligt	6	2	0	6	5	0	19
Kritik andet	28	62	34	203	37	1	365
I alt	128	954	192	619	140	5	2.036

Note: Tabellen er baseret på realitetsbehandlede sager i 2016. Der er ikke registreret kritik på områderne 'fleksydelse' og 'kontanthjælpsloftet'. Områderne indgår derfor ikke i tabellen. Dvs. der er målt på 1.795 sager i tabel 2.4. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tallene om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være kritik i sig selv.

Af tabel 2.5 fremgår det, at Ankestyrelsen har udtalt kritik i lidt over halvdelen, 52 procent, af de sager der blev stadfæstet i 2016.

Tabel 2.5 Kritik i stadfæstede afgørelser i 2016 fordelt på lovområde

	Kritik		Ingen kritik		Stadfæstede afgørelser i alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Boligstøtte	354	81	85	19	439	100
Familieydelse	104	33	215	67	319	100
Social pension	68	57	52	43	120	100
International pension	62	31	135	69	197	100
Barselsdagpenge	60	39	95	61	155	100
Lovvalg	1	8	12	92	13	100
I alt	649	52	594	48	1243	100

Note: Tabellen er baseret på stadfæstede sager i 2016. Der er ikke registreret kritik på områderne 'fleksydelse' og 'kontanthjælpsloftet'. Områderne indgår derfor ikke i tabellen.

3 Generelle tendenser i sagsbehandlingen

Ankestyrelsens redegørelse om Udbetaling Danmarks sagsbehandling skal bl.a. indeholde en beskrivelse af de tendenser, der tegner sig på baggrund af den gennemgåede sagsbehandling.

I dette kapitel beskriver vi nogle af de generelle tendenser, vi ser i sagerne inden for de forskellige lovområder.

I det første afsnit (afsnit 3.1) beskriver vi nogle af de væsentlige problemer, vi ser i sager om inddrivelse af forskellige typer af krav, herunder tilbagebetalingskrav og krav på bidrag. Vi henviser til konkrete sager, som er beskrevet i kapitlerne inden for de forskellige lovområder, og inddrager også eksempler på fejl fra konkrete sager.

Det følgende afsnit (afsnit 3.2) handler om, at Udbetaling Danmark ikke oversender alle klager. Vi beskrev problemet i redegørelsen for 2015 og har i 2016 offentliggjort en principafgørelse for at præcisere reglerne om pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen.

Det sidste afsnit (afsnit 3.3.) er en kort opsummering af en række tendenser, vi ser i sagerne. Vi beskrev også disse tendenser i redegørelserne for 2014 og 2015. Forskelligt fra 2014 og 2015 har vi i år registreret, når vi har påtalt sagsbehandlingsfejl i sagerne. Vi henviser derfor til tabellerne om kritikregistreringer, navnlig tabel 2.8 i kapitel 2, hvor de påtalte sagsbehandlingsfejl er fordelt på lovområde og typen af sagsbehandlingsfejl.

3.1 Problemer på området for inddrivelse

Ankestyrelsen blev i løbet af 2015 opmærksom på, at Udbetaling Danmark i konkrete sager på tværs af ydelsesområderne ikke administrerer i overensstemmelse med regler og praksis om inddrivelse. Ankestyrelsen har ikke registreret antallet af klager eller henvendelser om inddrivelse. Ankestyrelsen har dog kun modtaget få klager over afgørelser på området for inddrivelse.

I sager, hvor borgere klager over en fastsat afdragsordning eller beder om henstand, oversender Udbetaling Danmark ofte ikke den del af sagen, som handler om inddrivelse. Udbetaling Danmark oversender typisk kun den del af sagen, som handler om at fastslå, at der er et krav, som kan inddrives.

Der er tale om én samlet sag. Hvis der er foretaget inddrivelseskridt inden oversendelse af klagen til Ankestyrelsen, skal akterne også oversendes til Ankestyrelsen sammen med sagens øvrige akter.

Vi ser eksempler på, at Udbetaling Danmark sender afgørelser om inddrivelse til borgerne, som ikke fremstår som afgørelser. Overskriften i afgørelsen er typisk "Tak for din henvendelse". Afgørelserne er ikke begrundet tilstrækkeligt, der er ikke henvist til de anvendte regler, og afgørelserne er heller ikke ledsaget af en klagevejledning.

Vi beskriver en sag om inddrivelse af børnebidrag i kapitel 8 om familieydelse (j.nr. 2016-2932-16277). Sagen viser, at der flere gange træffes afgørelser overfor bidragsbetaleren med ovennævnte fejl. Sagen bliver først sendt til Ankestyrelsen, efter afgørelsen om afslag på henstand er fastholdt flere gange.

Ankestyrelsen ser også eksempler på, at Udbetaling Danmark ikke håndterer indsigelser korrekt, når Udbetaling Danmark modtager indsigelser om krav, der er sendt til inddrivelse hos SKAT. Indsigelserne modtages i SKAT og sendes videre til Udbetaling Danmark, for at Udbetaling Danmark kan tage stilling til indsigelserne (se uddrag fra en konkret sag nedenfor).

Det er fordringshaveren, der behandler indsigelser om fordringen (inddrivelseslovens § 2, stk. 2, 2. pkt.). En indsigelse skal betragtes som en anmodning om genoptagelse af sagen. Udbetaling Danmark skal tage stilling til indsigelser om fordringen i en afgørelse med klagevejledning.

Uddrag fra et brev i en konkret sag om inddrivelse af boligstøtte – j.nr. 2015-3124-46 932:

"Du har klaget for sent – boligstøtte

Den 16. maj 2015 modtog vi din klage fra SKAT[. K]lage over vores afgørelse fra den 21. maj 201[4] om tilbagebetaling af boligstøtte for 2013. Du har klaget for sent, og vi kan derfor ikke behandle klagen.

...

Klagen er sendt videre til Ankestyrelsen."

Ankestyrelsen ser også sager, hvor Udbetaling Danmark inddriver krav uden at lave betalingsevnevurderinger, hvor det er påkrævet. Vi beskriver nogle eksempler i kapitlerne 5 og 8 om henholdsvis barselsdagpenge og social pension.

Sagen om barselsdagpenge gav anledning til, at Udbetaling Danmark satte spørgsmålstejn ved Ankestyrelsens kompetence til at behandle spørgsmål om inddrivelse efter barselsloven (j.nr. 2015-3417-17 468). Sagen om pension er et eksempel på, at Udbetaling Danmark var af den opfattelse, at Udbetaling Danmark kunne indgå aftaler om modregning i fremtidig pension på et utilstrækkeligt grundlag (principafgørelse 23-16 j.nr. 2014-3814-42100).

Der er tilsyneladende tale om generelle problemer på området for inddrivelse på tværs af ydelsesområderne. Problemerne kan skyldes, at reglerne om inddrivelse ikke er klare på flere af Udbetaling Danmarks lovområder, herunder reglerne om Ankestyrelsens kompetence til at behandle klager over afgørelser i forbindelse med inddrivelsen.

Ankestyrelsen har som følge af de uklare regler bedt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om en udtalelse om reglerne inden for en række lovområder. Ankestyrelsen bad om en udtalelse om følgende spørgsmål:

1. om Ankestyrelsen har kompetence til at tage stilling til klager over fastsatte betaling/afdragsordninger inden for de lovområder, hvor der ikke er fastsat nærmere regler herfor, herunder klager over at der ikke er givet henstand med betalingen.
2. om den hidtil gældende praksis for inddrivelse på baggrund af betalingsevnevurderinger blev ændret med inddrivelseslovens ikrafttræden den 1. januar 2009.
3. om der er klageadgang til Ankestyrelsen over registrering af fordringer hos SKAT og efterfølgende afgørelser om modregning i overskydende skat.
4. om der er klageadgang til Ankestyrelsen over afgørelser om at oversende krav til inddrivelse hos SKAT.
5. om der er klageadgang til Ankestyrelsen, når Udbetaling Danmark efter oversendelse af krav til SKAT træffer afgørelse om indsigelser om fordringen.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering svarede Ankestyrelsen ved brev af 12. oktober 2016 (styrelsens j.nr. 16/04112).

Uddrag af styrelsens svar:

"Ad spørgsmål 1 (har Ankestyrelsen kompetence til at tage stilling til klager over fastsatte betalings/afdragsordninger):

...

Det er styrelsens overordnede vurdering, at inddrivelseslovens § 1, stk. 3, har forrang og må forstås således, at det ikke har været hensigten med inddrivelseslovens § 2, stk. 3, at afskære klageadgangen over afgørelser om opkrævning på områder, hvor der tidligere har været regler om eller praksis for, at fx fastsættelse af en betalingsaftale, herunder spørgsmålet om henstand, har kunnet indbringes for en klagemyndighed.

..."

Om betalingsevnevurderinger oplyste styrelsen, at det er styrelsens umiddelbare vurdering, at myndighederne fortsat skal tage hensyn til skyldnerens mulighed for at

betale, men at det har været hensigten at acceptere en mere smidig procedure for betalingsevnevurderinger (spørgsmål 2).

Styrelsen oplyste, at registrering i DMI (Debitor Motor Inddrivelse – tidligere CFR) anses for at være faktisk forvaltningsvirksomhed. Den efterfølgende modregning i overskydende skat foretages af fordringshaveren (Udbetaling Danmark), så længe kravet ikke er oversendt til SKAT. Afgørelsen om modregning i overskydende skat kan indbringes for den klageinstans, der er klageinstans i forhold til fordringshaverens afgørelser, dvs. eksempelvis Ankestyrelsen i forhold til krav efter pensionsloven (spørgsmål 3).

Styrelsen udtalte, at det er styrelsens umiddelbare vurdering, at afgørelser om at oversende krav til inddrivelse hos SKAT træffes i henhold til den lov, kravet vedrører. Afgørelserne kan som følge heraf påklages til Ankestyrelsen (spørgsmål 4).

Det samme gælder, når Udbetaling Danmark tager stilling til indsigelser om krav efter oversendelse af krav til SKAT. Sådanne indsigelser må ifølge styrelsen betragtes som anmodninger om genoptagelse af sagen (spørgsmål 5).

3.2 Principafgørelse 59-16 om pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har i redegørelsen for 2015¹ skrevet, at Udbetaling Danmark i flere sager og på flere ydelsesområder havde behandlet klager i strid med reglerne i retssikkerhedsloven om pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen kritiserer fortsat i konkrete afgørelser, når det fremgår af sagen, at klagen ikke er oversendt i overensstemmelse med reglerne i retssikkerhedsloven. Fejlen registreres under "KRITIK ANDET". Ankestyrelsen registrerer således ikke særskilt, hvor mange sager det drejer sig om.

Ankestyrelsen har i principafgørelse 59-16 offentliggjort to sager om pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen.

Udbetaling Danmark har pligt til at genvurdere en afgørelse, når Udbetaling Danmark modtager en klage over afgørelsen inden for klagefristen. Udbetaling Danmark skal sende klagen til Ankestyrelsen, når Udbetaling Danmark fastholder afgørelsens resultat. Klagen skal sendes senest 4 uger efter, at klagen er modtaget.

¹ Redegørelsen om Udbetaling Danmarks sagsbehandling for 2015 – Kapitel 4, afsnit 4.1.

Selv om Udbetaling Danmark uddyber begrundelsen for afgørelsen i genvurderingen, skal Udbetaling Danmark sende sagen til Ankestyrelsen, når resultatet af afgørelsen er det samme.

Udbetaling Danmark skal også sende sagen til Ankestyrelsen, når genvurderingen sker mundtligt. Fx når Udbetaling Danmark ringer til borgeren for at uddybe begrundelsen for afgørelsen, men afgørelsens resultat fastholdes over for borgeren.

Udbetaling Danmark kan ikke kræve en ny klage. Udbetaling Danmark kan heller ikke kræve, at borgeren igen skal tilkendegive, at klagen fastholdes, før sagen sendes til Ankestyrelsen. En sådan procedure er i strid med reglerne i retssikkerhedsloven.

I den ene sag havde borgeren modtaget et brev om, at hendes klage var behandlet som en indsigelse, og at klagen derfor ikke var sendt videre til Ankestyrelsen. Kvinden i sagen havde klaget over, at hun skulle tilbagebetale barseldagpenge. Hun havde anført i klagen, at hun ikke forstod Udbetaling Danmarks beregninger. Hun mente, at Udbetaling Danmark havde udbetalt for lidt i barseldagpenge til hende. Udbetaling Danmark burde derfor ikke have været i tvivl om, at der var tale om en klage.

En henvendelse fra en borger skal betragtes som en klage, når borgeren tilkendegiver at være uenig eller utilfreds med afgørelsen.

I begge sager var borgeren blevet bedt om at klage igen, selv om Udbetaling Danmark havde fastholdt afgørelsen fuldt ud. Ankestyrelsen kritiserede derfor i begge sager, at Udbetaling Danmark ikke havde oversendt klagen i overensstemmelse med reglerne i retssikkerhedsloven.

3.3 Andre generelle tendenser

Vi ser fortsat flere af de samme tendenser, som vi beskrev i redegørelserne for 2014 og 2015. I tabel 2.6 i kapitel 2 har vi opgjort, hvor mange sager vi har udtalt kritik i, og hvilke sagsbehandlingsfejl vi har påtalt i sagerne. Vi har i kapitlerne 5-11 skrevet nærmere om, hvordan de påtalte sagsbehandlingsfejl optræder i de konkrete klagesager.

Vi ser fortsat, at Udbetaling Danmark ikke begrundede afgørelserne tilstrækkeligt. Mangelfulde begrundelser er den fejl, som er påtalt flest gange i 2016. Mangelfulde begrundelser skyldes, at Udbetaling Danmark i et vist omfang anvender standardtekst i afgørelserne, hvor de konkrete forhold, der er tillagt vægt i afgørelserne, ikke fremgår. Det er fortsat vanskeligt at forstå Udbetaling Danmarks beregninger. Både hvordan et beløb, der kommer til udbetaling, er beregnet, men også hvordan tilbagebetalingskrav er opgjort. Det er også vanskeligt at forstå, hvordan forskellige tidsmæssige perioder er opgjort og er indgået i vurderingen. På boligstøtteområdet har en række afgørelser været

uforståelige, og på pensionsområdet er begrundelserne for beregningerne yderst mangelfulde og til tider misvisende.

Udbetaling Danmark har fortsat problemer med at lave korrekte henvisninger til retsregler, hvis retsreglerne overhovedet er nævnt i afgørelserne. Det er fortsat et problem, at Udbetaling Danmark ikke besvarer borgerens relevante anbringender i begrundelsen eller genvurderingen. Disse fejl bliver også påtalt som mangelfulde begrundelser, og tæller med i statistikken som kritik begrundelse.

Udbetaling Danmark har fortsat problemer med manglende partshøring. Denne sagsbehandlingsfejl er den næstmest påtalte sagsbehandlingsfejl i sagerne.

Herudover er det fortsat et problem, at Udbetaling Danmark ikke oversender alle akter i sagerne. Udbetaling Danmark har adgang til forskellige systemer, som de indhenter oplysninger fra og lægger vægt på i afgørelserne. Disse oplysninger skal sendes til Ankestyrelsen i forbindelse med en klage. Udbetaling Danmark skal også oversende tidligere udbetalingsmeddelelser. Vi har ikke registreret, hvor mange sager, der har manglet akter.

I 2016 har vi også oplevet et problem med manglende datoer for modtagelse af borgernes henvendelser via digitale selvbetjeningsløsninger – både ansøgninger og når borgeren sender yderligere oplysninger. Vi har ikke taget stilling til, om det ud fra Udbetaling Danmarks journalsystem med tilstrækkelig sikkerhed kan konstateres, hvornår en henvendelse er modtaget. På pensionsområdet er datoen for pensionsmeddelelsen heller ikke angivet. Vi har ikke registreret, hvor mange sager, det drejer sig om.

Vi har gjort Udbetaling Danmark opmærksom på, at det er en forudsætning for vores sagsbehandling og vores funktion som klagemyndighed, at vi umiddelbart kan identificere, hvilken dato en henvendelse er modtaget eller sendt. Ligesom det er en forudsætning for borgere, som får aktindsigt i sin sag, at de umiddelbart kan identificere, hvornår en given henvendelse er modtaget.

Udbetaling Danmark har også fortsat problemer med at opfylde notatpligten. Vi har ikke registreret, hvor mange sager det drejer sig om. Når vi kritiserer manglende opfyldelse af notatpligten, registreres fejlen som kritik andet.

4 Vi registrerer Udbetaling Danmarks sagsbehandlingsfejl

Den årlige redegørelse om sagsbehandlingen i Udbetaling Danmark udarbejdes på baggrund af de sager, der indbringes for Ankestyrelsen og Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Redegørelsen skal angive årsagerne til, at Udbetaling Danmarks afgørelser ikke stadfæstes.² Redegørelsen skal også indeholde en beskrivelse af de tendenser mv., der tegner sig som følge af den gennemgåede sagsbehandling.³

Når Ankestyrelsen behandler de sager, der indbringes for Ankestyrelsen og Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, efterprøver vi retlige spørgsmål i sagerne.

Vi registrerer, om vi stadfæster eller ændrer den afgørelse, der er påklaget til Ankestyrelsen, eller om vi hjemviser sagen. Vi registrerer også, om vi har påtalt formelle fejl i sagsbehandlingen, navnlig forvaltningsretlige sagsbehandlingsfejl.

Redegørelsen udarbejdes bl.a. på baggrund af de registreringer vi har lavet om de retlige spørgsmål, vi har påtalt i sagerne.

I 2015 registrerede vi alene, om vi havde påtalt formelle fejl i sagsbehandlingen. I 2016 har vi også registreret, hvilken type fejl der er tale om, når vi har påtalt formelle fejl i sagsbehandlingen.

² Udbetaling Danmark-lovens § 19, stk. 4 (lovbekendtgørelse nr. 1507 af 6. december 2016).

³ De specielle bemærkninger til § 19 i lovforslag nr. 86 af 9. februar 2012 - Forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Udbetaling Danmark-loven).

4.1 Retlige spørgsmål

Når Ankestyrelsen behandler de sager, der indbringes for Ankestyrelsen, prøver vi de retlige spørgsmål i sagerne.⁴

En efterprøvelse af retlige spørgsmål betyder, at Ankestyrelsen blandt andet skal tage stilling til:

Almene juridiske spørgsmål

Det kan fx være spørgsmål om lovens ikrafttræden og forældelse m.v.

Fortolkning

Hvis loven kan give anledning til tvivl om forståelsen af et ord eller begreb, skal Ankestyrelsen efterprøve om ordet eller begrebet er blevet fortolket korrekt.

Overensstemmelse med forvaltningsretlige principper

Ankestyrelsen skal efterprøve om de almindelige forvaltningsretlige principper om lovlig forvaltning er blevet fulgt, fx at Udbetaling Danmark ikke har forfulgt et ulovligt formål (magtfordrejning), har tilsidesat lighedsgrundsætningen eller har sat »skøn under regel« m.v.

Sagsbehandlingen

Ankestyrelsen skal kontrollere, om de forvaltningsretlige love og grundsætninger samt retssikkerhedslovens bestemmelser er fulgt, fx om der er blevet foretaget partshøring, og om afgørelsen er tilstrækkeligt begrundet.

De faktiske omstændigheder

Ankestyrelsen skal efterprøve, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, og om de faktiske omstændigheder, som en afgørelse bygger på, er korrekte. Ankestyrelsen har mulighed for at forholde sig selvstændigt til de faktiske omstændigheder i sagen, herunder rent sagkyndige vurderinger, der indgår i bedømmelsen af de faktiske omstændigheder. Efterprøvelsen på disse områder kan derfor være mere intensiv end domstolenes efterprøvelse.

Kilde: Pkt. 221 i retssikkerhedsvejledningen (vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006).

Ankestyrelsen skal påtale de sagsbehandlingsfejl, som Udbetaling Danmark laver i de konkrete sager, og Ankestyrelsen skal tage stilling til, hvilken betydning sagsbehandlingsfejlene skal have på den trufne afgørelse.⁵

⁴ Retssikkerhedslovens § 69 (lovbekendtgørelse nr. 1345 af 23. november 2016).

⁵ Se bl.a. FOB 2015-39, s. 7.

4.2 Ankestyrelsens reaktionsmuligheder

Ankestyrelsen har mulighed for at afvise, stadfæste, ophæve, hjemvise eller ændre afgørelser, der er klaget over.⁶

Afvisning

En afvisning er en afgørelse, hvor Ankestyrelsen ved en prøvelse af de processuelle forudsætninger udtaler, at Ankestyrelsen ikke kan efterprøve sagen i realiteten.

Stadfæstelse

En stadfæstelse er en afgørelse, hvor Ankestyrelsen bekræfter Udbetaling Danmarks afgørelse.

Ændring

Ved en ændring ophæver Ankestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse og sætter sin egen afgørelse i stedet.

Hjemvisning

Ved en hjemvisning ophæver Ankestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse, og det overlades til Udbetaling Danmark at træffe en ny afgørelse i sagen. En hjemvisning betyder en underkendelse af Udbetaling Danmarks afgørelse.

Kilde: s. 73 f. i Det specialiserede socialområde – en analyse af den statslige regulering og ankesystemet, juni 2011.

4.3 Materielle og formelle fejl i sagsbehandlingen

Årsagerne til at Ankestyrelsen ændrer en afgørelse eller hjemviser en sag kan enten være materielle eller formelle fejl i sagsbehandlingen.

De materielle fejl (retlige mangler) kan opdeles i tre kategorier.

1. manglende anvendelse af den korrekte retsregel
2. forkert fortolkning af reglen (praksis)
3. en misforståelse i forhold til reglens anvendelighed i det konkrete tilfælde

Materielle fejl er altid væsentlige. Hvis en afgørelse lider af sådanne fejl, vil afgørelsen derfor som udgangspunkt være ugyldig. Det vil sige, at afgørelsen ophæves og ændres eller hjemvises. Kun hvis der foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde, at der skal ses bort fra fejlen, kan en afgørelse med materielle fejl opretholdes som gyldig.

⁶ Retssikkerhedslovens § 68, stk. 2 (lovbekendtgørelse nr. 1345 af 23. november 2016).

De formelle fejl er andre sagsbehandlingsfejl. Det kan være, at myndigheden ikke har partshørt, eller ikke har overholdt genvurderingsfristen. De formelle regler kan opdeles i to kategorier; garantiforskrifter og ordensforskrifter.

En afgørelse vil ikke være ugyldig, fordi myndigheden ikke har fulgt en ordensforskrift, fx hvis Udbetaling Danmark ikke har overholdt genvurderingsfristen. Hvis en garantiforskrift ikke er overholdt, vil fejlen derimod kunne betyde, at afgørelsen er ugyldig og derfor ikke kan stadfæstes. Fx hvis Udbetaling Danmark ikke har partshørt eller i øvrigt ikke har oplyst en sag godt nok.

Hvis Udbetaling Danmark ikke allerede selv har rettet op på sagsbehandlingsfejlen, vil Ankestyrelsen i mange tilfælde kunne rette op på fejlen i forbindelse med behandlingen af klagesagen. Der vil dog være tilfælde, hvor Ankestyrelsen ikke kan rette op på fejlen og derfor må hjemvise sagen.

I 2016 har vi fx hjemvist et stort antal sager, fordi Udbetaling Danmarks afgørelser ikke var begrundet tilstrækkeligt. Vi henviser særligt til kapitel 6 om boligstøtte og kapitel 8 om social pension.

Vi hjemviser kun sager som følge af en mangelfuld begrundelse, hvis der slet ikke er en begrundelse for afgørelsen eller for væsentlige dele af afgørelsen, og vi ikke – ud fra sagens oplysninger – kan rette op på fejlen ved at begrunde afgørelsen bedre.

Det er svært at måle, hvilke specifikke materielle fejl der er årsag til, at en afgørelse enten ophæves og ændres eller hjemvises. De materielle fejl afhænger af lovgrundlaget og de konkrete omstændigheder i sagen. Vi registrerer derfor alene, om en sag ophæves og ændres eller hjemvises.

Det er lettere at måle, om Udbetaling Danmark har lavet andre sagsbehandlingsfejl (formelle fejl) i forbindelse med behandlingen af den enkelte sag. Når Ankestyrelsen påtaler en sagsbehandlingsfejl, registrerer vi derfor på sagen, hvilken type sagsbehandlingsfejl der er tale om. En sagsbehandlingsfejl kan enten påtales i begrundelsen for afgørelsen eller som kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.⁷

De registrerede fejl i ændrede, hjemviste og stadfæstede sager opgøres samlet. Det samlede antal sager med registrerede fejl indeholder således både grove og mindre grove sagsbehandlingsfejl.

⁷ Se mere om Ankestyrelsens registrering af formelle fejl i Nyt fra Ankestyrelsen nr. 4, 2016, "Mere ensartethed, når Ankestyrelsen kritiserer sagsbehandlingen."

4.4 Påtale af sagsbehandlingsfejl i sagerne

Registrering af sagsbehandlingsfejl i 2016

I 2016 har vi registreret Udbetaling Danmarks sagsbehandlingsfejl (formelle fejl) i sagsbehandlingen opdelt på seks forskellige kategorier. I kapitel 2, afsnit 2.3.1, har vi samlet tallene i tre tabeller om kritik i de realitetsbehandlede sager.

Vi har i 2016 registreret sagerne med følgende kritikregistreringer:

KRITIK INGEN

(Når der ikke er givet kritik og når der ikke foreligger formelle fejl i ændringer.)

KRITIK BEGRUNDELSE

(Manglende eller mangelfuld begrundelse. Både i forhold til den første afgørelse, men også hvis der ikke er svaret på væsentlige klagepunkter i genvurderingen.)

KRITIK GENVURDERINGSFRIST

(Når genvurderingsfristen ikke er overholdt, eller hvis der ikke er oplyst om, hvornår sagen kan forventes afsluttet efter, der er klaget.)

KRITIK KLAGEVEJLEDNING

(Når der ikke er givet klagevejledning eller vejledningen er mangelfuld.)

KRITIK OFFICIALPRINCIPPET

(Når der mangler væsentlige oplysninger i sagen. Registreres ofte på hjemvisninger.)

KRITIK PARTSHØRING

(Manglende/mangelfuld partshøring.)

KRITIK VEJLEDNINGSPLIGT

(Udbetaling Danmarks eller kommunens manglende/mangelfulde vejledning. Eks. hvis afgørelsen ændres, fordi borgeren skal stilles, som om korrekt vejledning var givet.)

KRITIK ANDET

(Fx afgørelsen er ikke meddelt, manglende aktindsigt, manglende iagttagelse af andre formelle regler – eksempelvis retssikkerhedslovens regler om oversendelse af klager, uberettiget behandling af personoplysninger eller andre formelle mangler, som ikke falder ind under fejlene ovenfor.)

5 Barselsdagpenge

Følgende kapitel handler om sager om barselsdagpenge. Det første afsnit indeholder statistik om:

- Indkomne sager de seneste fire år
- Afsluttede sager i 2016
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år
- Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016
- Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

Derudover indeholder kapitlet beskrivelser af udvalgte sager, herunder principielle sager, der er afgjort i løbet af året. Til sidst i kapitlet findes en oversigt over de seneste principafgørelser om barselsdagpenge.

5.1 Sager om barselsdagpenge i tal

Udviklingen i indkomne sager i perioden 2013-2016 har været præget af store udsving. I perioden 2013-2016 lå antallet af indkomne sager på henholdsvis 176, 462, 368 og 308, se tabel 5.1.

Tabel 5.1 Indkomne sager de seneste fire år

Indkomne sager 2013	176
Indkomne sager 2014	462
Indkomne sager 2015	368
Indkomne sager 2016	308

Note: Tallene for 2013 og 2014 indeholder sager, hvor både kommunerne og Udbetaling Danmark er underinstans. Tallene for 2015 og 2016 indeholder alene sager, hvor Udbetaling Danmark er underinstans. Vi henviser til bilag 1 – bag om tallene.

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 238 sager om barselsdagpenge. Ud af de 238 sager blev 208 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 30 sager blev afvist eller bortfaldt.

Tabel 5.2 Afsluttede sager i 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Afsluttede sager 2016	208	87	30	13	238	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

De følgende afsnit er baseret på de sager, som blev realitetsbehandlet. I årene 2013, 2015 og 2016 stadfæstede Ankestyrelsen henholdsvis 83, 75 og 75 procent af sagerne. Andelen af hjemviste og ændrede sager har de nævnte år ligget forholdsvis stabilt, mellem syv og 13 procent.

Sagerne afgjort i 2014 skiller sig ud sammenlignet med de øvrige år; med 55 procent stadfæstede sager, 23 procent hjemviste sager og 22 procent ændrede sager. Se tabel 5.3.

Tabel 5.3 Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2013	156	83	19	10	14	7	189	100
2014	46	55	19	23	18	22	83	100
2015	525	75	87	12	91	13	703	100
2016	155	75	27	13	26	13	208	100

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for de enkelte år i perioden 2013-2016.

5.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Det fremgår af tabel 5.4, at der blev realitetsbehandlet 208 sager om barseldagpenge i 2016. Tabellen viser antallet af påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på stadfæstede, ændrede og hjemviste sager. Herudover indeholder tabellen de typer af sagsbehandlingsfejl, vi har påtalt i sagerne fordelt på sagsudfald.

Ud af de i alt 208 sager blev 155 af sagerne stadfæstet. I 95 sager, ud af de 155 stadfæstede sager, blev der ikke påtalt sagsbehandlingsfejl. De 95 sager uden kritik svarer til 46 procent af det samlede antal afgjorte sager. Der blev påtalt sagsbehandlingsfejl i de resterende 60 stadfæstede sager.

Vi har i alt påtalt 128 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (53 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (60 sager).

Tabel 5.4 Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016

	Stadfæstelse		Hjemvisning	Ændring		I alt
	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal	Procent
Realitetsbehandlede sager i alt	155	-	27	26	208	100
Antal hjemviste og ændrede sager	-	-	27	26	53	25
Antal stadfæstede sager med kritik	60	39	-	-	60	29
Antal stadfæstede sager uden kritik	95	61	-	-	95	46
Påtalte sagsbehandlingsfejl:						
Kritik begrundelse	11	8	6	3	20	15
Kritik genvurderingsfrist	13	10	1	0	14	11
Kritik klagevejledning	5	3	1	0	6	4
Kritik officialprincippet	2	1	27	1	30	23
Kritik partshøring	18	14	2	4	24	19
Kritik vejledningspligt	5	3	0	1	6	5
Kritik andet	21	16	4	3	28	22
I alt	75	59	41	12	128	100

Note: Der måles alene på realitetsbehandlede sager. Dvs. der er målt på de 208 sager i tabel 5.3. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tabellen om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være en kritik i sig selv. Der registreres flere kritikker på hver enkelt sag, når der er påtalt flere forskellige sagsbehandlingsfejl. Hjemvisninger registreres som altovervejende udgangspunkt med kritik officialprincippet.

Udviklingen i andelen af stadfæstede sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, fremgår af tabel 5.5. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 57 procent i 2015 til 46 procent i 2016.

Tabel 5.5 Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

	Stadfæstede sager uden kritik		Realitetsbehandlede sager	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2015	404	57	703	100
2016	95	46	208	100

5.2 Udvalgte sager om barselsdagpenge

Ankestyrelsen har offentliggjort to principafgørelser om barselsdagpenge i 2016. Den ene sag handler om opfyldelse af beskæftigelseskravet under orlov fra studie. Den anden handler om pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen. Sagerne er beskrevet nedenfor i afsnit 5.2.2.

Vi har valgt at beskrive to konkrete sager i afsnit 5.2.3. Vi har taget et eksempel med om inddrivelse af et tilbagebetalingskrav. Vi henviser til sagen i kapitel 3 om generelle tendenser, fordi sagen viser nogle af de problemer, vi generelt ser i sager om inddrivelse, og fordi sagen gav anledning til et spørgsmål fra Udbetaling Danmark om Ankestyrelsens kompetence til at behandle klager om inddrivelse.

I eksempel 2 har vi beskrevet en sag om tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt, dvs. Udbetaling Danmarks ændring af en tidligere afgørelse om ret til barselsdagpenge.

Til sidst i afsnit 5.2.3 har vi beskrevet nogle sager om fiktive ansættelsesforhold, hvor Udbetaling Danmarks opgørelser over tilbagebetalingskravene i sagerne ikke var gode nok. Det vil sige, at afgørelserne var utilstrækkeligt begrundede.

I sidste afsnit (afsnit 5.2.4) findes en oversigt over de seneste principafgørelser om barselsdagpenge.

5.2.1 Regler

Lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 571 af 29. april 2015

Bekendtgørelse om ret til barseldagpenge - nr. 1511 af 8. december 2016.

Vejledning om ret til orlov og dagpenge ved barsel - nr. 9469 af 1. juli 2006, med senere ændringer ved skrivelse nr. 10284 af 16. december 2016.

Herudover benyttes Europa-Parlamentets og Rådets forordninger (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004.

Danmark har desuden indgået konventioner om social sikring med en række lande.

Vejledning af april 1997 om EF-regler om social sikring Hæfte 3 - Dagpenge ved sygdom eller fødsel - nr. 19 109 af 30. april 1997.

5.2.2 Principafgørelser afgjort i 2016

Beskæftigelseskravet - principafgørelse 17-16

Ankestyrelsen har i principafgørelse 17-16 (j.nr. 2014-3413-54 927) offentliggjort to sager om ret til barseldagpenge under orlov fra studie.

Sagerne præciserer praksis om, at medlemmer af en a-kasse skal have stået til rådighed for arbejdsmarkedet som dagpengeberettiget medlem af en a-kasse for at være berettiget til barseldagpenge.

I den første sag ændrede vi Udbetaling Danmarks afgørelse, fordi Udbetaling Danmark ikke havde vejledt ansøgeren tilstrækkeligt. Ansøgeren holdt orlov fra studiet, og var ikke berettiget til SU under orloven. Ansøgeren skulle derfor have været vejledt om at melde sig ledig i a-kassen og stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet.

I den anden sag stadfæstede Ankestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse. Ankestyrelsen kritiserede, at Udbetaling Danmark ikke havde vejledt tilstrækkeligt om reglerne. Den mangelfulde vejledning havde ikke betydning for ansøgerens ret til barseldagpenge, fordi ansøgeren ikke holdt orlov fra studiet. Ansøgeren modtog SU i samme periode, som der var søgt om barseldagpenge for.

Pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen - principafgørelse 59-16

Principafgørelsen er beskrevet i kapitel 3 om generelle tendenser i sagsbehandlingen (afsnit 3.2).

5.2.3 Andre afgørelser

Sag 1: Inddrivelse af tilbagebetalingskrav

Sagen (j.nr. 2015-3417-17468) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling. Ankestyrelsen hjemviste en del af afgørelsen, fordi Udbetaling Danmark ikke havde anvendt regler og praksis korrekt. Udbetaling Danmark havde ikke lavet en betalingsevnevurdering i forbindelse med afgørelsen om at fastsætte en afdragsordning.

Borgeren havde i klagen oplyst, at hun ikke kunne afdrage beløbet over 12 eller 24 måneder, som Udbetaling Danmark havde oplyst, at hun skulle. Udbetaling Danmark havde ikke lavet en betalingsevnevurdering, og havde ikke i genvurderingen taget stilling til borgerens klage over afdragsordningen. Sagen blev derfor hjemvist.

Som følge af hjemvisningen rettede Udbetaling Danmark henvendelse til Ankestyrelsen. Udbetaling Danmark satte spørgsmålstegn ved Ankestyrelsens kompetence til at behandle spørgsmål om inddrivelse efter barselsloven.

Vi oplyste, at afgørelsen er udtryk for vores forståelse af regler og praksis om Ankestyrelsens kompetence til at behandle klager over fastsatte afdragsordninger. Vi orienterede samtidig Udbetaling Danmark om en generel høring, som vi havde sendt til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering med henblik på afklaring af en række spørgsmål om inddrivelse. Der er redegjort nærmere om høringen og problemerne på området for inddrivelse i kapitel 3, afsnit 3.1.

Sag 2: Tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt

Sagen (j.nr. 2016-3410-50710) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Ankestyrelsen hjemviste sagen, fordi Udbetaling Danmark ikke havde taget stilling til betydningen af, at Udbetaling Danmark havde tilbagekaldt en begunstigende forvaltningsakt. Udbetaling Danmark havde med afgørelsen om afslag på ret til barselsdagpenge ændret en tidligere afgørelse om ret til barselsdagpenge.

Ankestyrelsen kritiserede, at Udbetaling Danmark ikke havde oversendt alle akter i sagen. Ankestyrelsen havde først stadfæstet Udbetaling Danmarks afgørelse. Ankestyrelsen måtte genoptage sagen, da borgeren efterfølgende gjorde Ankestyrelsen opmærksom på, at der manglede akter i sagen. Ankestyrelsen kritiserede også, at Udbetaling Danmark ikke havde partshørt borgeren over oplysninger, der var indhentet i sagen.

Borgeren havde ikke ret til at afholde udskudt orlov med ret til barselsdagpenge, fordi han ikke havde genoptaget arbejde i 46-ugersperioden efter barnets fødsel. Udbetaling Danmark havde til trods for dette oplyst til borgeren, at han havde 21 ugers forældreorlov tilbage, som skulle afholdes inden barnet fyldte 9 år. Da borgeren havde

fået orlov fra sit arbejde, og søgte om barselsdagpenge under orloven, fik han afslag på ret til barselsdagpenge.

En myndighed kan som udgangspunkt ikke tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt. En begunstigende forvaltningsakt kan dog tilbagekaldes under visse omstændigheder, oftest kun med virkning for fremtiden.

Hvis der er tale om en løbende ydelse, er adgangen til at tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt videre end normalt. Tilbagekaldelse forudsættes i disse tilfælde at ske med et rimeligt varsel.

Udbetaling Danmarks opgørelser over tilbagebetalingskrav er ikke gode nok
Ankestyrelsen har i 2016 behandlet syv klagesager om fiktive ansættelsesforhold.

Personerne i sagerne har fået udbetalt barselsdagpenge for en længere periode eller for en fuld orlovsperiode. Dagpengeretten er opnået på baggrund af arbejdsgiverens lønindberetninger til SKAT. Efterfølgende har SKAT slettet lønindberetningerne, fordi de pågældende arbejdsgivere (selskaber), ifølge SKAT, er fiktive. Ansættelsesforholdene har derfor også været fiktive.

Ankestyrelsen har stadfæstet tilbagebetalingspligten i alle sagerne. Ankestyrelsen har hjemvist tre af sagerne, fordi Udbetaling Danmark ikke havde begrundet afgørelserne godt nok. Udbetaling Danmark har ikke redegjort for, hvordan tilbagebetalingskravene er opgjort. Ankestyrelsen har i fire af sagerne rettet op på den mangelfulde begrundelse ud fra sagens oplysninger. I disse sager har vi kritiseret, at Udbetaling Danmark alene skriver resultatet af beregningerne uden at redegøre for, hvordan tilbagebetalingskravene er opgjort.

Når Udbetaling Danmark beregner størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav, skal Udbetaling Danmarks begrundelse indeholde beregningerne og angive de nødvendige oplysninger, der ligger til grund for beregningerne.

Det skal være klart, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav. Det er ikke tilstrækkeligt at skrive resultatet af beregningerne. Det skal være muligt for borgeren at forstå beregningerne for derved at kunne kontrollere rigtigheden af de oplysninger, der ligger til grund for beregningerne.

Uddrag fra en konkret sag – j.nr. 2016-3417-26082:

”Bemærkninger til Udbetaling Danmark

Vi kritiserer, at Udbetaling Danmark ikke har begrundet opgørelsen af tilbagebetalingskravet på 157.130 kr.

Vi vurderer, at fejlen ikke er så væsentlig, at afgørelsen er ugyldig.

Grunden er, at manglen er afhjulpet, idet vi har opstillet en opgørelse over tilbagebetalingskravet på 157.130 kr.”

5.2.4 Oversigt over de seneste principafgørelser om barselsdagpenge

Principafgørelse 59-16 om hvornår Udbetaling Danmark er forpligtet til at genvurdere en afgørelse og oversende sagen til Ankestyrelsen.

Principafgørelse 17-16 om at studerende, som holder orlov fra studiet eller afbryder studiet som følge af graviditet eller barsel, skal have stået til rådighed for arbejdsmarkedet for at blive berettiget til barselsdagpenge, som dagpengeberettiget medlem af en a-kasse.

Principafgørelse 96-15 om der er ret til flere orlovsperioder med ret til barselsdagpenge ved samtidig adoption af flere børn, der ikke har samme alder.

Principafgørelse 95-15 om kommunernes vejledningsforpligtelse på Udbetaling Danmarks sagsområder, og hvilken betydning kommunernes manglende eller mangelfulde vejledning eller bistand kan få for Udbetaling Danmarks afgørelse.

Principafgørelse 72-15 om ret til refusion af barselsdagpenge, ved fravær på grund af graviditet før 4 uger før forventet fødsel, når en arbejdsgiver ikke har anmeldt fraværet til Udbetaling Danmark indenfor fristen på 5 uger efter første fraværsdag, men har anmodet Udbetaling Danmark om refusion af barselsdagpenge indenfor fristen på 8 uger efter orlovsperiodens udløb.

Principafgørelse 23-15 om præcisering af praksis vedrørende forældres ret til barselsdagpenge ved pasning af alvorligt syge børn under plejeophold i hjemmet.

Principafgørelse 14-14 om afklaring af, hvilket tidspunkt beskæftigelseskravet i barselsloven skal være opfyldt.

Principafgørelse 102-13 om barselsperioden kunne forlænges med den periode, hvor et barn, der var født for tidligt, var udskrevet fra hospitalet og hjemsendt til Tidligt Hjemme Ophold. Tidligt Hjemme Ophold er et behandlingstilbud til familier med for tidligt fødte børn, som tilbydes på flere men ikke alle hospitaler.

Principafgørelse 100-13 om stedforældre kan være berettiget til dagpenge ved pasning af alvorligt syge børn.

6 Boligstøtte

Følgende kapitel handler om sager om boligstøtte. Det første afsnit indeholder statistik om:

- Indkomne sager de seneste fire år
- Afsluttede sager i 2016
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år
- Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016
- Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

Derudover indeholder kapitlet beskrivelser af udvalgte sager, der er afgjort i løbet af året. Til sidst i kapitlet findes en oversigt over de seneste principafgørelser om boligstøtte.

6.1 Sager om boligstøtte i tal

Udviklingen i indkomne sager i perioden 2013-2016 har været præget af større udsving. I perioden 2013-2016 lå antallet af indkomne sager på henholdsvis 1350, 1773, 1343 og 1022, se tabel 6.1.

Tabel 6.1 Indkomne sager de seneste fire år

Indkomne sager 2013	1350
Indkomne sager 2014	1773
Indkomne sager 2015	1343
<u>Indkomne sager 2016</u>	<u>1022</u>

Note: Tallene for 2013 og 2014 indeholder sager, hvor både kommunerne og Udbetaling Danmark er underinstans. Tallene for 2015 og 2016 indeholder alene sager, hvor Udbetaling Danmark er underinstans. Vi henviser til bilag 1 – bag om tallene.

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 846 sager om boligstøtte med Udbetaling Danmark som underinstans. Ud af de 846 sager blev 625 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 221 sager blev afvist eller bortfaldt.

Tabel 6.2 Afsluttede sager i 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
<u>Afsluttede sager 2016</u>	<u>625</u>	<u>74</u>	<u>221</u>	<u>26</u>	<u>846</u>	<u>100</u>

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

Følgende afsnit er baseret på de sager, som blev realitetsbehandlet. I årene 2013, 2014 og 2015 stadfæstede Ankestyrelsen henholdsvis 81, 86 og 85 procent af sagerne. Andelen af stadfæstede sager faldt til 70 procent i 2016. Andelen af hjemviste sager i 2016 ligger på 25 procent. Andelen af hjemviste sager har næsten ligget på samme niveau i årene 2013-2015 svarende til henholdsvis 11, 6 og 9 procent. Andelen af ændrede sager har ligget stabilt i perioden 2013-2015 svarende til syv til otte procent. Andelen af ændrede sager faldt til fire procent i 2016, se tabel 6.3.

Der er sket en væsentlig stigning i antallet af hjemviste boligstøttesager sammenholdt med tidligere år. I 2016 steg andelen til 25 procent. Denne stigning skyldes, at sager afgjort efter de nye boligstøtteregler, der trådte i kraft den 1. januar 2016, er blevet hjemvist, og at Ankestyrelsen har genoptaget og hjemvist et stort antal sager vedrørende krav om tilbagebetaling af boligstøtte opstået i forbindelse med flytning.

Af de 161 hjemviste sager omhandlede de 23 de nye boligstøtteregler, og de 78 omhandlede genoptagelse af sager om tilbagebetalingskrav opstået i forbindelse med flytning.

Tabel 6.3 Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2013	443	81	61	11	44	8	548	100
2014	1334	86	89	6	128	8	1551	100
2015	1185	85	124	9	92	7	1401	100
2016	439	70	161	25	25	4	625	100

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for de enkelte år i perioden 2013-2016.

6.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Det fremgår af tabel 6.4, at der blev realitetsbehandlet 625 sager om boligstøtte i 2016. Tabellen viser antallet af påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på stadfæstede, ændrede og hjemviste sager. Herudover indeholder tabellen de typer af sagsbehandlingsfejl, vi har påtalt i sagerne fordelt på sagsudfald.

Ud af de i alt 625 sager blev 439 af sagerne stadfæstet. I 85 sager, ud af de 439 stadfæstede sager, blev der ikke påtalt sagsbehandlingsfejl. De 85 sager uden kritik svarer til 13 procent af det samlede antal afgjorte sager. Der blev påtalt sagsbehandlingsfejl i de resterende 354 stadfæstede sager.

Vi har i alt påtalt 954 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (186 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (354 sager).

Tabel 6.4 Kritik og bemærkninger i realitetsbehandlede sager

	Stadfæstelse		Hjemvisning	Ændring	I alt	
	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal	Procent
Realitetsbehandlede sager i alt	439	-	161	25	625	100
Antal hjemviste og ændrede sager	-	-	161	25	186	30
Antal stadfæstede sager med kritik	354	81	-	-	354	57
Antal stadfæstede sager uden kritik	85	19	-	-	85	13
Kritik begrundelse	247	56	57	7	311	50
Kritik genvurderingsfrist	98	22	24	6	128	21
Kritik klagevejledning	5	1	2	0	7	1
Kritik officialprincippet	0	0	138	5	143	23
Kritik partshøring	273	62	22	6	301	48
Kritik vejledningspligt	1	0	1	0	2	0
Kritik andet	46	11	13	3	62	10
I alt	670	70	257	27	954	100

Note: Der måles alene på realitetsbehandlede sager. Dvs. der er målt på de 625 sager i tabel 6.3. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tabellen om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være en kritik i sig selv. Der registreres flere kritikker på hver enkelt sag, når der er påtalt flere forskellige sagsbehandlingsfejl. Hjemvisninger registreres som altovervejende udgangspunkt med kritik officialprincippet.

Udviklingen i andelen af stadfæstede sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, fremgår af tabel 6.5. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 40 procent i 2015 til 14 procent i 2016.

Tabel 6.5 Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

	Stadfæstede sager uden kritik		Realitetsbehandlede sager	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2015	561	40	1.401	100
2016	85	14	625	100

6.2 Udvalgte sager om boligstøtte

Ankestyrelsen har ikke offentliggjort principafgørelser om boligstøtte i 2016. Vi har nedenfor gennemgået sager, som viser de generelle fejl, vi har set.

Den 1. januar 2016 er der indført nye regler på boligstøtteområdet, og reglerne om beregning af boligstøtte og om oplysningspligt er blevet ændret.

Ankestyrelsen har i første halvdel af 2016 modtaget et mindre antal klagesager efter de nye boligstøtteregler. Bortset fra én sag er alle sagerne hjemvist til Udbetaling Danmark til fornyet behandling, fordi afgørelserne er meget svære at forstå og indeholder flere sagsbehandlingsfejl. Det har derfor ikke været muligt for Ankestyrelsen at efterprøve afgørelsernes rigtighed. Efter de første sager blev hjemvist, har vi i andet halvår af 2016 modtaget meget få klagesager efter de nye regler.

I 2016 har Ankestyrelsen afgjort 24 sager efter de nye boligstøtteregler om genberegning, hvoraf en sag er stadfæstet, og 23 sager er hjemvist.

Vi har gennemgået fem sager (sag 1 – 5), der illustrerer de problemer, der særligt gør sig gældende i sagerne efter de nye regler. Eksemplerne illustrerer både de generelle sagsbehandlingsfejl og de systemmæssige fejl, der er set i sagerne.

Generelt ses i sagerne på boligstøtteområdet forskellige typer af fejl i sagsbehandlingen og i anvendelsen af reglerne, som eksempelvis:

- Manglende partshøring
- Manglende eller mangelfuld vurdering af betingelserne for tilbagebetaling
- Uforståelige afgørelser med uklart resultat
- Mangelfulde eller manglende begrundelser
- Manglende beregninger
- Manglende inddragelse af borgers oplysninger
- Mangelfuld henvisning til retsregler eller henvisning til forkerte retsregler

I sager, hvor sagsbehandlingsfejlene har haft afgørende betydning, og hvor der ikke ved genvurderingen er rettet op på fejlen, har vi hjemvist eller ændret afgørelserne. I sager, hvor Udbetaling Danmark i forbindelse med genvurderingen har rettet op på fejlene, har vi stadfæstet afgørelserne med kritik af fejlene.

Det har særligt været fejl i form af manglende partshøring og mangelfulde begrundelser, der har givet anledning til kritik i de stadfæstede sager. I sag 6 har vi gennemgået en afgørelse, som illustrerer nogle af disse sagsbehandlingsfejl.

Begrundelse

Efter forvaltningsloven skal en afgørelse være ledsaget af en begrundelse, når den meddeles skriftligt. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de regler, sagen er afgjort efter. Begrundelsen skal også indeholde en kort redegørelse for de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Når en afgørelse beror på en konkret vurdering, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for vurderingen.

Når Udbetaling Danmark beregner størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav, skal Udbetaling Danmarks begrundelse indeholde beregningerne og angive de nødvendige oplysninger, der ligger til grund for beregningerne. Det skal være klart, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav.

Det er ikke tilstrækkeligt at skrive resultatet af beregningerne. Det skal være muligt for borgeren at forstå beregningerne for derved at kunne kontrollere rigtigheden af de anvendte oplysninger, der ligger til grund for beregningerne.

En del af manglerne i sagsbehandlingen i forhold til begrundelserne og uklarheder kan tilskrives IT-systemmæssige udfordringer, som gør det vanskeligt at sikre konkrete og retvisende begrundelser i afgørelserne. Afgørelserne om boligstøtte er i høj grad automatiserede uden mulighed for ændringer eller tilpasninger i de konkrete sager.

Uanset eventuelle systemmæssige begrænsninger skal afgørelserne leve op til de forvaltningsretlige krav. Folketingets Ombudsmand har udtalt sig om denne problemstilling i FOB 2014-24 og i notat af 22. januar 2016 om overholdelse af forvaltningsretlige krav til det offentliges IT-løsninger.

Uddrag fra Ombudsmandens notat af 22. januar 2016:

“Ombudsmanden har i de senere år behandlet en del sager, hvor IT har spillet en central rolle, og hvor det desværre har måttet konstateres, at IT-løsninger ikke har levet op til de forvaltningsretlige krav. Hovedbudskabet er, at disse krav gælder, uanset hvorledes en forvaltningsmyndighed rent administrationsteknisk løser en opgave. De almindelige regler, som myndigheden skal overholde, gælder således stadig, når computer afløser papir.

En anden væsentlig pointe er, at det er den enkelte myndigheds ansvar, at dens løsninger lever op til de forvaltningsretlige krav – og myndigheden har dette ansvar, selvom den har valgt en standardløsning, som viser sig utilstrækkelig. Dette gælder også, selvom leverandørerne af IT-løsninger slet ikke udbyder en løsning, som kan opfylde kravene.”

I Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark i 2015 beskrev vi blandt andet de gentagne sagsbehandlingsfejl vi så i særligt sager om efterregulering og sager om tilbagebetaling, når borger flyttede. I sag 6 og 7 beskriver vi, hvordan disse fejl stadig gjorde sig gældende i sager afgjort i 2016.

I sidste afsnit (afsnit 6.2.3) findes en oversigt over de seneste principafgørelser om boligstøtte.

6.2.1 Regler

Lov om individuel boligstøtte

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 174 af 24. februar 2016.

Bekendtgørelse om udbetaling af boligstøtte nr. 1669 af 16. december 2015.

Bekendtgørelse om opgørelse af indkomst til beregning af individuel boligstøtte nr. 1667 af 16. december 2015.

Bekendtgørelse om opgørelse af boligudgiften efter § 18 i lov om individuel boligstøtte nr. 137 af 11. februar 2013.

Bekendtgørelse om opgørelse af formue til beregning af individuel boligstøtte nr. 135 af 11. februar 2013.

Vejledning om individuel boligstøtte – nr. 103 af 23. oktober 2002.

6.2.2 Andre afgørelser

Vi har valgt at beskrive otte sager. I sag 1-5 beskriver vi sager om Udbetaling Danmarks anvendelse af de nye regler for boligstøtte.

I sag 6 beskriver vi en sag, afgjort efter de tidligere regler om omberegning af boligstøtte. Sagen er et eksempel på, at der også har været problemer med svært forståelige afgørelser i sager, afgjort efter de tidligere boligstøtteregler.

I eksempel 7 – 8 følger vi op på de generelle problemstillinger, der også var beskrevet i Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark 2015 i sager om efterregulering og sager om tilbagebetaling ved flytning.

Sager efter nye regler

Den 1. januar 2016 er der indført nye regler på boligstøtteområdet, og reglerne om beregning af boligstøtte og om oplysningspligten er blevet ændret.

Efter de nye regler har borger ikke længere oplysningspligt om ændringer i den almindelige personlige indkomst, som er registreret i SKAT's indkomstregister.

Indkomsten opgøres på månedsbasis, og ved ansøgning og omberegning opgøres den månedlige indkomst foreløbigt. Den opgjorte indkomst danner grundlag for en foreløbig udbetaling af boligstøtte.

Boligstøtten genberegnes automatisk, hvis der i en måned har været en ændring i indkomsten registreret i indkomstregistret med mere end 800 kr., og boligstøtten ændres med mere end 200 kr. For meget udbetalt boligstøtte fratrækkes i fremtidig boligstøtte, og for lidt udbetalt boligstøtte efterbetales til boligstøttemodtageren. Boligstøttemodtageren bliver partshørt forud for en afgørelse om nedsættelse af boligstøtten i en måned.

Sager, afgjort efter de nye boligstøtteregler, er alle på nær én sag blevet hjemvist.

Sagerne er svære at forstå, da afgørelserne ikke er begrundet godt nok, og der bruges andre begreber i afgørelserne, end de der fremgår af boligstøtteleven.

Det fremgår af Udbetaling Danmarks afgørelser om beregning, at " Vi har beregnet din boligstøtte igen" uanset om der foretages en omberegning efter § 44 eller § 46, en genberegning efter § 8 d, en årsomregning efter § 43, eller sagen er genoptaget på ulovbestemt grundlag. Der henvises endvidere ikke til de konkrete regler, som afgørelserne er truffet efter, og det er derfor ikke muligt at se, hvad der er truffet afgørelse om.

Forskellige typer af beregninger i den nye boligstøttelov:*Årsomregning*

Hvert år fastsættes nye satser for beregning af boligstøtte. Som følge heraf laves der hvert år en årsomregning af boligstøtten efter § 43, hvor indkomsten, anvendt året forinden, opreguleres med en fastsat sats. Der er tale om en foreløbig opgørelse af den indkomst, som danner grundlag for en foreløbig beregning og udbetaling af boligstøtte.

Omberegning

Reglerne for omberegning blev ændret ved lovændringen den 1. januar 2016 og findes i boligstøtteloven §§ 44 og 46. Efter de nye regler skal boligstøtten omberegnes, såfremt der i løbet af året sker en forhøjelse af den husstandsindkomst, der er lagt til grund for boligstøtteberegningen med mere end 800 kr. for en måned. Der skal ligeledes omberegnes såfremt der sker ændringer i form af færre børn i husstanden, fremleje, fremlån, udlejning, benyttelse af boligen til erhverv påbegyndes, eller lejen nedsættes.

Boligstøtten kan endvidere omberegnes, såfremt der i løbet af året sker en nedgang i den husstandsindkomst, der er lagt til grund ved boligstøtteberegningen, med mere end 800 kr. for en måned. Der kan ligeledes omberegnes, såfremt der i løbet af året er ændringer i form af en stigning i antallet af børn i husstanden, såfremt fremleje, fremlån, udlejning eller benyttelse til erhverv af en del af lejligheden ophører, eller huslejen stiger.

Genberegning

Boligstøtten genberegnes hver måned, hvor der har været en ændring i indkomsten, som er registreret i indkomstregisteret, på mere end 800 kr., og denne indkomstændring medfører en ændring af boligstøtten med mere end 200 kr. Får borgeren ikke udbetalt boligstøtte i tre på hinanden følgende måneder på grund af genberegning, stopper boligstøtten, og borger skal søge om boligstøtte igen.

Efterregulering

Efterregulering af boligstøtte modtaget til og med 2015 sker efter de tidligere regler om efterregulering i boligstøtteloven. Efterregulering af boligstøtte modtaget i 2016 og frem er omfattet af de nye regler i boligstøtteloven.

Efter de nye regler bliver efterreguleringen af boligstøtten symmetrisk, dvs. at boligstøtte skal tilbagebetales eller efterbetales, hvis der er udbetalt for meget eller for lidt boligstøtte med mindst 250 kr.

Når borgeren kommer med bemærkninger til en partshøring forud for en genberegning, og disse bemærkninger ikke kan tillægges betydning i forhold til genberegningen, modtager borgeren en afgørelse med overskriften: "Din boligstøtte bliver ikke ændret for

XX måned 2016". Borger kan ved denne formulering få den opfattelse, at borgers bemærkninger til partshøringen har betydet, at boligstøtten ikke skal ændres alligevel.

Når borger er kommet med bemærkninger til partshøringen, træffer Udbetaling Danmark to afgørelser; en manuel afgørelse hvoraf det fremgår, om borgerens oplysninger kan tillægges betydning, og en systemafgørelse som er automatisk genereret, før borgeren har haft mulighed for at komme med bemærkninger til partshøringen. Begge afgørelser er ufuldstændige i forhold til forvaltningslovens krav til en begrundelse. Der er hverken beregninger eller konkrete henvisninger til de regler, der er anvendt, og der er ikke redegjort for, hvordan betingelserne for genberegning er opfyldt.

Endvidere er det uklart, hvilken indkomst der danner grundlag for beregningen, da der er oplyst både månedlige og årlige indkomster, uden at indkomsterne er lagt sammen til et facit af den faktiske indkomst, anvendt ved beregningen. Det er også uklart, hvor oplysningerne om indkomster kommer fra, da indkomster, oplyst af borger, fremstår som oplyst af SKAT, dvs. oplysninger om kapitalindkomst og anden indkomst, som ikke er registreret i indkomstregisteret.

Sag 1: Genberegning af boligstøtte og fratræk i fremtidig boligstøtte

Sagen (j.nr. 2016-3120-31402) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen viser de fejl, som har givet anledning til, at afgørelserne er svære at forstå og til, at vi har hjemvist sagerne.

Ankestyrelsens begrundelse for hjemvisningen er i store træk den samme som i de øvrige hjemviste sager om genberegning efter de nye regler, hvor de samme fejl og mangler er til stede.

Ankestyrelsen hjemviste afgørelsen om genberegning og fratræk af for meget udbetalt boligstøtte i den fremtidige boligstøtte, fordi sagen var behæftet med så væsentlige sagsbehandlingsfejl, at det ikke er muligt at efterprøve, om Udbetaling Danmarks afgørelser om genberegning mv. af 26. april og 1. maj 2016 var korrekte. Ankestyrelsen kritiserede samtidig, at ikke alle sagens akter var oversendt til Ankestyrelsen, samt at genvurderingsfristen på fire uger var overskredet.

I sagen sendte Udbetaling Danmark et partshøringsbrev til borger i april 2016, hvoraf det fremgik, at indkomsten i marts 2016 havde været højere end den indkomst, der var anvendt ved beregningen af boligstøtten i februar. Boligstøtten i maj 2016 ville derfor blive mindre. Borgeren kom med bemærkninger til partshøringen den 21. april 2016. Udbetaling Danmark traf herefter to afgørelser med klagevejledning om genberegning af boligstøtten for marts måned 2016 med fratræk i maj måneds boligstøtte.

Ankestyrelsen vurderede, at de to afgørelser var uforståelige og misvisende. Nedenfor ses uddrag fra Ankestyrelsens afgørelse, hvor sagsbehandlingsfejlene gennemgås.

Udbetaling Danmark sendte en manuel afgørelse den 26. april 2016, som svar på borgerens bemærkninger til partshøringen.

Uddrag fra Ankestyrelsens afgørelse. Bemærkninger til Udbetaling Danmarks afgørelse af 26. april 2016:

”

- Det er uklart, hvad der bliver truffet afgørelse om. Det fremgår således ikke, om der foretages en genberegning eller en omberegning/ny foreløbig beregning.
- Det fremgår af overskriften i afgørelsen, at boligstøtten ikke ændres selvom den faktisk nedsættes. Det er derfor misvisende, og det fremstår uklart, hvilken betydning afgørelsen har for boligstøtten.
- Der er ikke redegjort for betingelserne for genberegning. Det er endvidere ikke muligt at vurdere, om betingelserne for genberegning er opfyldt, idet de nødvendige oplysninger ikke fremgår af afgørelsen.
- Afgørelsen indeholder ikke en redegørelse for, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af boligstøtte for pågældende måned efter genberegningen, og dermed størrelsen af fratrukket.
- Begrundelsen er ufuldstændig og der henvises til et fremtidigt brev. En skriftlig afgørelse skal være ledsaget af en begrundelse, når der ikke gives fuldt ud medhold.
- Der er ikke henvist til relevante bestemmelser i boligstøtteleven.”

Borger modtog herefter den 1. maj 2016 en automatisk genereret systemafgørelse (almindelig boligstøttemeddelelse), som er dannet før partshøringen.

Uddrag fra Ankestyrelsens afgørelse. Bemærkninger til Udbetaling Danmarks afgørelse af 1. maj 2016:

”

- Det er uklart, hvad der bliver truffet afgørelse om. Det fremgår således ikke, om der foretages en genberegning eller en omberegning/ny foreløbig beregning.
- Der er ikke redegjort for betingelserne for genberegning. Det er endvidere ikke muligt at vurdere, om betingelserne for genberegning er opfyldt, idet de nødvendige oplysninger ikke fremgår af afgørelsen.
- Afgørelsen indeholder ikke en redegørelse for, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af boligstøtte for pågældende måned efter genberegningen, og dermed størrelsen af fratrukket. Begrundelsen er derfor ufuldstændig. En skriftlig afgørelse skal være ledsaget af en begrundelse, når der ikke gives fuldt ud medhold.
- Der er ikke henvist til relevante bestemmelser.”

Efter modtagelsen af borgers klage genvurderede og fastholdt Udbetaling Danmark den 17. juni 2016 afgørelserne:

Uddrag af Ankestyrelsens afgørelse. Bemærkninger til Udbetaling Danmarks genvurdering af 17. juni 2016:

”

- Det er ikke muligt at vurdere, om betingelserne for genberegning er opfyldt, idet de nødvendige oplysninger ikke fremgår af afgørelsen.
- Genvurderingen indeholder ikke en redegørelse for, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af boligstøtte for pågældende måned efter genberegningen, og dermed størrelsen af fratrukket. Begrundelsen er derfor ufuldstændig. En skriftlig afgørelse skal være ledsaget af en begrundelse, når der ikke gives fuldt ud medhold.

Det fremstår endvidere uklart, om der er truffet to afgørelser om genberegning for pågældende måned, eller om den ene afgørelse ophæver den anden, samt fra hvilket tidspunkt klagefristen løber.

Selvom der i genvurderingen er rettet op på en del af fejlene, er sagen samlet set fortsat uforståelig og misvisende.”

Ankestyrelsen vurderer, at afgørelserne er ufuldstændige og ikke tilstrækkeligt begrundet.

Der er således i første afgørelse ikke nogen begrundelse for genberegning og fratræk i den fremtidige boligstøtte, og det fremgår endvidere, at:

”Du vil modtage et brev den 1. maj 2016, hvor du kan læse mere om, hvordan din boligstøtte for marts 2016 er beregnet.”

Systemafgørelsen af 1. maj 2016 indeholder heller ikke en beregning eller en begrundelse for genberegningen og fratrækket. Det er endvidere uklart, hvad der er truffet afgørelse om, da der i afgørelsen alene står, at ”Vi har beregnet din boligstøtte igen”. Det fremgår således ikke, om der er truffet afgørelse om genberegning, omberegning eller om der er en anden grund til den ændrede beregning.

Der er i øvrigt ikke henvist til de relevante regler. Der henvises i lovgrundlaget i afgørelsen til kapitel 9 i boligstøtteloven, som vedrører reglerne for omberegning og efterregulering og ikke til reglerne om genberegning, som findes i kapitel 1 i boligstøtteloven.

Det er endvidere uklart, hvilke indkomster der er anvendt til beregning af boligstøtten og til genberegningen.

Følgende fremgår af partshøringen af 15. april 2016 og systemafgørelsen af 1. maj 2016 omkring indkomsten:

Uddrag fra partshøring og systemafgørelse:

	Brugt til beregning	Oplyst af SKAT
Løn inkl. feriepenge	680 kr.	0 kr.
Kontanthjælp	0 kr.	11.631 kr.
SU	11.806 kr.	11.882 kr.
Renteindtægt (om året)	7 kr.	7 kr.
Anden kapitalindkomst (om året)	-278 kr.	- 278

Der er både angivet månedlige og årlige indkomster, og der er ikke et facit for indkomsten anvendt til beregning af boligstøtten. Det fremgår ikke af afgørelsen, hvilken indkomst, der faktisk er anvendt til beregningen.

Indkomsten opgøres efter boligstøtteloven som den personlige indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, men efter fradrag for atp og arbejdsmarkedsbidrag. Det er i denne afgørelse uklart, om der er sket fradrag for negativ kapitalindkomst i indkomsten. Det er endvidere ikke korrekt, at oplysningerne om

kapitalindkomst og renteindtægt er oplyst af SKAT. Oplysningerne kommer fra borger ved tidligere boligstøtteberegninger. Denne opstilling af indkomsten anvendes i øvrigt i alle Udbetaling Danmarks afgørelser om genberegning.

Den faktisk anvendte indkomst fremgår først af genvurderingen af 17. juni 2016. I genvurderingen er der endvidere redegjort for betingelserne for genberegning og fratræk. Der er dog fortsat ikke redegjort for beregningen af boligstøtten og fratrækket, ligesom der ikke er henvist til relevante regler i boligstøtteleven.

Sag 2: Genberegning af boligstøtte og fratræk i fremtidig boligstøtte

Sagen (j.nr. 2016-3124-27359) blev hjemvist.

Sagen omhandler genberegning på grund af en forhøjet indkomst i marts måned med deraf følgende fratræk af for meget udbetalt boligstøtte i boligstøtten for maj måned.

Indkomsten havde været højere på grund af feriepenge udbetalt til feriekonto.

Efter de nye boligstøtteregler er det ikke længere muligt ved beregningen af boligstøtten at tage hensyn til feriepenge, som ikke er udbetalt endnu. Feriepenge skal derfor indgå med det fulde beløb, i den måned de er beskattet, uanset hvornår de er til rådighed og udbetales.

Ankestyrelsen stadfæstede den del af afgørelsen, der vedrørte opgørelsen af indkomsten, men hjemviste afgørelsen vedrørende genberegning og fratræk. Der var i denne sag ikke kommet bemærkninger til partshøringen inden for fristen, og der var derfor alene truffet én afgørelse – en systemafgørelse i form af en boligstøttemeddelelse af 1. maj 2016. Borgers (for sene) bemærkninger af 25. april 2016 til parthøringen blev i stedet betragtet som en klage over afgørelsen af 1. maj 2016.

Ankestyrelsen hjemviste afgørelsen om genberegning og fratræk, fordi sagen var behæftet med så væsentlige sagsbehandlingsfejl, at det ikke var muligt at efterprøve, om Udbetaling Danmarks afgørelse om genberegning af 1. maj 2016 var korrekt.

Ankestyrelsens begrundelse er i store træk svarende til den gennemgående begrundelse, der har været anvendt i alle hjemviste sager om genberegning afgjort efter de nye boligstøtteregler, se beskrivelsen i sag 1.

I denne sag var der udover afgørelsen om genberegning også truffet en samtidig afgørelse om en ny beregning af den foreløbige boligstøtte fra 1. januar 2016 og fremefter.

Årsagen hertil er, at borgers indkomst ved årssomregningen af boligstøtten 1. januar 2016 var opsplittet i henholdsvis dagpenge og anden personlig indkomst. Denne

opsplitning har vi set, giver systemmæssige udfordringer ved efterfølgende genberegninger.

Dette illustreres nærmere i denne sag. Borger har tidligere også fået genberegnet sin boligstøtte for februar 2016 med fratræk i april 2016. Ved genberegningen indgik "anden personlig indkomst" som oplyst af SKAT udover dagpenge. Det fremgik dog af e-indkomstregisteret, at borger alene havde fået dagpenge, og det var således ikke korrekt, at SKAT har leveret oplysninger om "anden personlig indkomst" i februar måned.

Genberegningen blev derfor foretaget på et for højt indkomstgrundlag. Fejlen blev rettet i afgørelsen af 1. maj 2016 om genberegning af marts måned og fratræk i maj måned, da der samtidigt i denne afgørelse blev lavet en ny beregning for februar 2016.

Ved afgørelsen om genberegning af 1. maj 2016, traf Udbetaling Danmark samtidig afgørelse om at ændre den foreløbige boligstøtteberegning pr. 1. januar 2016, således at "anden personlig indkomst" blev fjernet.

Det fremgik dog ikke af afgørelsen, efter hvilke regler denne ændring af den foreløbige boligstøtte skete.

I boligstøtteleven er der alene hjemmel til at lave en omberegning, når der sker et fald eller en stigning i den månedlige husstandsindkomst med mindst 800 kr.

I denne sag blev husstandsindkomsten ikke ændret med mindst 800 kr., da flytningen af beløbet under "anden personlig indkomst" til dagpenge ikke ændrer i den samlede husstandsindkomst. Endvidere blev der nu anvendt en højere indkomst i form af dagpenge, end borgeren rent faktisk havde fået i dagpenge ifølge indkomstregisteret.

Uddrag fra Udbetaling Danmarks systemafgørelse af 1. maj 2016:

"Vi skriver til dig, fordi vi har beregnet din boligstøtte igen. Fra den 1. januar 2016 og fremover får du 3.495 kr. i boligstøtte om måneden. Den nye beregning skyldes, at dine dagpenge er ændret til 18.322 kr. om måneden fra den 1. januar 2016...

Vær opmærksom på

Vi har den 1. januar 2016 bedt dig kontrollere dine indkomstoplysninger. Du har ikke reageret på brevet, og derfor har vi vurderet, at beløbet under "Anden personlig indkomst" skal flyttes til din primære indkomst. Vi har flyttet beløbet, så din boligstøtte fremover bliver beregnet ud fra den samlede indkomst, som du har oplyst os om. Du skal stadig tjekke dine indkomstoplysninger i brevet. Hvis du vil rette i oplysningerne, skal du gøre det på www.borger.dk/boligstøtte i selvbetjeningsløsningen "Oplys om ændringer i indkomst"."

Sag 3: Genberegning af boligstøtte og fratræk i fremtidig boligstøtte

Sagen (j.nr. 2016-3120-20887) blev hjemvist.

Sagen omhandler genberegning på grund af en forhøjet indkomst i januar måned med deraf følgende fratræk af for meget udbetalt boligstøtte i boligstøtten for marts måned.

Indkomsten har været højere på grund af feriepenge overført til feriekonto.

Ankestyrelsen stadfæstede den del af afgørelsen, der vedrørte opgørelsen af indkomsten, men hjemviste afgørelsen vedrørende genberegning og fratræk i boligstøtten.

Ankestyrelsen hjemviste afgørelsen om genberegning og fratræk i boligstøtten, fordi sagen ligesom i sag 1-2 var behæftet med så væsentlige sagsbehandlingsfejl, at det ikke var muligt at efterprøve, om Udbetaling Danmarks afgørelse om genberegning af 1. marts 2016 var korrekt.

Borger kom i denne sag med bemærkninger til partshøringen samme dag, som den blev modtaget den 14. februar 2016, men borger modtog ikke svar på bemærkningerne fra Udbetaling Danmark inden systemafgørelsen af 1. marts 2016, selvom det af denne afgørelse fremgår, at:

"Hvis du har svaret på det brev, vi har sendt til dig den 14. februar 2016, er dine oplysninger ikke taget med i beregningen på denne side. Du har i stedet fået et andet brev, hvor vi har svaret på din henvendelse."

Borgers bemærkninger har således ikke været inddraget i vurderingen inden afgørelsen af 1. marts 2016 om genberegning.

Udbetaling Danmark modtog den 3. marts 2016 yderligere bemærkninger fra borger til partshøringen. Udbetaling Danmark træffer herefter en ny manuel afgørelse den 9. marts 2016 om genberegning af boligstøtten i januar måned med fratræk i boligstøtten i marts måned. Det fremstår derfor uklart, om der er truffet en ny afgørelse, som ophæver afgørelsen af 1. marts 2016.

I systemafgørelsen er husstandsindkomsten opgjort, uden at det fremgår klart, hvilken indkomst der har været anvendt, og renteudgifter er angivet som årlig kapitalindkomst med et positivt beløb:

**Uddrag af Udbetaling Danmarks afgørelse af 1. marts 2016
(systemafgørelse):**

”Personlig indkomst om måneden

Løn inkl. feriepenge 19.490 kr.

Kapitalindkomst om året

Renteudgift 3.000 kr.”

Der er tale om en systemmæssig fejl, hvor renteudgifter indgår som indtægter. I den konkrete sag er Udbetaling Danmark opmærksom på fejlen og træffer en ny afgørelse 1. april 2016. I den nye afgørelse indgår borgerens nye oplysninger om renteudgifter som et negativt beløb med tilbagevirkende kraft. Fejlen har endvidere ikke konkret haft betydning for beregning af boligstøtten, da borger modtog den maksimale boligstøtte, og derfor ikke blev påvirket af mindre udsving i indkomsten. Spørgsmålet indgår derfor ikke i behandlingen af klagesagen.

Sag 4: Genberegning af boligstøtte og fratræk i fremtidig boligstøtte

Sagen (j.nr. 2016-3120-20866) blev hjemvist

Sagen omhandler genberegning på grund af en forhøjet indkomst i januar måned 2016 med deraf følgende fratræk af for meget udbetalt boligstøtte i boligstøtten for marts måned.

Ankestyrelsen hjemviste afgørelsen om genberegning og fratræk, fordi sagen ligesom i sag 1-3 var behæftet med så væsentlige sagsbehandlingsfejl, at det ikke var muligt at efterprøve, om Udbetaling Danmarks afgørelse om genberegning af 1. marts var korrekt. Der var i denne sag ikke kommet bemærkninger til partshøringen, og der var derfor alene truffet en systemafgørelse den 1. marts 2016.

I modsætning til sag 2, var der udover almindelig personlig indkomst også indkomst i form af renteindtægter. I systemafgørelsen af 1. marts 2016 fremgår det ikke, hvilken samlet husstandsindkomst der er anvendt til beregningen af boligstøtte. Der er i oversigten over indkomst både oplyst månedlige lønindkomster og årlige renteindtægter. Da afgørelsen ikke indeholder en beregning af boligstøtten, er det ikke muligt at se, hvilken indkomst der faktisk er anvendt. Dette gør sig gældende i alle sager, da systemafgørelserne er bygget op på samme måde med enslydende begrundelser.

I genvurderingen af 13. april 2016 er der lavet en opgørelse af indkomsten anvendt til beregning. I denne opgørelse er den årlige renteindtægt medtaget med det fulde beløb i den månedlige indkomstopgørelse.

Uddrag fra genvurderingen af 13. april 2016:

<u>Person 1:</u>	<u>Tidligere anvendt</u>	<u>Oplyst af SKAT</u>
Løn inkl. Feriepenge	25.838 kr.	28.827 kr.
Renteindtægt(om året)	4.261 kr.	4.261 kr.
<u>Person 2:</u>		
Løn inkl. feriepenge	888 kr.	751 kr.
Bidrag (som indkomst)	142 kr.	142 kr.
Renteindtægt (om året)	15 kr.	15 kr.
Anden kapitalindkomst (om året)	3 kr.	3 kr.
<u>Person 3:</u>		
SU	1.679 kr.	2.561 kr.
Renteindtægt (om året)	31 kr.	31 kr.
I alt	32.854 kr.	36.591 kr.

Sag 5: Boligstøtteberegning

Sagen (j.nr. 2016-3120-27917) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen omhandler beregning af boligstøtte pr. 1. januar 2016. Det fremgår ikke af sagen, på hvilket grundlag denne beregning foretages, eller om der er tale om omberegning, årsomregning eller andet.

Ankestyrelsen hjemviste afgørelsen, da sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at der kunne træffes afgørelse i sagen. Ankestyrelsen vurderede, at sagen samlet set fremstod

uforståelig. Det var uklart, hvad der var truffet afgørelse om, hvornår der var truffet afgørelse, og efter hvilke regler der var truffet afgørelse.

Borger henvendte sig til Udbetaling Danmark den 7. januar 2016, da han var utilfreds med, at boligstøtten var faldet med 2 kr. månedligt pr. 1. januar 2016. Udbetaling Danmark oplyste telefonisk borgeren om, at boligstøtten ikke var faldet med 2 kr. men derimod med 12 kr. fra 2.116 kr. til 2.104 kr. månedligt. Det er uklart, om der er truffet afgørelse 1. januar 2016, da den ikke fremgår af sagens oplysninger, og da borgeren oplyste, at han ikke havde modtaget et brev eller en beregning. Borgers henvendelse må betragtes som en klage.

Borger henvendte sig til Udbetaling Danmark igen den 8. januar 2016 og fik oplyst, at nu faldt hans boligstøtte pr. 1. januar med 21 kr. månedligt og ikke 12 kr. månedligt, som oplyst dagen før - eller 2 kr., som borgeren selv havde oplyst. Borger klager samme dag.

Den 1. februar 2016 modtager borgeren en systemafgørelse, hvoraf det fremgår, at boligstøtten falder med 23 kr. fra 2.118 kr. til 2.095 kr. månedligt og ikke som tidligere oplyst fra 2.116 kr. Afgørelsen indeholder endvidere et tilbagebetalingskrav som modregnes direkte i februar måneds boligstøtte. I afgørelsen henvises der til boligstøttelovens kapitel 9, der omhandler omberegning og genberegning. Der er ikke oplysninger om, hvorvidt der er sket en yderligere ændring af pensionsatten for borgers pension siden afgørelsen af 1. januar 2016, eller efter hvilke regler der nu træffes afgørelse om yderligere fald i boligstøtten med virkning fra 1. januar 2016.

I genvurderingen henviser Udbetaling Danmark til boligstøttelovens §§ 1, 6, 7, 8 og 10, som vedrører personkreds og opgørelse af husstandsindkomst. Udbetaling Danmark har ikke begrundet, hvorfor boligstøtten ændres i forhold til de tidligere afgørelser eller begrundet tilbagebetalingskravet. Både afgørelserne af 7. januar 2016 og 1. februar 2016 fastholdes, selvom de omhandler det samme og har forskellige resultater, og der tages ikke stilling til afgørelserne af 1. januar og 8. januar 2016:

“Vi skriver til dig, fordi vi har behandlet din klage over afgørelsen af 1. februar 2016 om nedsættelse af din boligstøtte fra 1. januar 2016, i forbindelse med ændring i din pensionsatt. Du modtager afgørelsen ved telefonisk henvendelse den 7. januar 2016 og klager ved samme henvendelse. Vi fastholder vores afgørelse.”

Sag 6: Omberegning og tilbagebetaling af boligstøtte

Sagen (j.nr. 2016-3122-11343) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Denne sag er afgjort efter de tidligere regler om omberegning af boligstøtte. Sagen er et eksempel på en svært forståelig afgørelse, som også fremstår med et forkert resultat. Afgørelsen var i øvrigt 28 sider lang.

Ankestyrelsen hjemviste afgørelsen med kritik, da vi vurderede, at Udbetaling Danmark havde begået flere fejl i sagsbehandlingen, hvoraf den mest væsentlige var, at der fremgik et andet resultat i afgørelsen, end der reelt var truffet afgørelse om.

Afgørelsen var misvisende, idet det i afgørelsen fremgik, at boligstøtten stoppede, og at borgeren havde søgt boligstøtte igen, selvom der udelukkende var tale om en almindelig omberegning og ikke nye ansøgninger/afgørelser om stop af boligstøtten.

Udbetaling Danmark skulle ved den nye afgørelse sørge for, at der ikke var tvivl om afgørelsens resultat, herunder om der kom penge til udbetaling, eller om borgeren skulle betale penge tilbage. Udbetaling Danmark skulle endvidere undersøge, om betingelserne for omberegning var opfyldt, samt om betingelserne for tilbagebetaling var opfyldt.

Det fremgik af sagen, at Udbetaling Danmark traf afgørelse den 1. oktober 2014 om omberegning af boligstøtte med virkning fra den 1. januar 2014. Dette betød et tilbagebetalingskrav på 9.779 kr. Borger klagede over denne afgørelse, og Udbetaling Danmark traf herefter en ny afgørelse den 25. august 2015, hvor borger fik delvist medhold, idet tilbagebetalingskravet blev nedskrevet til 4.383 kr. Det fremgik af afgørelsen, at borger ville modtage et boligstøttebrev i slutningen af september måned med en detaljeret oversigt over beregningsgrundlaget.

Den 1. oktober 2015 sendte Udbetaling Danmark en afgørelse på 28 sider. Afgørelsen fremgår under overskriften "Denne måneds udbetaling", hvor det anføres, at borger vil få udbetalt 5.396 kr. den 1. oktober 2015 til sin konto. Da borgeren ikke modtog pengene kontaktede han Udbetaling Danmark og klagede.

Udbetaling Danmark fastholder deres afgørelse i brev af 8. februar 2016, hvor det oplyses, at afgørelsen om tilbagebetaling af 4.383 kr. fastholdes.

Om den manglende udbetaling til klagers konto oplyser Udbetaling Danmark følgende:

Uddrag fra genvurdering af 8. februar 2016:

"I boligstøttebrev af 1. oktober 2015 er det oplyst at du vil få udbetalt 5.396 kr. det er en fejl, beløbet er overført til Opkrævningen til nedskrivning af oprindeligt tilbagebetalingskrav på 9.779 kr. gælden udgør herefter 4.383 kr."

Note: Teksten i boksen er en nøjagtig gengivelse af Udbetaling Danmarks brev i den konkrete sag.

Fortsatte tendenser beskrevet i Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark i 2015

I Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark i 2015 beskrev vi de gentagne sagsbehandlingsfejl i form af manglende partshøring og mangelfuld begrundelse, der blev kritiseret i stadfæstede afgørelser om efterregulering og

tilbagebetaling. Sag 7 er et eksempel på, at disse fejl fortsat gør sig gældende i sager afgjort i 2016.

Vi beskrev også de fejl i form af manglende partshøring og mangelfuld begrundelse, der blev kritiseret i både stadfæstede og hjemviste afgørelser om standsning og tilbagebetaling af boligstøtte i forbindelse med flytning. Sag 8 viser, at disse generelle sagsbehandlingsfejl fortsat gjorde sig gældende i sager, behandlet i 2016 vedrørende standsning og tilbagebetaling ved flytning.

Sag 7: Efterregulering for året 2015

Afgørelsen (j.nr. 2016-3124-38100) blev stadfæstet med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling - manglende partshøring og mangelfuld begrundelse.

Sagen handler om efterregulering og tilbagebetaling på grund af forhøjet indkomst i løbet af året 2015.

Der var ikke partshørt forud for afgørelsen om efterregulering. Udbetaling Danmark skrev i genvurderingen af 1. august 2016 følgende om den manglende partshøring:

“Vi beklager, at du ikke er blevet partshørt om efterregulering af boligstøtte inden afgørelsen blev truffet. Vi har i forbindelse med behandling af klagesagen vurderet, at den manglende partshøring ikke har haft betydning for afgørelsens resultat.”

Ankestyrelsen kritiserede, at der ikke var foretaget partshøring og henviste til Ombudsmandens udtalelse 2015-39. Ombudsmanden kritiserede i denne udtalelse, at der i en sag om efterregulering ikke var sket partshøring forud for afgørelsen.

FOB 2015-39

“Partshøringsreglerne indebærer bl.a. en forpligtelse for myndighederne til ikke at træffe afgørelse i en sag, uden at den, som afgørelsen retter sig mod, forinden er gjort bekendt med, at der overhovedet verserer en sag mod den pågældende. Dette har særlig betydning i de tilfælde, hvor myndigheden selv har rejst sagen, f.eks. i en sag om tilbagebetaling af sociale ydelser eller stop for udbetaling af en løbende ydelse.”

Afgørelsen var heller ikke tilstrækkeligt begrundet, fordi der ikke var en beregning af, hvor meget boligstøtte borger havde ret til og dermed tilbagebetalingskravets størrelse. Det fremgik heller ikke af afgørelsen, at boligstøtte skulle tilbagebetales, fordi oplysningspligten var tilsidesat. I afgørelsen henvises der på side 1 til, at borgeren kan se begrundelse for afgørelsen og beregning af tilbagebetalingskravets størrelse længere nede i afgørelsen. Der er i afgørelsen alene en ufuldstændig begrundelse og en opgørelse af indkomsten samt tilbagebetalingskravets størrelse.

Uddrag fra afgørelsen af 2. juni 2016:

“Vi har opgjort din boligstøtte for 2015 på baggrund af årsopgørelsen fra SKAT. Det betyder, at du skal betale boligstøtte tilbage.

Hvis du har ændringer til indkomsterne fra SKAT's årsopgørelse eller hvis du har andre spørgsmål, kan du kontakte os på telefon 70 12 80 63.

Nedenfor kan du se begrundelsen og beregningen af tilbagebetalingskravet.

Efter boligstøttelovens § 47, stk. 1, 5 og 6, er der foretaget efterregulering af din boligsikring.

Du har i perioden 01.01.2015 - 31.12.2015 modtaget for meget boligsikring: 4.932 kr.”

I genvurderingen redegjorde Udbetaling Danmark nærmere for beregningen af tilbagebetalingskravets størrelse.

Ankestyrelsen stadfæstede afgørelsen, selvom der var mange sagsbehandlingsfejl, fordi vi var enige i afgørelsen, og Udbetaling Danmark i genvurderingen havde rettet op på begrundelsesmanglerne. Borger havde endvidere i forbindelse med klagesagen haft mulighed for at komme med bemærkninger til sagens oplysninger. Vi kritiserede den mangelfulde begrundelse og manglende partshøring.

Genoptagelse af sager om tilbagebetaling efter flytning

I Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark 2015 er det beskrevet, hvordan Udbetaling Danmark generelt i sager om krav om tilbagebetaling opstået i forbindelse med flytning ikke forholder sig til, om boligstøtten er modtaget mod bedre vidende, og om der dermed er grundlag for tilbagebetaling. Særligt manglede der oplysninger i sagerne, der dokumenterede, at boligstøttemodtageren var bekendt med den forestående flytning på tidspunktet for udbetalingen af boligstøtte.

Ankestyrelsen blev i 2016 opmærksom på, at der i flere stadfæstede sager, hvor boligstøttemodtageren var fraflyttet sin bolig senere end den 1. i måneden, var en sandsynlighed for, at sagerne ikke var oplyst tilstrækkeligt til, at det kunne vurderes, om der var grundlag for tilbagebetaling. Ankestyrelsen valgte derfor at genoptage disse sager. Ankestyrelsen hjemviste de sager, hvor vi vurderede, at der manglede oplysninger om boligstøttemodtagers kendskab til flytningen på udbetalingstidspunktet. Ankestyrelsen genoptog 100 sager, hvoraf 78 blev hjemvist på grund af manglende oplysninger.

Sag 8: Standsning og tilbagebetaling af boligstøtte ved flytning

Også denne sag viser, at disse generelle sagsbehandlingsfejl fortsat gjorde sig gældende i sager behandlet i 2016 vedrørende standsning og tilbagebetaling ved flytning.

Sagen (j.nr. 2015-3124-52083) blev hjemvist med kritik af manglende overholdelse af officialprincippet, manglende partshøring og mangelfuld begrundelse. Ankestyrelsen vurderede, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at der kunne træffes afgørelse.

Det fremgik af sagens oplysninger, at borger den 6. marts 2015 fraflyttede sin adresse akut, da han havde brug for øjeblikkelig psykiatrisk lægehjælp. I forbindelse med sin indlæggelse blev borger vejledt om at flytte folkeregisteradresse, da behandlingen ellers skulle flyttes til et andet hospital. På grund af borgerens tilstand og behovet for lægehjælp, flyttede borgeren ind hos sin far. Borgeren opsagde sit lejemål den 23. marts til udflytning 23. juni 2015.

Udbetaling Danmark traf afgørelse om, at boligstøtten ophørte 6. marts 2015, og at borger skulle tilbagebetale boligstøtte for perioden 6. marts 2015 – 31. maj 2015.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der manglede oplysninger om, hvornår borgeren faktisk fraflyttede eller opgav sin bopæl. Der var heller ikke oplysninger om, i hvilken periode borgeren boede hos sin far, herunder om det alene var midlertidigt, i hvilken periode borgeren var indlagt, og om borgeren havde boet i sin bolig i opsigelsesperioden.

Udbetaling Danmark havde endvidere ikke forholdt sig til, om borger i perioden havde modtaget boligstøtten mod bedre vidende.

6.2.3 Oversigt over seneste principafgørelser om boligstøtte

Principafgørelse 95-15 om kommunernes vejledningsforpligtelse på Udbetaling Danmarks sagsområder, og hvilken betydning kommunernes manglende eller mangelfulde vejledning eller bistand kan få for Udbetaling Danmarks afgørelse.

Principafgørelse 11-13 om belysning af praksis om, hvornår det kan anses for tilstrækkeligt godtgjort, at der foreligger ægteskabslignende forhold med fælles husførelse og fast ophold. Afgørelsen fastslår, at der er forskel på hvilke forhold der indgår i vurderingen af fast ophold efter boligstøtteleven og vurderingen af om der foreligger et ægteskabslignende samlivsforhold efter børnetilskudsloven og dagtilbudsloven. Der kan således godt foreligge ægteskabslignede samliv uden at det samtidig kan fastslås at der er fast ophold i samme bolig.

Principafgørelse 10-13 om reelt enlige i børnetilskudsloven og dagtilbudsloven samt fast ophold efter boligstøtteleven. Afgørelsen behandler spørgsmålet om, hvilke forhold der skal indgå i vurderingen af, om der foreligger ægteskabslignende samlivsforhold samt om en anden person må antages at have fast ophold hos boligstøttemodtageren og dermed skal indgå i boligstøttemodtagerens husstand ved beregningen af boligstøtte.

Principafgørelse 9-13 om reelt enlige i børnetilskudsloven og dagtilbudsloven samt fast ophold efter boligstøtteleven. Afgørelsen behandler spørgsmålet om, hvilke forhold der skal indgå i vurderingen af, om der foreligger ægteskabslignende samlivsforhold samt af om en anden person må antages at have fast ophold hos boligstøttemodtageren og dermed skal indgå i boligstøttemodtagerens husstand ved beregningen af boligstøtte.

7 Familieydelser

Følgende kapitel handler om sager om familieydelser. Det første afsnit indeholder statistik om:

- Indkomne sager de seneste fire år
- Afsluttede sager i 2016
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år
- Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016
- Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år
- Sager om ydelser til enlige

Derudover indeholder kapitlet beskrivelser af udvalgte sager, herunder principielle sager, der er afgjort i løbet af året. Til sidst i kapitlet findes en oversigt over de seneste principafgørelser om familieydelser.

7.1 Sager om familieydelser i tal

Udviklingen i indkomne sager i perioden 2013-2016 har været præget af udsving. Antallet af indkomne sager lå på henholdsvis 801, 862, 655 og 694 i den nævnte årrække, se tabel 7.1.

Tabel 7.1 Indkomne sager de seneste fire år

Indkomne sager 2013	801
Indkomne sager 2014	862
Indkomne sager 2015	655
Indkomne sager 2016	694

Note: Tallene for 2013 og 2014 indeholder sager, hvor både kommunerne og Udbetaling Danmark er underinstans. Tallene for 2015 og 2016 indeholder alene sager, hvor Udbetaling Danmark er underinstans. Vi henviser til bilag 1 – bag om tallene.

Ud af de 694 indkomne sager i 2016 handlede de fleste af sagerne om børnebidrag (36 procent) og børnetilskud (35 procent). Godt en fjerdedel af sagerne (26 procent) omhandlede børne- og ungeydelse. Meget få sager – nemlig tre procent – omhandlede inddrivelse af ægtefællebidrag, se tabel 7.2.

Tabel 7.2 Indkomne sager i 2016 fordelt på lovområder

	Antal	Procent
Børnetilskud	245	35
Børne- og ungedydelse	181	26
Børnebidrag	247	36
Ægtefællebidrag	21	3
	694	100

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 473 sager om familieydelse. Ud af de 473 sager blev 361 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 112 sager blev afvist eller bortfaldt.

Tabel 7.3 Afsluttede sager i 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Afsluttede sager 2016	361	76	112	24	473	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

Ud af de i alt 361 realitetsbehandlede sager i 2016 omhandlede de fleste forskudsvist udbetalt børnebidrag (130 sager), og de færreste inddrivelse af ægtefællebidrag (18 sager). Afgjorte sager om børnetilskud og børne- og ungedydelse var næsten ligeligt fordelt henholdsvis 114 og 99 sager. Se tabel 7.4.

Tabel 7.4 Afsluttede sager i 2016 fordelt på lovområde

	Realitetsbehandlet		Afvist/Bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Børnetilskud	114	70	50	30	164	100
Børne- og ungedydelse	99	76	32	24	131	100
Børnebidrag	130	81	30	19	160	100
Ægtefællebidrag	18	100	0	0	18	100
I alt	361	76	112	24	473	100

Note: Se tabel 7.3.

Følgende afsnit er baseret på de sager, som blev realitetsbehandlet i perioden 2013-2016. Gennem årene har der været en stigning i procentdelen af stadfæstede sager. Som følge heraf er andelen af hjemviste og ændrede sager faldet. De hjemviste sager i perioden fordeler sig over årene på henholdsvis 18, ni, tre og fire procent. De ændrede sager i samme periode fordeler sig på henholdsvis 26, 15, 13 og otte procent, se tabel 7.5.

Tabel 7.5 Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2013	193	56	63	18	89	26	345	100
2014	535	76	65	9	107	15	707	100
2015	594	84	21	3	88	13	703	100
2016	319	88	13	4	29	8	361	100

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for de enkelte år i perioden 2013-2016.

Indenfor de fire lovområder, børnetilskud, børne- og ungedydelse, børnebidrag og ægtefællebidrag, ligger stadfæstelsesprocenten mellem 85 og 100 procent. I sager om børnetilskud og børne- ungedydelse blev hver tiende, henholdsvis 11 og ti procent, af de realitetsbehandlede sager ændret. Se tabel 7.6.

Tabel 7.6 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2016 fordelt på lovområde

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Børnetilskud	98	86	4	4	12	11	114	100
Børne- og ungedydelse	84	85	5	5	10	10	99	100
Børnebidrag	119	92	4	3	7	5	130	100
Ægtefællebidrag	18	100	0	0	0	0	18	100
I alt	319	88	13	4	29	8	361	100

7.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Det fremgår af tabel 7.7, at der blev realitetsbehandlet 361 sager om familieydelser i 2016. Tabellen viser antallet af påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på stadfæstede, ændrede og hjemviste sager. Herudover indeholder tabellen de typer af sagsbehandlingsfejl, vi har påtalt i sagerne fordelt på sagsudfald. Ud af de i alt 361 sager blev 319 af sagerne stadfæstet. I 215 sager, ud af de 361 stadfæstede sager, blev der ikke påtalt sagsbehandlingsfejl. De 215 sager uden kritik svarer til 60 procent af det samlede antal afgjorte sager. Der blev påtalt sagsbehandlingsfejl i de resterende 104 stadfæstede sager. Vi har i alt påtalt 190 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (42 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (104 sager).

Tabel 7.7 Kritik i realitetsbehandlede sager

	Stadfæstelse		Hjemvisning	Ændring	I alt	
	Antal	Procent			Antal	Antal
Realitetsbehandlede sager i alt	319	-	13	29	361	100
Antal hjemviste og ændrede sager	-	-	13	29	42	12
Antal stadfæstede sager med kritik	104	33	-	-	104	29
Antal stadfæstede sager uden kritik	215	67	0	0	215	59
<u>Påtalte sagsbehandlingsfejl:</u>						
Kritik begrundelse	19	6	5	5	29	8
Kritik genvurderingsfrist	65	20	2	12	79	22
Kritik klagevejledning	0	0	1	1	2	1
Kritik officialprincippet	3	1	13	0	16	4
Kritik partshøring	27	9	2	1	30	8
Kritik vejledningspligt	0	0	0	0	0	0
Kritik andet	25	8	2	7	34	9
I alt	139	73	25	26	190	100

Note: Der måles alene på realitetsbehandlede sager. Dvs. der er målt på de 361 sager i tabel 7.5. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tabellen om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være en kritik i sig selv. Der registreres flere kritikker på hver enkelt sag, når der er påtalt flere forskellige sagsbehandlingsfejl. Hjemvisninger registreres som altovervejende udgangspunkt med kritik officialprincippet.

Udviklingen i andelen af stadfæstede sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, fremgår af tabel 7.8. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 70 procent i 2015 til 60 procent i 2016.

Tabel 7.8 Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

	Stadfæstede sager uden kritik		Realitetsbehandlede sager	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2015	493	70	703	100
2016	215	60	361	100

7.1.2 Sager om ydelser til enlige på familieydelsesområdet

Siden januar 2013 har Ankestyrelsen registreret sager om ydelser til enlige. Vi registrerer, om sagen drejer sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelsen. Afgørelser om tilbagebetaling, som ofte også indeholder en afgørelse om ophør af ydelsen, er alene registreret som en tilbagebetalings sag.

Alle sager om ydelser til enlige efter børnetilskudsloven registreres som enlig-sager.

I 2016 har Ankestyrelsen behandlet i alt 68 sager om familieydelser til enlige. Sager om ydelser til enlige udgjorde 19 procent af de i alt 361 sager om familieydelse, der blev realitetsbehandlet i 2016.

I 2016 blev 87 procent af de realitetsbehandlede sager om ydelser til enlige stadfæstet. I perioden 2013-2015 blev henholdsvis 36, 70 og 82 procent af sagerne stadfæstet. Således har der været en relativ markant stigning i stadfæstede sager siden 2013. Tilsvarende har der været et fald i andelen af hjemviste sager og i andelen af sager, der blev ændret. Blandt de hjemviste sager i 2013-2016 lå andelen på henholdsvis 18, 12, et og fire procent. Blandt de ændrede sager i 2013-2016 lå andelen på henholdsvis 46, 18, 17 og ni procent, se tabel 7.9.

Tabel 7.9 Udfaldet af afgjorte sager de seneste fire år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2013	49	36	24	18	63	46	136	100
2014	256	70	46	12	66	18	368	100
2015	183	82	3	1	37	17	223	100
2016	59	87	3	4	6	9	68	100

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for de enkelte år i perioden 2013-2016.

Tabel 7.10 viser de afgjorte sager i 2016 fordelt på sagstype og udfald. Det er særligt sagstypen "Afslag på bevilling", der er blevet stadfæstet i 2016, hvilket svarer til knap en tredjedel af de 68 realitetsbehandlede sager. 12 sager om ophør og 17 sager om tilbagebetaling blev ligeledes stadfæstet. De stadfæstede sager om tilbagebetaling handler i de fleste tilfælde om, at ydelsesmodtageren har indgået ægteskab i samme periode, hvor pågældende har modtaget ydelser som enlig.

Det fremgår af tabellerne 7.10-7.13, at der er afgjort væsentligt færre sager om ydelser til enlige i 2016 end årene 2013-2015.

Tabel 7.10 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2016 fordelt på sagstype

	Stadfæstet	Hjemvisning	Ændret	I alt
Afslag på bevilling	30	1	0	31
Ophør	12	0	1	13
Tilbagebetaling	17	2	5	24
I alt	59	3	6	68

Note: Vi registrerer, om sagen drejer sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelsen. Afgørelser om tilbagebetaling, som ofte også indeholder en afgørelse om ophør af ydelsen, er alene registreret som en tilbagebetalingssag.

Tabel 7.11 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2015 fordelt på sagstype

	Stadfæstet	Hjemvisning	Ændret	I alt
Afslag på bevilling	59	0	4	63
Ophør	68	1	9	78
Tilbagebetaling	56	2	24	82
I alt	183	3	37	223

I 2015 afgjorde vi 25 e-bokssager. Vi henviser til kapitel 7, afsnit 7.1, i redegørelsen om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark 2015.

Tabel 7.12 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2014 fordelt på sagstype

	Stadfæstet	Hjemvisning	Ændret	I alt
Afslag på bevilling	4	4	1	9
Ophør	233	37	39	309
Tilbagebetaling	19	5	26	50
I alt	256	46	66	368

Note: I 2014 afgjorde vi 294 e-bokssager. Vi henviser til kapitel 7, afsnit 7.1, i redegørelsen om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark 2015. Vi henviser i øvrigt til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for året 2014.

Tabel 7.13 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2013 fordelt på sagstype

	Stadfæstet	Hjemvisning	Ændret	I alt
Afslag på bevilling	4	5	7	16
Ophør	13	5	12	30
Tilbagebetaling	32	14	44	90
I alt	49	24	63	136

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for året 2013.

7.2 Udvalgte sager om familieydelse

Ankestyrelsen har offentliggjort en principafgørelse om familieydelse i 2016. Sagen er beskrevet nedenfor under afsnit 7.2.2. Vi har udvalgt seks sager på området, som vi har beskrevet nedenfor i afsnit 7.2.3. I sidste afsnit (afsnit 7.2.4) findes en oversigt over de seneste principafgørelser om familieydelse.

7.2.1 Regler

Lov om en børne- og ungeydelse

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 609 af 3. juni 2016.

Bekendtgørelse om børne- og ungeydelse – nr. 1563 af 13. december 2013.

Cirkulære nr. 148 af 17. december 1986 om lov om en børnefamilieydelse.

Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 1095 af 7. oktober 2014.

Bekendtgørelse om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag – nr. 790 af 25. juni 2014.

Bekendtgørelse om optjening af ret til ydelser efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag – nr. 1435 af 23. december 2012.

Vejledning om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag – nr. 10177 af 11. oktober 2007.

Lov om opkrævning af underholdsbidrag

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 1819 af 23. december 2015

Bekendtgørelse om opkrævning af underholdsbidrag – nr. 1858 af 23. december 2015.

Vejledning om opkrævning og inddrivelse af børnebidrag og ægtefællebidrag – nr. 10108 af 21. december 2006.

Herudover benyttes Europa-Parlamentets og Rådets forordninger (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004.

Danmark har desuden indgået konventioner om social sikring med en række lande.

Vejledning om EF-regler om social sikring – familieydelse - vejledning nr. 9230 af 23. maj 2013.

7.2.2 Principafgørelser afgjort i 2016

Pligten til at oversende klager til Ankestyrelsen - principafgørelse 59-16

Principafgørelsen er beskrevet i kapitel 3 om generelle tendenser i sagsbehandlingen (afsnit 3.2).

7.2.3 Andre afgørelser

Vi har valgt at beskrive seks sager om familieydelse. Sagerne viser nogle af de fejl, som vi ser i sagerne på familieydelsesområdet. Sagerne viser bl.a., at Udbetaling Danmark i de besværlige sager har svært ved at overholde de forvaltningsretlige regler og principper om partshøring, begrundelse og meddelelse af afgørelsen til borger.

Partshøring

Myndighederne er forpligtet til at partshøre over oplysninger, som borgeren ikke er bekendt med indgår i sagen. Det betyder, at der ikke må træffes afgørelse, før myndigheden har gjort borger bekendt med oplysningerne og borger mulighed for at udtale sig om oplysningerne.

Reglerne om partshøring indebærer også en pligt til at gøre borgeren bekendt med, at der verserer en sag om tilbagebetaling eller ophør af en ydelse.

Ombudsmandens udtalelse i sag 2015-39 om pligten til at partshøre:

"Partshøringsreglerne indebærer bl.a. en forpligtelse for myndighederne til ikke at træffe afgørelse i en sag, uden at den, som afgørelsen retter sig mod, forinden er gjort bekendt med, at der overhovedet verserer en sag mod den pågældende. Dette har særlig betydning i de tilfælde, hvor myndigheden selv har rejst sagen, f.eks. i en sag om tilbagebetaling af sociale ydelser eller stop for udbetaling af en løbende ydelse."

Sag 1: Retten til børne- og ungeydelse for EU/EØS borger

Sagen (j.nr. 2016-2920-10157) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Ankestyrelsen hjemviste sagen, da den ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at det kunne vurderes, om ansøger havde forældremyndighed over det barn, der blev søgt om ydelser til. Der var tale om en EU/EØS-statsborger (polsk), som var omfattet af de danske regler om familieydelse pga. arbejde i Danmark.

Udbetaling Danmark havde ikke partshørt borgeren over indhentede oplysninger, inden de traf afgørelse, og henvisningen til retsreglerne i afgørelsen og i genvurderingen var mangelfuld og forkert.

Sagen viser, at Udbetaling Danmark ikke oplyser sager om retten til familieydelse fra Danmark efter EF-forordning nr. 883/2004 tilstrækkeligt, når det skal vurderes, om ansøger har forældremyndighed.

Efter lov om en børne- og ungeydelse er det en betingelse, at den, som har forældremyndigheden over barnet, er fuldt skattepligtig i Danmark. Kravet om skattepligt er fraveget ved EF-forordning nr. 883/2004. Det er dog fortsat en betingelse, at den person, som er socialt sikret i Danmark, har forældremyndighed over det barn, der søges ydelser til.

Udbetaling Danmark havde indhentet oplysninger fra myndighederne i Polen, som oplyste, at forældremyndigheden over ansøgers barn ved skilsmissen var tillagt barnets mor, men at ansøger som far fortsat skal inddrages i beslutninger vedrørende barnets opvækst og uddannelse. Ansøger havde i ansøgningen oplyst, at han havde fælles forældremyndighed.

I klagen oplyste borgeren, at de polske regler om forældremyndighed ikke er sammenlignelige med de danske regler om forældremyndighed. Forældremyndighed i Polen skal forstås således, at det er barnets mor, der tager de daglige beslutninger vedrørende barnet og har barnet boende, men at far fortsat skal inddrages i vigtige beslutninger. Det svarer til, når der efter danske regler er fælles forældremyndighed. Udbetaling Danmark forholdt sig ikke til betydningen af det anførte i genvurderingen.

Sagen blev derfor hjemvist med henblik på, at Udbetaling Danmark skulle indhente oplysninger til brug for vurderingen af, om ansøger opfyldte de materielle betingelser, som det danske forældremyndighedsbegreb dækker over, og derved var berettiget til børne- og ungeydelse fra Danmark.

Det blev kritiseret, at genvurderingsfristen på fire uger ikke var overholdt.

Sag 2: Retten til familieydelse fra Danmark efter EU/EØS-reglerne

Afgørelsen (j.nr. 2016-2921-14410) blev ændret med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen viser, at der i sager om ret til ydelser fra Danmark efter EU/EØS reglerne bør vejledes særligt om betingelserne for retten til ydelser efter disse regler.

Ankestyrelsen ændrede afgørelsen om tilbagebetaling af børne- og ungeydelse. Borgeren havde modtaget ydelsen i god tro i hele tilbagebetalingsperioden. Udbetaling Danmark kunne derfor ikke kræve børne- og ungeydelsen tilbagebetalt for hele perioden.

Borgeren var ikke blevet tilstrækkelig vejledt om reglerne for at modtage familieydelse efter EF-forordning nr. 883/2004. Endvidere var borgeren ikke blevet vejledt om oplysningspligten, herunder hvilke ændringer der havde betydning for retten til børne- og

ungeydelse, og som kunne medføre tilbagebetaling, hvis der ikke blev oplyst herom. Borgeren var alene blevet vejledt om de danske regler i § 2 i lov om en børne- og ungedyldelse.

Det var først i forbindelse med afgørelsen om tilbagebetaling af børne- og ungedyldelsen, at borgeren blev oplyst om, at det havde betydning for hendes ret til børne og ungedyldelse fra Danmark, at hun ikke arbejdede i Danmark, og at hun skulle oplyse Udbetaling Danmark om ændringer.

Ankestyrelsen vurderede, at omfanget af vejledning bør afspejle kompleksiteten af lovområdet, og at der derfor gælder et skærpet krav til vejledning om reglerne for familieydelse efter forordningen.

Udbetaling Danmark forholdt sig ikke til, om borgeren var blevet tilstrækkelig vejledt om betingelserne for retten til familieydelse efter forordningen, samt om pligten til at oplyse om ændringer, der har betydning for retten til ydelsen – herunder hvilke ændringer der konkret har betydning.

Udbetaling Danmarks afgørelse om standsning og tilbagebetaling af familieydelse efter forordningen opfyldte ikke forvaltningslovens krav til en begrundelse, idet begrundelsen var mangelfuld og ikke henviste til alle relevante retsregler.

Det blev kritiseret, at genvurderingsfristen på fire uger ikke var overholdt.

Sag 3: Indkomstafhængig nedsættelse af børne- og ungedyldelse

Afgørelsen (j.nr. 2015-2921-57592) blev stadfæstet med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen er et eksempel på, at Udbetaling Danmark fejlagtigt træffer afgørelse om endelig nedsættelse af børne- og ungedyldelse på baggrund af oplysninger fra SKAT om forslag til ændring af årsopgørelse.

Sagen er også et eksempel på, at Udbetaling Danmark ikke partshører borgeren om indkomstoplysninger fra SKAT.

Der er med virkning fra 1. april 2016 indført en ny bestemmelse i lov om en børne- og ungedyldelse, hvorefter indkomstoplysninger fra SKAT kan lægges til grund uden forudgående partshøring i forbindelse med indkomstafhængig nedsættelse og regulering af børne- og ungedyldelsen.

Den her omhandlede afgørelse er truffet inden lovens ikrafttrædelse og er derfor ikke omfattet af undtagelsen i lovændringen i forhold til partshøring.

Ankestyrelsen vurderede, at selvom der var tale om oplysninger fra SKAT, som borger må antages at være bekendt med, så er der pligt til at partshøre over oplysninger, som borger ikke er bekendt med indgår i en sag om nedsættelse eller tilbagebetaling af en ydelse.

I den konkrete sag havde Udbetaling Danmark truffet afgørelse om endelig nedsættelse af borgerens børne- og ungedyldelse, som medførte et tilbagebetalingskrav. Afgørelsen blev truffet på baggrund af oplysninger fra SKAT om borgers årsopgørelse.

Udbetaling Danmark traf efterfølgende en ny afgørelse på baggrund af nye oplysninger fra SKAT om forslag til ændring af borgerens årsopgørelse. Der var således ikke tale om en endelig årsopgørelse. Efter de nye oplysninger fra SKAT's forslag til ændring af årsopgørelsen, oversteg borgerens topskattegrundlag ikke længere grænsebeløbet. Borgerens børne- og ungedyldelse skulle derfor ikke nedsættes alligevel, og borgeren fik derfor efterbetalt den manglende børne- og ungedyldelse.

Udbetaling Danmark modtog herefter igen oplysninger fra SKAT om borgerens årsopgørelse og traf på denne baggrund igen en afgørelse om nedsættelse af ungedyldelsen, som medførte, at borgeren nu skulle tilbagebetale børne- og ungedyldelse.

Ankestyrelsen vurderede, at Udbetaling Danmark ikke havde opfyldt officialprincippet, idet de havde lagt åbenbart urigtige oplysninger til grund for deres afgørelse ved at anvende et forslag til ændring af årsopgørelse fra SKAT. Det fremgik af forslag til ændring af årsopgørelsen, at borgerens personlige indkomst fortsat var den samme som i den tidligere anvendte årsopgørelse. Det var således ikke korrekt, at borgerens topskattegrundlag var under grænsebeløbet.

Ankestyrelsen henviste til, at officialprincippet indebærer, at myndigheden har pligt til at sikre sig, dels at myndigheden er i besiddelse af de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse i den foreliggende sag, dels at oplysningerne er korrekte.

Ankestyrelsen vurderede desuden, at forslag til ændring af årsopgørelse ikke kan danne grundlag for en afgørelse om endelig nedsættelse af børne- og ungedyldelse.

Sag 4: Standsning af børne- og ungedyldelse på baggrund af oplysninger i CPR

Afgørelsen (j.nr. 2016-2920-06219) blev stadfæstet med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen er et eksempel på, at Udbetaling Danmark ikke partshører borgeren, inden der træffes afgørelser om at standse ydelsen, når der modtages advis om ændringer af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR), som har betydning for retten til ydelsen.

Sagen er også et eksempel på, at Udbetaling Danmark først meddeler borgeren afgørelsen, efter ydelsen er standset.

I den konkrete sag udrejste borgeren til USA med sine børn på grund af arbejde. På baggrund af oplysninger fra CPR om borgerens udrejse til USA standsede Udbetaling Danmark børne- og ungeydelsen.

Efter lov om en børne- og ungeydelse, er det en betingelse for retten til ydelser efter loven, at barnet faktisk opholder sig her i landet.

Udbetaling Danmark partshørte ikke borgeren om oplysningerne fra CPR, før afgørelsen blev truffet. Udbetaling Danmark meddelte endvidere ikke borgeren afgørelsen om at standse ydelsen. Borgeren blev først gjort bekendt med afgørelsen, da hun henvendte sig til Udbetaling Danmark, efter at ydelsen var blevet standset. Borgeren fik efterfølgende en skriftlig afgørelse.

Afgørelsen blev stadfæstet, men det blev kritiseret, at der ikke var partshørt, at ydelsen var standset uden meddelelse af afgørelsen, og at begrundelsen var mangelfuld, idet der ikke var henvist til relevante regler.

Sag 5: Standsning og tilbagebetaling af børnetilskud ved uenighed mellem forældrene om barnets bopæl

Afgørelsen (j.nr. 2016-2913-18065) blev ændret med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen er et eksempel på, at Udbetaling Danmark ikke konkret forholder sig til, om en ydelse er modtaget mod bedre vidende, når der mellem forældrene er uenighed om, hvornår barnet er flyttet fra den ene til den anden forælder.

I disse sager skal det indgå i vurderingen, hvornår ydelsesmodtageren vidste eller burde vide, at barnet havde taget fast ophold hos den anden forælder.

I den konkrete sag blev ydelsesmodtageren indlagt akut på hospitalet den 9. juni 2015, og børnene tog derfor ophold hos den anden forælder. Børnenes adresse blev flyttet til den anden forælders adresse uden ydelsesmodtagers samtykke. Folkeregistret registrerede den 28. september 2015 børnene på den anden forælders adresse med virkning fra den 9. juni 2015.

I situationer, hvor der er uenighed mellem forældrene om, hvor barnet skal bo og dermed registreres, er det afgørende for vurderingen af, hvornår ydelsesmodtageren burde have orienteret Udbetaling Danmark om, at barnet har taget ophold hos den anden forælder.

Ankestyrelsen ændrede afgørelsen om tilbagebetaling af ydelserne for juli kvartal 2015, fordi ydelsesmodtageren på udbetalingstidspunktet ikke var klar over, at børnene havde taget fast ophold hos den anden forælder – og ikke alene midlertidigt ophold. Ydelserne var ikke modtaget mod bedre vidende, og der var derfor ikke grundlag for tilbagebetaling.

Det blev kritiseret, at genvurderingsfristen på fire uger ikke var overholdt.

Sag 6: Inddrivelse af bidrag

Sagen (j.nr. 2016-2932-16277) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen er et eksempel på, at Udbetaling Danmark ikke foretager en konkret vurdering af borgerens betalingsevne, når borgeren anmoder om henstand. Vi henviser også til afsnit kapitel 3, afsnit 3.1, hvor vi har redegjort nærmere for problemerne på området for inddrivelse.

Udbetaling Danmarks afgørelse om afslag på henstand opfylder desuden ikke forvaltningslovens regler om begrundelse; der er ikke henvist til de anvendte regler, og der er ikke givet klagevejledning. Udbetaling Danmark videresendte ikke sagen til Ankestyrelsen i overensstemmelse med reglerne i retssikkerhedsloven, selvom afgørelsen blev fastholdt.

Sagen handler om opkrævning af bidrag, som er udbetalt forskudsvist. Bidragsbetaler anmoder om henstand, da han modtager kontanthjælp og allerede bliver trukket i kontanthjælpen for gæld.

Bidragsbetaler anmoder den 5. oktober 2015 om henstand med betaling af børnebidrag. Bidragsbetaler oplyser, at han har flere regninger på omkring 200.000 kr. og ikke er i stand til at betale noget som helst.

Uddrag fra Udbetaling Danmarks brev af 13. oktober 2015 (afgørelse 1):

"Tak for din henvendelse

Som svar på din forespørgsel må vi desværre meddele dig, at vi ikke kan imødekomme din anmodning om henstand med de løbende betalinger af underholdsbidrag.

Hvis du ikke har råd til at betale bidragene vil de efterhånden som de forfalder blive oversendt til inddrivelse hos SKAT 18 dage efter forfaldsdato."

Bidragsbetaler oplyser i brev af 1. december 2015, at han modtager kontanthjælp, og at han ikke har økonomisk mulighed for at betale bidrag på nuværende tidspunkt. Han oplyser, at Udbetaling Danmark har videresendt en større gæld på omkring 150.000 kr. til inddrivelse hos SKAT, hvilket påvirker hans økonomi. Hele hans kontanthjælp går til SKAT i form af lønindeholdelse. Denne henvendelse må betragtes som en klage over Udbetaling Danmarks brev/afgørelse af 13. oktober 2015.

Bidragsbetaler klager (igen) den 4. januar 2016.

Uddrag af Udbetaling Danmarks brev (afgørelse 2) af 29. januar 2016:

"Tak for din henvendelse

Vi har modtaget din henvendelse vedr. henstand af bidrag og manglende fradrag. Udbetaling Danmark må ikke give henstand og vi kan derfor ikke imødekomme dit ønske.

Betaling af underholdsbidrag er fastsat af anden myndighed, som har afgjort at denne betaling skal foregå hver måned. Vi kan derfor ikke ændre på denne afgørelse."

I Udbetaling Danmarks genvurdering af 7. marts 2016 fremgår det bl.a., at:

”Vi vurderer, at du ikke er berettiget til henstand med betaling af bidrag. Det er Udbetaling Danmarks praksis, at der som udgangspunkt kun giver henstand i det omfang bidragsbetaleren får mulighed for at betale gælden helt eller delvist, eller får overblik over sine økonomiske forhold med henblik på etablering af en afdrags- eller betalingsordning.

...

I afgørelsen har vi lagt særligt vægt på, at du har oplyst du ikke er i stand til at betale noget som helst. Det betyder, at der ikke er udsigt til snarlig betalingsordning, såfremt du blev bevilliget henstand.

...

Vores afgørelse er truffet på baggrund af en samlet vurdering. Vi har lagt særligt vægt på du har oplyst, at du ikke kan betale bidrag, samt at Udbetaling Danmark som udgangspunkt ikke giver henstand. Vi mener derfor ikke, at dine oplysninger kan føre til et andet resultat.”

Teksten i boksen er en nøjagtig gengivelse af Udbetaling Danmarks brev i den konkrete sag.

Udbetaling Danmark skal på baggrund af en anmodning om henstand foretage en konkret og individuel vurdering af borgers betalingsevne og i den forbindelse indhente oplysninger om borgers beskæftigelsesmæssige og økonomiske situation.

Ankestyrelsen hjemviste sagen med henblik på, at Udbetaling Danmark indhentede oplysninger og foretog en konkret vurdering af borgerens betalingsevne. Det blev kritiseret, at der ikke var givet klagevejledning, og at klagen ikke var oversendt til Ankestyrelsen i overensstemmelse med reglerne i retssikkerhedsloven.

7.2.1 Oversigt over seneste principafgørelser om familieydelse

Principafgørelse 59-16 om, hvornår Udbetaling Danmark er forpligtet til at genvurdere en afgørelse og oversende sagen til Ankestyrelsen.

Principafgørelse 95-15 om kommunernes vejledningsforpligtelse på Udbetaling Danmarks sagsområder, og hvilken betydning kommunernes manglende eller mangelfulde vejledning eller bistand kan få for Udbetaling Danmarks afgørelser.

Principafgørelse 12-14 om afklaring af anvendelsen af overgangbestemmelsen i forældelsesloven, og hvornår der eventuelt er sket afbrydelse af forældelse af fordringer på manglende regulering af børnebidrag.

Principafgørelse 41-14 om praksis vedrørende stillingtagen til indsigelser i forbindelse med forskudsvis udbetaling af børnebidrag, opkrævning eller inddrivelse af børnebidrag. Sag 1 belyser, om Udbetaling Danmark kan bestemme, at et krav på bidrag er ophørt helt eller delvist på grund af modregning, herunder krav på normalbidrag. Sag 2 belyser, om en bidragsbetaler kan modregne beløb, som er betalt ud over, hvad bidragsbetaleren var forpligtet til at betale i henhold til den bidragsafgørelse, som var gældende på tidspunktet for betalingen.

Principafgørelse 125-13 om det var tilstrækkeligt, at Udbetaling Danmark udelukkende anvendte Digital Post til kommunikation med borgeren i forbindelse med den årlige bekræftelse af børnetilskudsmottagerens status som enlig, eller om der skulle være vejledt på en anden måde om skift i kommunikationsformen

Principafgørelse 64-13 om barnets faktiske ophold her i landet skal forstås således, at betingelsen først er opfyldt, når barnet har opnået opholdstilladelse eller registrering i Folkeregisteret.

Principafgørelse 11-13 om belysning af praksis om, hvornår det kan anses for tilstrækkeligt godtgjort, at der foreligger ægteskabslignende forhold med fælles husførelse og fast ophold. Vi har endvidere taget stilling til, om det er tilstrækkeligt godtgjort, at der uberettiget er modtaget boligstøtte, børnetilskud og økonomisk friplads mod bedre vidende.

Principafgørelse 10-13 om belysning af praksis i forbindelse med spørgsmålet om betingelsen om at være reelt enlig og bopælsforhold i øvrigt, når der er tale om fælles økonomiske forhold, herunder fælles bil, og særlige boligforhold, i sager om børnetilskud, boligstøtte og økonomisk friplads.

Principafgørelse 9-13 om hvornår det kan anses for tilstrækkelig godtgjort, at der foreligger ægteskabslignende forhold med fælles husførelse, og om der uberettiget er modtaget boligstøtte, børnetilskud og økonomisk friplads mod bedre vidende.

8 Social pension

Følgende kapitel handler om sager om social pension til pensionister med fast bopæl i Danmark. Det første afsnit indeholder statistik om:

- Indkomne sager de seneste fire år
- Afsluttede sager i 2016
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år
- Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016
- Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år
- Sager om ydelser til enlige

Derudover indeholder kapitlet beskrivelser af udvalgte sager, herunder principielle sager, der er afgjort i løbet af året. Til sidst i kapitlet findes en oversigt over de seneste principafgørelser om pension.

8.1 Sager om social pension i tal

Det fremgår af tabel 8.1, at vi i 2016 modtog 901 sager om social pension. Det er 482 flere sager end 2015, hvor vi modtog 419 sager. I 2013-2014 modtog vi henholdsvis 757 og 670 sager. Den markante stigning i antallet af indkomne sager i 2016 må antages at skyldes gennemførelsen af den første årlige efterregulering efter kalenderårsmodellen. Se nærmere nedenfor i afsnit 8.2.2.

Tabel 8.1 Udvikling i indkomne sager i perioden 2013-2016

Indkomne sager 2013	757
Indkomne sager 2014	670
Indkomne sager 2015	419
<u>Indkomne sager 2016</u>	<u>901</u>

Note: Tallene for 2013 og 2014 indeholder sager, hvor både kommunerne og Udbetaling Danmark er underinstans. Tallene for 2015 og 2016 indeholder alene sager, hvor Udbetaling Danmark er underinstans. Vi henviser til bilag 1 – bag om tallene.

Ud af de 901 sager, vi modtog i 2016, vedrører 95 procent lov om social pension. De resterende fem procent af sagerne vedrører lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.fl., se tabel 8.2.

Tabel 8.2 Indkomne sager i 2016 fordelt på lovområde

	Antal	Procent
Lov om social pension	852	95
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	49	5
I alt		100

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 388 sager om social pension. Ud af de 388 sager blev 341 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 47 sager blev afvist eller bortfaldt. Der blev realitetsbehandlet væsentligt flere sager i 2014 og 2015. Se tabel 8.3.

Tabel 8.3 Afsluttede sager i 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Afsluttede sager 2016	341	88	47	12	388	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

Det fremgår af tabel 8.4, at 89 procent af vores afsluttede sager i 2016 omhandlede lov om social pension, mens de resterende 11 procent handlede om sager om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Tabel 8.4 Afsluttede sager i 2016 fordelt på lovområde

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Lov om social pension	303	88	43	12	346	89
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	38	90	4	10	42	11
I alt	341	88	47	12	388	100

De følgende afsnit er baseret på de sager, som blev realitetsbehandlet. Fra 2013-2015 lå stadfæstelsesprocenten på 65 procent. Denne ændrede sig markant i 2016, hvor den er faldet til 35 procent. Tilsvarende steg andelen af hjemviste sager til 53 procent i 2016, hvor andelen af de hjemviste sager i perioden 2013-2015 lå på mellem 13 og 20 procent. Antallet af ændrede sager har ligget mellem 15 og 22 procent, se tabel 8.5.

Stigningen i andelen af hjemviste sager i 2016 skyldes antallet af hjemviste sager om efterregulering efter kalenderårsmodellen. Se nærmere nedenfor i afsnit 8.2.2.

Tabel 8.5 Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2013	173	65	47	18	45	17	265	100
2014	425	65	129	20	102	15	656	100
2015	459	65	89	13	163	22	711	100
2016	120	35	182	53	39	12	341	100

Det fremgår af tabel 8.6, at andelen af stadfæstede sager efter lov om højeste, mellemste, førtidspension m.fl., er større end andelen af de stadfæstede sager efter lov om social pension svarende til henholdsvis 61 og 32 procent af de afgjorte sager inden for pågældende lovområde.

Tabel 8.6 Realitetsbehandlede sager i 2016 fordelt på lovområde og sagsudfald

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Lov om social pension	97	32	175	58	31	10	303	100
Lov om højeste, mellemste, førtidspension m.fl.	23	61	7	18	8	21	38	100
I alt	120	53	182	35	39	12	341	100

8.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Det fremgår af tabel 8.7, at der blev realitetsbehandlet 341 sager om social pension i 2016. Tabellen viser antallet af påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på stadfæstede, ændrede og hjemviste sager. Herudover indeholder tabellen de typer af sagsbehandlingsfejl, vi har påtalt i sagerne fordelt på sagsudfald.

Ud af de i alt 341 sager blev 120 af sagerne stadfæstet. I 52 sager, ud af de 120 stadfæstede sager, blev der ikke påtalt sagsbehandlingsfejl. De 52 sager uden kritik

svarer til 15 procent af det samlede antal afgjorte sager. Der blev påtalt sagsbehandlingsfejl i de resterende 68 stadfæstede sager. Vi har i alt påtalt 646 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (221 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (68 sager).

Tabel 8.7 Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016

	Stadfæstelse		Hjemvisning	Ændring	I alt	
	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal	Procent
Realitetsbehandlede sager i alt	120	-	182	39	341	100
Antal hjemviste og ændrede sager	-	-	182	39	221	65
Antal stadfæstede sager med kritik	68	57	-	-	68	20
Antal stadfæstede sager uden kritik	52	43	-	-	52	15
<u>Påtalte sagsbehandlingsfejl:</u>						
Kritik begrundelse	32	27	153	8	193	57
Kritik genvurderingsfrist	19	16	11	1	31	9
Kritik klagevejledning	1	1	1	1	3	1
Kritik officialprincippet	3	3	33	1	37	11
Kritik partshøring	6	5	139	1	146	43
Kritik vejledningspligt	0	0	4	2	6	2
Kritik andet	39	33	153	11	203	60
I alt	127	20	494	25	646	100

Note: Der måles alene på realitetsbehandlede sager. Dvs. der er målt på de 341 sager i tabel 8.5. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tabellen om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være en kritik i sig selv. Der registreres flere kritikker på hver enkelt sag, når der er påtalt flere forskellige sagsbehandlingsfejl. Hjemvisninger registreres som altovervejende udgangspunkt med kritik officialprincippet.

Udviklingen i andelen af stadfæstede sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, fremgår af tabel 8.8. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 42 procent i 2015 til 15 procent i 2016.

Tabel 8.8 Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

	Stadfæstede sager uden kritik		Realitetsbehandlede sager	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2015	295	42	703	100
2016	52	15	341	100

8.1.2 Sager om ydelser til enlige på pensionsområdet

Siden januar 2013 har Ankestyrelsen registreret sager om ydelser til enlige. Vi registrerer, om sagen drejer sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelsen. Afgørelser om tilbagebetaling, som ofte også indeholder en afgørelse om ophør af ydelsen, er alene registreret som en tilbagebetalings sag.

Sagerne om pension og international pension registreres ikke på samme måde som sagerne om børnetilskud til enlige. Sagerne om pension og international pension registreres kun som en enlig-sag, hvis klagesagen handler om pensionisten er enlig eller samlevende.

I 2016 har Ankestyrelsen behandlet i alt 20 sager om social pension, hvor spørgsmålet i sagen har været, om pensionistens pension skal beregnes efter reglerne for enlige eller reglerne for samlevende.

Andre sager om beregning og tilbagebetaling, hvor spørgsmålet i sagen ikke drejer sig om pensionistens samlivsforhold, registreres ikke som enlig-sager, selv om der er tale om en enlig pensionist.

Det fremgår af tabel 8.9, at vi i 2016 har stadfæstet fire ud af 20 sager (20 procent) med den nævnte problemstilling. Stadfæstelsesprocenten er mere end halveret i forhold til 2015, hvor den lå på 54 procent. Ændringsprocenten udgør i 2016 60 procent af de afgjorte sager og er markant højere end i de foregående år.

Vi har behandlet væsentligt færre sager om ydelser til enlige i 2016. Det lavere antal sager kan skyldes flere forhold. For det første har vi afgjort væsentligt færre sager i 2016 end i årene 2014 og 2015. Dernæst har ca. 20 sager om ydelser til enlige afventet afklaring af kalenderårsmodellens betydning for omregningstidspunktet i sagerne. Herudover kan vi have modtaget færre sager om ydelser til enlige end tidligere år.

Tabel 8.9 Udfaldet af afgjorte sager de seneste fire år

	Stadfæstelse	Procent	Hjemvisning	Procent	Ændring	Procent	I alt	Procent
2013	16	30	17	32	20	38	53	100
2014	40	32	43	34	43	34	126	100
2015	65	54	8	6	48	40	121	100
2016	4	20	4	20	12	60	20	100

Note: Antallet af afgjorte sager skal ses i forhold til det samlede antal realitetsbehandlede sager om social pension. Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for de enkelte år i perioden 2013-2016.

Tabel 8.10 viser de afgjorte sager i 2016 fordelt på sagstype og udfald. De fire stadfæstede sager handler alle sammen om afslag på bevilling. Ud af de 12 ændrede sager, handler ni af sagerne om tilbagebetaling.

Det fremgår af tabellerne 8.10-8.13, at der er afgjort væsentligt færre sager om ydelser til enlige i 2016 end årene 2013-2015.

Tabel 8.10 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2016 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	4	1	1	6
Ophør	0	1	2	3
Tilbagebetaling	0	2	9	11
I alt	4	4	12	20

Note: Vi registrerer, om sagen drejer sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelsen. Afgørelser om tilbagebetaling, som ofte også indeholder en afgørelse om ophør af ydelsen, er alene registreret som en tilbagebetalingssag.

Tabel 8.11 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2015 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	11	0	0	11
Ophør	21	3	11	35
Tilbagebetaling	33	5	37	75
I alt	65	8	48	121

Tabel 8.12 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2014 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	5	4	2	11
Ophør	20	14	9	43
Tilbagebetaling	15	25	32	72
I alt	40	43	43	126

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for året 2014.

Tabel 8.13 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2013 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	1	0	2	3
Ophør	6	7	6	19
Tilbagebetaling	9	10	12	31
I alt	16	17	20	53

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for året 2013.

8.2 Udvalgte sager om social pension

Ankestyrelsen har offentliggjort tre principielle sager om pension i 2016. Den første principafgørelse handler om beregning af pension i forbindelse med fremførte underskud.

Den anden principafgørelse handler om inddrivelse af tilbagebetalingskrav ved modregning i fremtidig pension. Vi har i kapitel 3, afsnit 3.1., skrevet nærmere om problemerne på området for inddrivelse.

Den tredje principafgørelse handler om Udbetaling Danmarks procedure i forbindelse med gennemførelsen af den første årlige efterregulering af pension efter de nye regler, der er indført på pensionsområdet fra den 1. januar 2015.⁸ Afsnittet er suppleret med en nærmere beskrivelse af nogle af de problemer, den første efterregulering gav anledning til. Sagerne er beskrevet nedenfor i afsnit 8.2.2.

De nye regler kaldes i daglig tale kalenderårsmodellen, og handler om beregning af pensionen. Reglerne betyder, at der beregnes og udbetales en foreløbig pension i løbet af kalenderåret ud fra oplysninger om indkomst i forskudsopgørelsen, fra pensionisten og i

⁸ Se om lovændringen i lovforslag nr. 166 af 26. marts 2014

indkomstregisteret. Pensionen efterreguleres efter årets udgang, når årsopgørelsen foreligger. Der er samtidig sket en ændring af reglerne om pensionistens oplysningspligt i forhold til oplysninger om indkomst, der er skattepligtige i Danmark og fremgår af indkomstregisteret.

I 2016 gennemførte Udbetaling Danmark den første efterregulering af pension efter kalenderårsmodellen. Afgørelserne gav anledning til et forholdsvis stort antal klagesager. I afsnit 8.2.2 om principafgørelse 72-16, har vi beskrevet nogle af de problemer, som den første efterregulering gav anledning til.

Vi har herudover, i afsnit 8.2.3, beskrevet to andre afgørelser, som også handler om Udbetaling Danmarks anvendelse af kalenderårsmodellen. Begge sager handler om omregning af pensionen i løbet af året. Den ene sag handler om omregning på baggrund af indkomst, den anden om ændringer i de personlige forhold.

Ankestyrelsen har påtalt forskellige sagsbehandlingsfejl i sagerne. Vi har bl.a. påtalt, at det er yderst kritisabelt, at Udbetaling Danmark ikke journaliserer den vejledning, borgerne får, når de udfylder en ansøgning om pension via den digitale selvbetjeningsløsning. Vi har også påtalt, at Udbetaling Danmark ikke partshører i overensstemmelse med reglerne.

I sidste afsnit (afsnit 8.2.4) findes en oversigt over de seneste principafgørelser om pension.

8.2.1 Regler

Lov om social pension

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 1239 af 13. oktober 2016.

Bekendtgørelse om social pension (førtidspension og folkepension) - nr. 1043 af 30. juni 2016.

Bekendtgørelse om opsat pension - nr. 560 af 30. maj 2013.

Vejledning om folkepension efter lov om social pension - nr. 53 af 31. august 2007 – med senere ændringer ved skrivelse nr. 9951 af 19. september 2016.

Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

- senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 1240 af 13. oktober 2016.

Bekendtgørelse om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. - nr. 1199 af 12. november 2014.

Vejledning om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. - nr. 54 af 31. august 2007.

Herudover benyttes Europa-Parlamentets og Rådets forordninger (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004.

Danmark har desuden indgået konventioner om social sikring med en række lande.

Vejledning - DEL VI - VEJLEDNING OM - SOCIALE PENSIONER, - TJENESTEMANDSPENSIONER og ATP - EF-FORORDNING OM KOORDINERING AF SOCIALE SIKRINGSORDNINGER nr. 883/2004 - nr. 9250 af 31. maj 2010.

Vejledning af april 1997 om EF-regler om social sikring Hæfte 4 Pensioner Social pension og ATP Den Sociale Sikringsstyrelse - nr. 19110 af 30. april 1997.

8.2.2 Principafgørelser afgjort i 2016

Beregning af pension og fremførte underskud - principafgørelse 1-16

Ankestyrelsen har i principafgørelse 1-16 (j-nr. 2015-3812-03517) offentliggjort en sag om, hvordan man opgør indtægtsgrundlagene for henholdsvis folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg, når en pensionist efter personskatteovens regler har fremført underskud til modregning i senere års indkomst.

I sagen stadfæstede Ankestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse.

Ankestyrelsen nåede frem til, at det ikke er muligt at fremføre underskud til senere år i den personlige indkomst ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionens grundbeløb.

Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillægget finder personskattelovens regler om fremførsel af underskud derimod anvendelse.

Ankestyrelsen havde under sagens behandling bedt om en udtalelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (styrelsens j.nr. 15/12783).

Modregning i pension og betalingsevnevurdering - principafgørelse 23-16

Ankestyrelsen har i principafgørelse 23-16 (j.nr. 2014-3814-42100) behandlet spørgsmålet om modregning af tilbagebetalingskrav i fremtidig pension.

Principafgørelsen ændrer ikke ved tidligere praksis. Afgørelsen præciserer reglerne om opkrævning og inddrivelse af tilbagebetalingskrav efter pensionsloven.

Ankestyrelsen hjemviste den del af sagen, som handlede om modregning i fremtidig pension, fordi Udbetaling Danmark ikke havde lavet en betalingsevnevurdering i overensstemmelse med regler og praksis.

Ankestyrelsen var i løbet af året 2015 blevet opmærksom på, at Udbetaling Danmark ikke fulgte regler og praksis om opkrævning og inddrivelse af tilbagebetalingskrav efter pensionsloven. Udbetaling Danmark har i sagerne oplyst til pensionisterne, at Udbetaling Danmark ville modregne et angivet beløb i pensionistens fremtidige pensionsudbetalinger, hvis Udbetaling Danmark ikke hørte fra pensionisten.

Modregningsbeløbet er ifølge afgørelserne fastsat ud fra pensionistens årsindkomst. Det fremgår ikke af afgørelserne, hvilken årsindkomst der ligger til grund for afgørelsen, eller hvordan Udbetaling Danmark i øvrigt er nået frem til modregningsbeløbets størrelse.

Uddrag fra Udbetaling Danmarks afgørelse i en konkret sag – j.nr. 2015-3814-47488:

"Sådan betaler du tilbage

Ifølge pensionsloven kan vi trække for meget udbetalt pension fra dine pensionsudbetalinger fremover. Når vi afgør, hvor meget vi kan trække hver måned, ser vi på din årsindkomst 2015. På den måde kan vi sikre os, at du og din eventuelle familie stadig har et passende beløb til rådighed hver måned.

Vi har vurderet, at vi kan trække beløbet fra dine udbetalinger af pension med 12.937 kr. om måneden, indtil hele beløbet er betalt tilbage.

Hvis du i stedet ønsker at betale beløbet tilbage på én gang, skal du kontakte os. Hører vi ikke fra dig inden 4 uger, vil vi med virkning fra den 30. november 2015 begynde at trække beløbet."

Ankestyrelsen har i flere af sagerne set, at de pågældende pensionister ikke mener at have indgået en aftale med Udbetaling Danmark, og derfor har ønsket at modregningen skulle ophøre.

Uddrag fra Udbetaling Danmarks afgørelse om afslag på opsættende virkning i ovennævnte sag – j.nr. 2015-3814-47488:

"Du anfører i brevet, at din klient ikke har indgået en aftale med Udbetaling Danmark om afvikling af restancer og at der er tale om envejskommunikation fra Udbetaling Danmark.

Udbetaling Danmark har i brev af 10. august 2015 skrevet til din klient, at vi har vurderet, at vi kan trække beløbet fra din klients udbetalinger af pension med 12.937 kr. om måneden, indtil hele beløbet er betalt tilbage. Din klient er i brevet givet en frist på 4 uger til at besvare brevet. Da vi ikke har hørt fra din klient indenfor tidsfristen, anses det månedlige tilbagebetalingsbeløb for accepteret.

Såfremt din klient ønsker at ændre tilbagebetalingsbeløbets størrelse, bedes du kontakte vores opkrævelsesafdeling, som kan lave en ny beregning."

(Ankestyrelsen tillagde klagen opsættende virkning.)

Ankestyrelsen forstår den af Udbetaling Danmark fastlagte procedure sådan, at Udbetaling Danmark mente at have indgået en aftale med pensionisten, om at der kunne

ske den varslede modregning og med det angivne beløb, hvis pensionisten ikke reagerede på den varslede modregning.

Ankestyrelsen fastslår i principafgørelsen, at Udbetaling Danmark ikke kan betragte en manglende indsigelse som en accept af modregning med det foreslåede beløb.

En frivillig afdragsordning om modregning i fremtidig pension kræver pensionistens tydelige accept. En frivillig afdragsordning kan når som helst tilbagekaldes af pensionisten. Ved tilbagekaldelse skal modregning i pensionsudbetalingen straks ophøre.

Modregning i pension foretaget efter den af Udbetaling Danmark fastlagte procedure skulle derfor anses som tvungen modregning.

Tvungen modregning kan alene ske efter en betalingsevnevurdering. Pensionisten må i henhold til praksis ikke komme til at mangle det nødvendige til eget og familiens underhold. Betalingsevnevurderingen skal derfor laves ud fra pensionistens økonomiske forhold.

Kalenderårsmodellen betyder, at der ved den årlige efterregulering opstår et større antal tilbagebetalingskrav. Regler og praksis for opkrævning og inddrivelse finder anvendelse, når tilbagebetalingskravene skal inddrives.

Der er redegjort nærmere om problemer på området for inddrivelse i kapitlet 3, afsnit 3.1.

Den første efterregulering efter kalenderårsmodellen – principafgørelse 72-16

Ankestyrelsen har i principafgørelse 72-16 (j.nr. 2016-3812-36241) offentliggjort en sag, om hvilken retsvirkning de såkaldte agterskrivelser har, når pensionisten henvender sig i partshøringsperioden.

Sagen handler om Udbetaling Danmarks fastlagte procedure for behandling af henvendelser i forbindelse med den første efterregulering af pension efter kalenderårsmodellen.

Ankestyrelsen hjemviste sagen, fordi den procedure Udbetaling Danmark havde fulgt var behæftet med væsentlige formelle mangler.

Udbetaling Danmark har i alle efterreguleringssagerne sendt enslydende agterskrivelser til pensionisterne.

Følgende fremgår af agterskrivelsen i den konkrete sag, der er afgjort i principafgørelsen:

”Du skal tage stilling til nye oplysninger om din indkomst for 2015

...

Hvis du er enig i oplysningerne, skal du ikke gøre noget.

Hvis du ikke er enig i oplysningerne, skal du ringe til os senest den 2. juli 2016.

Hører vi ikke fra dig, gælder afgørelsen på de næste sider fra den 3. juli 2016. Fra den dato har du mulighed for at klage. Det kan du læse mere om i afsnittet 'Klagevejledning'."

I sagen henvendte pensionisten sig til Udbetaling Danmark i partshøringsperioden, dvs. inden den 2. juli 2016. Agterskrivelsen skulle derfor anses for at være en partshøring.

Udbetaling Danmark havde betragtet agterskrivelsen som en afgørelse, og traf derfor ikke efterfølgende en afgørelse med klagevejledning mv. Udbetaling Danmark lavede en "fastholdelse" af afgørelsen, og oversendte sagen til Ankestyrelsen.

Udbetaling Danmark burde have truffet en afgørelse, hvor Udbetaling Danmark samtidig i afgørelsen burde have taget stilling til de oplysninger, pensionisten var kommet med i partshøringsperioden.

Uddrag fra forarbejderne til kalenderårsmodellen (lovforslag nr. 166 af 26. mart 2014):

"2.2.7. Procedure vedrørende partshøring ved omregning og efterregulering

...

Det foreslås, at meddelelse af efterreguleringsafgørelsen sker som en agterskrivelse, hvor modtageren gives en frist på 14 dage til at komme med ændrede oplysninger.

For modtagere, som ikke henvender sig inden 14-dages fristens udløb, vil afgørelsen på dette tidspunkt blive effektueret uden yderligere meddelelse til borgeren.

...

Formen skal dog respektere formålet med partshøringspligten, dvs. at parten skal have mulighed for at kommentere, korrigere og supplere sagens faktuelle grundlag."

Stort antal klagesager om efterregulering for året 2015

Udbetaling Danmark gennemførte de første større kørsler af efterreguleringer af pension for 2015 i juni og juli 2016.

Efterreguleringerne gav anledning til et stort antal klagesager. Udbetaling Danmark har oplyst, at der i 2016 er oversendt mere end 400 klager om efterregulering af pension for

2015. Ankestyrelsen har i 2016 afgjort 149 af sagerne om efterregulering af pension for 2015.

I alle sagerne havde Udbetaling Danmark fulgt samme procedure som i den konkrete sag i principafgørelse 72-16. Alle sager er derfor hjemvist til ny behandling i Udbetaling Danmark.

Ankestyrelsen har samtidigt kritiseret Udbetaling Danmarks sagsbehandling. I alle sagerne har vi kritiseret, at Udbetaling Danmarks begrundelse for beregningen ikke er tilstrækkelig. Vi har også kritiseret, at Udbetaling Danmark ikke har oversendt alle akterne i sagerne. I 14 ud af de 149 sager har vi kritiseret, at Udbetaling Danmark ikke har overholdt notatpligten.

Uddrag fra en konkret sag – j.nr. 2015-3812-36051:

"Manglende overholdelse af notatpligten

Den anden fejl er, at Udbetaling Danmark ikke har lavet journalnotat i overensstemmelse med notatpligten.

Det fremgår af journalnotat af 15. juni 2016, at borgeren ringede på baggrund af brevet om efterregulering af pension. Det fremgår ikke nærmere, hvad borgerens henvendelse mere præcist drejede sig om. Det fremgår, at afgørelsen blev forklaret til borgeren og at borgeren var enig. Borgeren klagede samme dag, og anførte, at han ikke var enig i at efterlønsudbetalingerne skulle indgå i beregningen af pensionen. Vi har derfor lagt til grund, at borgeren ved telefonhenvendelsen af samme dato må have oplyst, at han enten ikke forstod eller var uenig i den beregning, som fremgik af agterskrivelsen.

Dette burde Udbetaling Danmark have noteret."

Ud af de 149 sager handlede 122 af sagerne om pensionister, der var overgået til pension i efterreguleringsåret, dvs. i 2015. Der skulle i alle sagerne ske tilbagebetaling, fordi pensionistens indtægter havde været højere, end pensionen var beregnet på baggrund af. Oplysningerne om den højere indkomst var indhentet fra indkomstregisteret.

De resterende 17 sager handlede om pensionister, der var overgået til pension før januar 2015. Der skulle i disse sager ske tilbagebetaling, enten fordi pensionistens egne eller en ægtefælle eller samlevers indtægter havde været højere, end pensionen var beregnet på baggrund af.

Fem ud af de i alt 149 afgjorte sager handlede om førtidspension.

I 133 ud af de i alt 149 afgjorte sager var der tale om tilbagebetaling af pensionstillæg. Resten af sagerne handlede om tilbagebetaling af førtidspension, varmetillæg eller grundbeløb. De fleste tilbagebetalingskrav lå på mellem 1.000 kr. og 3.000 kr.

I 115 af sagerne var der tale om, at pensionisten havde modtaget en eller flere efterlønsudbetalinger efter overgangen til pension. Udbetaling Danmark har i sagerne om efterløn beregnet pensionen forkert, fordi Udbetaling Danmark ikke har lagt til grund, at efterløn er indtægt ved personligt arbejde.

Partshøring har stor betydning i efterreguleringssagerne

Reglerne om partshøring skal ses i sammenhæng med myndighedens pligt til at oplyse en sag tilstrækkeligt, før sagen afgøres. Når myndigheden træffer afgørelse på et oplyst grundlag, er der større sandsynlighed for, at afgørelsen er rigtig.

Det har stor betydning, at efterreguleringsafgørelser træffes på et oplyst og korrekt grundlag, fordi afgørelserne også får virkning for pensionistens skattemæssige forhold.

Når efterreguleringen foretages på baggrund af oplysninger fra indkomstregisteret, har det navnlig betydning, at Udbetaling Danmark sikrer sig, at oplysningerne er korrekte, før efterreguleringen gennemføres.

Når en pensionist får et tilbagebetalingskrav, indberetter Udbetaling Danmark til SKAT, at pensionisten har fået udbetalt mindre i pension det pågældende år end først indberettet. Pensionisten skal derfor beskattes af et mindre pensionsbeløb. SKAT genoptager årsopgørelsen, som efterreguleringen er foretaget på baggrund af, og udbetaler den for meget betalte skat til pensionisten.

Hvis det viser sig, at efterreguleringen var foretaget på et forkert grundlag, og pensionisten således ikke havde modtaget for meget pension, skal Udbetaling Danmark ændre i indberetningerne til SKAT igen. Den ændrede indberetning får så den betydning, at pensionisten nu har betalt for lidt i SKAT. Den manglende skat skal pensionisten betale tilbage til SKAT evt. med påløbne renter.

Klager i forbindelse med inddrivelse af tilbagebetalingskravene

Pensionister, der i juni og juli 2016 har modtaget en efterreguleringsafgørelse om, at de skal betale pension tilbage, modtog i december 2016 en afgørelse om, hvordan beløbet skulle betales tilbage. Det blev oplyst, at pensionisterne skulle begynde at betale tilbage i februar 2017.

Ankestyrelsen har modtaget en del klager som følge af disse afgørelser om inddrivelse. Udbetaling Danmark har oversendt klagerne og anført, at pensionisterne har klaget for sent over efterreguleringen.

Ankestyrelsen har besluttet at behandle nogle af klagerne, fordi pensionisten havde henvendt sig til Udbetaling Danmark i partshøringsperioden. Der er således ikke truffet en gyldig afgørelse, som inddrivelsen nu foretages på baggrund af.

Ankestyrelsen har i flere tilfælde været enig med Udbetaling Danmark i, at der er klaget for sent over efterreguleringen. Ankestyrelsen har dog sendt flere af klagerne tilbage til Udbetaling Danmark, fordi Udbetaling Danmark enten burde have forstået klagen som anmodning om genoptagelse af sagen om efterregulering, eller fordi Udbetaling Danmark burde have forstået klagen som en klage over selve afgørelsen om inddrivelse.

Det er ikke usædvanligt, at en borger først klager over en afgørelse, når myndigheden faktisk begynder at kræve beløbet tilbagebetalt. Inddrivelsen bør derfor ske i umiddelbar forlængelse af afgørelsen om tilbagebetaling. Det er u hensigtsmæssigt, når sagsbehandlingen tilrettelægges sådan, at der går lang tid fra det tidspunkt, hvor afgørelsen om tilbagebetaling træffes, til det tidspunkt, hvor Udbetaling Danmark begynder at inddrive kravet.

De klager, vi ser flest af, er klager over selve tilbagebetalingskravet. Sådanne klager skal som nævnt forstås som anmodninger om genoptagelse, når klagefristen er overskredet.

Hvis der er tale om en rettidig klage over afgørelsen om inddrivelse af kravet, skal Udbetaling Danmark genvurdere afgørelsen og oversende sagen til Ankestyrelsen, hvis afgørelsen fastholdes.

8.2.3 Andre afgørelser

Vi har valgt at beskrive to sager, som er afgjort efter kalenderårsmodellen. Begge sager handler om omregning af pension i løbet af året. Sagerne viser nogle af de problemer, som de nye regler har givet anledning til.

De nye regler om kalenderårsmodellen betyder, at der kan opstå tilbagebetalingskrav både i forbindelse med omregning af pensionen i løbet af året og i forbindelse med efterregulering af pensionen, når året er omme.

Pensionister skal ikke betale pension tilbage, når pensionen er modtaget i god tro

En pensionist skal tilbagebetale pension, hvis pensionisten har modtaget for meget i pension mod bedre vidende. Der er flere forhold, der har betydning for, om den for meget udbetalte pension kan siges at være modtaget mod bedre vidende.

1. Hvilke oplysninger har Udbetaling Danmark bedt om i forbindelse med ansøgningen?
2. Hvad har Udbetaling Danmark vejledt om i forbindelse med ansøgningen?
3. Fremgår det af afgørelsen, hvilke oplysninger Udbetaling Danmark har lagt til grund for beregningen af pensionen?
4. Fremgår det af afgørelsen, hvordan pensionen er beregnet?
5. Hvad har Udbetaling Danmark vejledt om i afgørelsen?

For at Udbetaling Danmark kan kræve for meget modtaget pension tilbage, skal Udbetaling Danmark have gjort det klart for pensionisten, hvilke oplysninger der er afgørende for retten til pension og for ydelsens størrelse, og hvilke oplysninger der er lagt til grund for beregningen, og hvordan pensionen er beregnet.

Sag 1: Større udbetalinger af indkomst efter overgangen til pension

Sagen (j.nr. 2015-3812-45067) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Sagen handler om en pensionist, som begyndte at modtage pension den 1. juni 2015. Udbetaling Danmark omregnede pensionen i august måned. Pensionistens pension blev omregnet til 0 kr. resten af året, fordi pensionisten havde fået udbetalt feriepenge og noget efterbetalt løn efter overgangen til pension.

Sagen blev hjemvist, fordi det blev lagt til grund, at Udbetaling Danmark ikke havde vejledt pensionisten tilstrækkeligt i forbindelse med ansøgningen og under sagens behandling. Udbetaling Danmark skulle undersøge sagen yderligere og stille pensionisten, som om han var blevet vejledt korrekt.

Udbetaling Danmark havde ikke sørget for at journalisere den skriftlige vejledning, pensionisten havde fået i forbindelse med ansøgningen. Vejledningen kunne heller ikke genskabes. Ankestyrelsen udtalte, at dette var yderst kritisabelt.

Når den vejledning, borgeren har fået, ikke er journaliseret på sagen og heller ikke kan genskabes, er det vanskeligt at afgøre, om Udbetaling Danmark har vejledt tilstrækkeligt. Myndigheden må bære risikoen for en sådan bevisusikkerhed.

Beskatningstidspunktet er afgørende

I den konkrete sag havde pensionisten fået udbetalt mere end 700.000 kr. efter overgangen til pension. Pensionisten havde oplyst, at der var tale om feriepenge, tre måneders løn og en ekstra måneds pension.

Udbetaling Danmark havde ikke vejledt tilstrækkeligt om reglerne for, hvornår en indkomst skal indgå i beregningsgrundlaget.

Beskatningstidspunktet er afgørende for, om en indkomst skal indgå i indtægtsgrundlaget for beregning af pensionen. Ved lønindkomst er beskatningstidspunktet og udbetalingstidspunktet som regel det samme. Der gælder dog særlige regler for feriegodtgørelse i forbindelse med fratrædelse.

Hvis pensionisten i forbindelse med partshøringen eller senere kommer med oplysninger, der indikerer, at der er fejl i indkomstregisteret, skal Udbetaling Danmark vejlede pensionisten om reglerne. Hvis pensionisten kan dokumentere, at oplysningerne i indkomstregisteret ikke er korrekte, skal Udbetaling Danmark inddrage pensionistens oplysninger ved vurderingen af, om indkomsten skal indgå i indtægtsgrundlaget.

Uddrag fra Ankestyrelsens afgørelse i den konkrete sag:

”Du kan kontakte SKAT for at få oplyst, om det er muligt at ændre beskatningstidspunktet for din indkomst. Hvis du mener, at din arbejdsgiver har indberettet din indkomst forkert til SKAT, kan du også rette henvendelse til SKAT for at høre, om oplysningerne kan rettes.

Når du har undersøgt, om dine indkomsters beskatningstidspunkter er registreret korrekt i indkomstregisteret, skal du oplyse til Udbetaling Danmark, om du ønsker, at din ansøgning om pension skal gælde fra et senere tidspunkt end den 1. juni 2015.”

Ankestyrelsen påtalte også en række andre fejl i sagsbehandlingen, herunder manglende partshøring, en mangelfuld begrundelse, at Udbetaling Danmark ikke havde oversendt alle akter i sagen, og at flere akter ikke var dateret.

Partshøring

Ankestyrelsen påtalte i den konkrete sag, at Udbetaling Danmark ikke havde partshørt forud for afgørelsen.

Ankestyrelsen har i flere sager om omregning af pension påtalt, at Udbetaling Danmarks partshøring i sagerne ikke er reel. Udbetaling Danmark sender et partshøringsbrev til pensionisterne, hvor der er varslet om ændringer i pensionen på grund af en højere indkomst, end pensionen er beregnet på baggrund af.

Det fremgår af sagerne, at selv om pensionisterne har haft relevante oplysninger i partshøringsperioden, så er omregningen gennemført med virkning fra den første i den måned, som partshøringen blev sendt. Det har tilsyneladende ikke været muligt for Udbetaling Danmark at inddrage pensionistens oplysninger i den efterfølgende afgørelse (pensionsmeddelelse).

Uddrag fra en konkret sag, hvor Ankestyrelsen har påtalt den utilstrækkelige partshøring – j.nr. 2015-3812-57842:

”Det fremgår af sagens oplysninger, at Udbetaling Danmark sendte et partshøringsbrev (agterskrivelse) til dig med datoen august 2015. Ifølge Udbetaling Danmarks oplysninger er partshøringsbrevet sendt til dig den 21. august 2015. Udbetaling Danmark modtog dine bemærkninger til partshøringsbrevet den 25. august 2015.

I partshøringsbrevet står der, at du fra den 1. september 2015 vil få 5.043 kr. mindre i pension om måneden før skat.

Vi konstaterer, at Udbetaling Danmark allerede har givet ændringen virkning fra den 1. august 2015, hvilket fremgår af pensionsmeddelelsen for august 2015.

Vi finder, at Udbetaling Danmark ikke burde have omregnet din pension med virkning fra den 1. august 2015. Omregningen burde først have fundet sted med virkning fra den 1. september 2015, som ville have været i overensstemmelse med den oplyste virkningsdato i partshøringsbrevet, som blev fremsendt til dig den 21. august 2015.”

Begrundelse

Ankestyrelsen påtalte også i den konkrete sag, at Udbetaling Danmark ikke havde begrundet afgørelsen godt nok. Udbetaling Danmark havde ikke redegjort for, hvordan pensionen var beregnet, og hvilke oplysninger der lå til grund for beregningen.

Efter forvaltningsloven skal en afgørelse være ledsaget af en begrundelse, når den meddeles skriftligt. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de regler, sagen er afgjort efter. Begrundelsen skal også indeholde en kort redegørelse for de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Når en afgørelse beror på en konkret vurdering, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for vurderingen.

Når Udbetaling Danmark beregner størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav, skal Udbetaling Danmarks begrundelse indeholde beregningerne og angive de nødvendige oplysninger, der ligger til grund for beregningerne. Det vil bl.a. sige, hvilke typer af indtægter der er tale om, og hvilke pensionsbeløb og fradragsbeløb der er anvendt. Det skal være klart, hvordan Udbetaling Danmark er kommet frem til størrelsen af en udbetaling eller et tilbagebetalingskrav.

Det er ikke tilstrækkeligt at skrive resultatet af beregningerne. Det skal være muligt for pensionisten at forstå beregningerne for derved at kunne kontrollere rigtigheden af de anvendte oplysninger, der ligger til grund for beregningerne.

Oversendelse og datering af akter

Ankestyrelsen påtalte, at Udbetaling Danmark ikke havde oversendt alle akter i sagen.

Ankestyrelsen påtalte også, at flere af de akter, der var oversendt, ikke var dateret. Det fremgik eksempelvis ikke af ansøgningen, hvornår den var modtaget. Det fremgik heller ikke af et dokument med yderligere oplysninger fra pensionisten, hvornår oplysningerne var modtaget. Begge dele var indsendt via den digitale selvbetjeningsløsning.

Det er muligt, at Udbetaling Danmarks journalsystem registrerer, hvilken dato oplysninger modtages. Det er dog meget u hensigtsmæssigt, at datoen ikke fremgår af dokumentet i forbindelse med en aktindsigt eller en klagesag, hvor akterne sendes videre.

Sag 2: Ændringer i de personlige forhold - samliv

Ankestyrelsen ændrede afgørelsen (j.nr. 2016-3824-19271), fordi Udbetaling Danmark havde anvendt reglerne forkert.

Udbetaling Danmark havde krævet pension tilbage, fordi pensionisten ikke havde været berettiget til ydelser som enlig i en periode på ca. 3 år. Ankestyrelsen var enig med Udbetaling Danmark i, at pensionisten ikke havde været berettiget til ydelser som enlig.

Udbetaling Danmark kunne ikke kræve pension tilbagebetalt for perioden, fordi kommunen og Udbetaling Danmark ikke havde vejledt pensionisten mere konkret om betingelserne for at modtage pension som enlig pensionist.

Det fremgik af sagen, at kommunen var bekendt med, at pensionisten boede på samme adresse som en anden person. Kommunen havde ikke stillet spørgsmål til pensionisten om pensionistens og bofællens økonomiske og praktiske forhold.

Udbetaling Danmark havde i afgørelsen krævet pension tilbage for en periode frem til den 1. januar 2015 (hvor kalenderårsmodellen trådte i kraft). Udbetaling Danmark oplyste til pensionisten, at hun ville modtage et tilbagebetalingskrav for året 2015 ved efterreguleringen. Det var en fejl, at Udbetaling Danmark ikke opgjorde kravet og krævede beløbet for 2015 betalt tilbage i forbindelse med afgørelsen. Det for meget udbetalte pension i 2016 krævede Udbetaling Danmark tilbage ved at omregne pensionen med tilbagevirkende kraft fra januar måned og udbetale mindre i pension resten af året efter afgørelsestidspunktet.

Ankestyrelsen afgjorde, at pensionisten hverken skulle tilbagebetale eller have omregnet pensionen med tilbagevirkende kraft, fordi det ikke var sandsynliggjort, at pensionisten havde modtaget ydelserne mod bedre vidende.

Udbetaling Danmark henvendte sig til Ankestyrelsen på baggrund af den konkrete sag. Udbetaling Danmark var af den opfattelse, at de nye regler om omregning og efterregulering betød, at for meget modtaget pension kunne kræves tilbagebetalt på objektivt grundlag, dvs. uden at vurdere, om pensionen er modtaget mod bedre vidende.

Udbetaling Danmark kan omregne pensionen fra det tidspunkt, hvor pensionisten vidste eller burde vide, at der ikke var ret til pension som enlig.

Udbetaling Danmark kan også efterregulere pensionen for de perioder, hvor pensionisten vidste eller burde vide, at der ikke var ret til pension som enlig.

8.2.4 Oversigt over de seneste principafgørelser om pension

Principafgørelse 14-17 om Udbetaling Danmark er forpligtet til at vurdere, om sager – om den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) – skal genoptages på ulovbestemt grundlag, når pensionisten fremkommer med nye oplysninger om formuen efter udløbet af fristen på 6 måneder efter udgangen af januar.

Principafgørelse 72-16 om hvilken retsvirkning agterskrivelser har, når pensionisten henvender sig i partshøringsperioden.

Principafgørelse 23-16 om Udbetaling Danmarks muligheder for at opkræve eller inddrive for meget udbetalt pension.

Principafgørelse 1-16 om en pensionist kan fremføre underskud i den personlige indkomst fra tidligere indkomstår i indtægtsgrundlaget for henholdsvis folkepensionens grundbeløb og pensionstillægget.

Principafgørelse 85-15 om en pensionist kan anses som reelt enlig efter pensionsloven, når pensionisten anses for at være samlevende med en kontanthjælpsmodtager efter lov om aktiv socialpolitik.

Principafgørelse 3-14 om enlige pensionister, der gifter sig, men ikke flytter sammen med sin ægtefælle, skal have omregnet sin pension efter reglerne for samlevende eller efter reglen om, at gifte anses som enlige, hvis samlivet mellem parterne er ophævet.

Principafgørelse 8-14 om der i sager om tilbagebetaling af for meget udbetalt pension og varmetillæg kan være grundlag for at fravige forældelseslovens udgangspunkt om en forældelsesfrist på 3 år.

Principafgørelse 8-13 om en pensionist, der har fælles husførelse med en anden person, kan betragtes som enlig efter lov om social pension, og afklaring af, hvad der ligger i begrebet "ægteskabslignende forhold".

9 International pension

Følgende kapitel handler om sager om social pension til pensionister med fast bopæl i udlandet. Det første afsnit indeholder statistik om:

- Indkomne sager de seneste fire år
- Afsluttede sager i 2016
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år
- Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016
- Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år
- Sager om ydelser til enlige

Derudover indeholder kapitlet beskrivelser af udvalgte sager, der er afgjort i løbet af året.

9.1 Sager om international pension i tal

Det fremgår af tabel 9.1, at vi modtog 401 sag om international pension i 2016. Det er 115 flere sager end i 2015, hvor vi modtog 286 sager. I 2013-2014 modtog vi henholdsvis 328 og 339 sager.

Tabel 9.1 Indkomne sager de seneste fire år

Indkomne sager 2013	328
Indkomne sager 2014	339
Indkomne sager 2015	286
Indkomne sager 2016	401

Note: Tallene for 2013 og 2014 indeholder sager, hvor både tidligere Pensionsstyrelsen og Udbetaling Danmark er underinstans. Tallene for 2015 og 2016 indeholder alene sager, hvor Udbetaling Danmark er underinstans. Vi henviser til bilag 1 – bag om tallene.

Ud af de 401 sager, vi modtog i 2016, omhandler 61 procent lov om social pension. 38 procent af sagerne omhandler lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., mens en procent omhandler pension på Færøerne eller Grønland, se tabel 9.2.

Tabel 9.2 Indkomne sager i 2016 fordelt på lovområde

	Antal	Procent
Pension Færøerne/Grønland	5	1
Lov om social pension	244	61
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	152	38
Repatrieringsloven	0	0
I alt	401	100

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 330 sager om international pension. Ud af de 330 sager blev 242 af sagerne realitetsbehandlet. De resterende 88 sager blev afvist eller bortfaldt. Se tabel 9.3.

Tabel 9.3 Afsluttede sager i 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Afsluttede sager 2016	242	73	88	27	330	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

Det fremgår af tabel 9.4, at 62 procent af vores afsluttede sager 2016 omhandlede lov om social pension, mens 36 procent handlede om sager om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og to procent om pension på Færøerne og Grønland.

Tabel 9.4 Afsluttede sager i 2016 fordelt på lovområde

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Pension Færøerne/Grønland	5	100	0	0	5	2
Lov om social pension	140	68	66	32	206	62
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	97	82	22	18	119	36
I alt	242	73	88	27	330	100

Note: I 2016 har Ankestyrelsen ikke afsluttet sager afgjort efter repatrieringsloven, hvor Udbetaling Danmark er registreret som underinstans. Lovområdet indgår derfor ikke i tabellen.

De følgende afsnit er baseret på de sager, som blev realitetsbehandlet. Fra 2013-2015 faldt stadfæstelsesprocenten fra 91 procent til 79 procent. I 2016 steg stadfæstelsesprocenten med to procent til 81 procent. Samtidig faldt andelen af hjemviste sager til 32 procent i 2016 fra 58 procent i 2015. I hele perioden 2013-2016 lå antallet af ændrede sager stabilt på mellem 3-6 procent, se tabel 9.5.

Tabel 9.5 Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste fire år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2013	241	91	16	6	7	3	264	100
2014	196	85	28	12	7	3	231	100
2015	306	79	58	15	24	6	388	100
2016	197	81	32	13	13	5	242	100

Det fremgår af tabel 9.6 at andelen af stadfæstede sager efter lov om højeste, mellemste, førtidspension m.fl., er større end andelen af de stadfæstede sager efter lov om social pension svarende til henholdsvis 89 og 76 procent af de afgjorte sager inden for pågældende lovområde.

Tabel 9.6 Realitetsbehandlede sager i 2016 fordelt på lovområde

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Pension								
Færøerne/Grønland	5	100	0	0	0	0	5	100
Lov om social pension	106	76	26	19	8	5	140	100
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	86	89	6	6	5	5	97	100
I alt	197	81	32	13	13	5	197	100

9.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Det fremgår af tabel 9.7, at der blev realitetsbehandlet 242 sager om international pension i 2016. Tabellen viser antallet af påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på stadfæstede, ændrede og hjemviste sager. Herudover indeholder tabellen de typer af sagsbehandlingsfejl, vi har påtalt i sagerne fordelt på sagsudfald.

Ud af de i alt 242 sager blev 197 af sagerne stadfæstet. I 135 sager, ud af de 197 stadfæstede sager, blev der ikke påtalt sagsbehandlingsfejl. De 135 sager uden kritik svarer til 56 procent af det samlede antal afgjorte sager. Der blev påtalt sagsbehandlingsfejl i de resterende 62 stadfæstede sager.

Vi har i alt påtalt 140 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (45 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (62 sager).

Tabel 9.7 Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016

	Stadfæstelse		Hjemvisning	Ændring	I alt	
	Antal	Procent			Antal	Antal
Realitetsbehandlede sager i alt	197	-	32	13	242	100
Antal hjemviste og ændrede sager	-	-	32	13	45	19
Antal stadfæstede sager uden kritik	135	69	-	-	135	56
Antal stadfæstede sager med kritik	62	31	-	-	62	25
<u>Påtalte sagsbehandlingsfejl:</u>						
Kritik begrundelse	27	14	8	1	36	15
Kritik genvurderingsfrist	20	10	6	1	27	11
Kritik klagevejledning	0	0	0	0	0	0
Kritik officialprincippet	0	0	32	1	33	14
Kritik partshøring	0	0	1	1	2	1
Kritik vejledningspligt	3	2	2	0	5	2
Kritik andet	31	16	4	2	37	15
I alt	81	58	53	6	140	100

Note: Der måles alene på realitetsbehandlede sager. Dvs. der er målt på de 242 sager i tabel 9.5. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tabellen om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være en kritik i sig selv. Der registreres flere kritikker på hver enkelt sag, når der er påtalt flere forskellige sagsbehandlingsfejl. Hjemvisninger registreres som altovervejende udgangspunkt med kritik officialprincippet.

Udviklingen i andelen af stadfæstede sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, fremgår af tabel 9.8. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 65 procent i 2015 til 56 procent i 2016.

Tabel 9.8 Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

	Stadfæstede sager uden kritik		Realitetsbehandlede sager	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2015	253	65	388	100
2016	135	56	242	100

9.1.2 Sager om ydelser til enlig på pensionsområdet

Siden januar 2013 har Ankestyrelsen registreret sager om ydelser til enlige. Vi registrerer, om sagen drejer sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelsen. Afgørelser om tilbagebetaling, som ofte også indeholder en afgørelse om ophør af ydelsen, er alene registreret som en tilbagebetalings sag.

Sagerne om pension og international pension registreres ikke på samme måde som sagerne om børnetilskud til enlige. Sagerne om pension og international pension registreres kun som en enlig-sag, hvis klagesagen handler om pensionisten er enlig eller samlevende.

I 2016 har Ankestyrelsen alene behandlet en sag om social pension, hvor spørgsmålet i sagen har været om pensionistens pension skulle beregnes efter reglerne for enlige eller reglerne for samlevende. Sagen handlede om tilbagebetaling af pension.

Andre sager om beregning og tilbagebetaling, hvor spørgsmålet i sagen ikke drejer sig om pensionistens samlivsforhold, registreres ikke som enlig-sager, selv om der er tale om en enlig pensionist.

Det fremgår af tabel 9.8, at vi ændrede afgørelsen i sagen. Ændringsprocenten er som følge heraf 100 procent. Vi har altså hverken stadfæstet eller hjemvist sager om ydelser til enlige på området for international pension i 2016.

Vi har behandlet væsentligt færre sager om ydelser til enlige i 2016. Det lavere antal sager skyldes formentlig, at vi har modtaget færre sager om ydelser til enlige end tidligere år.

Tabel 9.9 Udfaldet af afgjorte sager de seneste fire år

	Stadfæstelse	Procent	Hjemvisning	Procent	Ændring	Procent	I alt	Procent
2013	25	90	1	4	2	6	28	100
2014	10	45	7	32	5	23	22	100
2015	8	50	6	38	2	12	16	100
2016	0	0	0	0	1	100	1	100

Tabel 9.9 viser sager afgjort i 2016 fordelt på sagstype og udfald af sagen. Vi har kun ændret en sag om ydelser til enlige på pensionsområdet i 2016.

Det fremgår af tabellerne 9.10-9.13, at der er afgjort væsentligt færre sager om ydelser til enlige i 2016 end årene 2013-2015.

Tabel 9.10 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2016 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	0	0	0	0
Ophør	0	0	0	0
Tilbagebetaling	0	0	1	1
I alt	0	0	1	1

Note: Vi registrerer, om sagen drejer sig om afslag på bevilling, ophør eller tilbagebetaling af ydelser. Afgørelser om tilbagebetaling, som ofte også indeholder en afgørelse om ophør af ydelser, er alene registreret som en tilbagebetalingssag.

Tabel 9.11 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2015 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	1	1	0	2
Ophør	2	1	1	4
Tilbagebetaling	5	4	1	10
I alt	8	6	2	16

Tabel 9.12 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2014 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	0	0	0	0
Ophør	0	1	0	1
Tilbagebetaling	10	6	5	21
I alt	10	7	5	22

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for året 2014.

Tabel 9.13 Udfaldet af realitetsbehandlede sager i 2013 fordelt på sagstype

	Stadfæstelse	Hjemvisning	Ændring	I alt
Afslag på bevilling	1	0	0	1
Ophør	3	0	2	5
Tilbagebetaling	21	1	0	22
I alt	25	1	2	28

Note: Vi henviser til bilag 1, om hvordan statistikken er opgjort for året 2013.

9.2 Udvalgte sager om international pension

9.2.1 Regler

Der henvises til reglerne om social pension i kapitel 9.

9.2.2 Andre afgørelser

Pligt til at give meddelelse om ret til folkepension til personer med bopæl i udlandet (FOB 24.16)

Baggrunden for sagen

Folketingets Ombudsmand udtalte sig den 15. marts 2016 i en konkret sag, hvor Udbetaling Danmark havde truffet afgørelse om, at en borger, som havde bopæl i udlandet, alene var berettiget til efterbetaling af pension fra den 1. i måneden efter, at han indgav ansøgning herom. Borgeren var på ansøgningstidspunktet 69 år og en måned. Udbetaling Danmark meddelte således afslag på efterbetaling af pension fra borgeren var fyldt 65 år.

Ankestyrelsen stadfæstede Udbetaling Danmarks afgørelse med henvisning til, at det fulgte af den dagældende bekendtgørelse om social pension § 2, 2. pkt. (bekendtgørelse nr. 1438 af 13. december 2006), at der ikke skulle udsendes meddelelse om ret til folkepension til personer med fast bopæl i udlandet.

Det fremgik af Folketingets Ombudsmands udtalelse i sagen, at der ikke er – eller havde været – hjemmel i pensionsloven til ikke at give meddelelse om retten til at modtage pension til personer med bopæl i udlandet.

Folketingets Ombudsmand henviste blandt andet til, at det fremgår af pensionslovens § 13, at Udbetaling Danmark skal sende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid, inden den pågældende når folkepensionsalderen.

Folketingets Ombudsmand fandt således ikke, at den nuværende pensionslovs § 62, stk. 3 (tidligere § 62, stk. 2), gav hjemmel til administrativt at begrænse retten til at modtage meddelelse i rimelig tid inden pensionsalderen.

Ændring af bekendtgørelse om social pension

Bekendtgørelse om social pension blev på baggrund af Folketingets Ombudsmands udtalelse ændret med virkning fra den 1. juni 2016 ved bekendtgørelse nr. 491 af 27. maj 2016 til sin nuværende ordlyd, således at Udbetaling Danmark ikke kan undlade at udsende meddelelse om ret til folkepension til personer med bopæl i udlandet.

Genoptagelse af sagen

På baggrund heraf genoptog Ankestyrelsen den 21. marts 2016 sagen til fornyet behandling (j. nr. 2016-3812-15610).

Ankestyrelsen traf den 27. maj 2016 ny afgørelse i sagen. Det fremgik af afgørelsen, at borgeren havde ret til folkepension med virkning fra den 1. i måneden efter, at borgeren var fyldt 65 år – altså fra den 1. juli 2007.

Ankestyrelsen fandt dog, at kravene på pension for perioden fra den 1. i måneden efter at borgeren fyldte 65 år til den 31. oktober 2010 var forældede.

Ankestyrelsen sendte den 14. juli 2016 en høring til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering samt Justitsministeriet vedrørende spørgsmålet om forældelse.

Justitsministeriet svarede efterfølgende, at ministeriet ikke kunne besvare høringen, da Ankestyrelsen efter Justitsministeriets opfattelse allerede havde taget stilling til det spørgsmål om forældelse, som Ankestyrelsen bad Justitsministeriet forholde sig til, og da Ankestyrelsen var klageinstans på området.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har besvaret høringen ved brev af 27. april 2017 modtaget i Ankestyrelsen den 1. maj 2017.

Den 21. juli 2016 rettede Folketingets Ombudsmand på ny henvendelse til Ankestyrelsen i sagen, idet Ankestyrelsens vurdering af forældelsesspørgsmålet efter Folketingets Ombudsmands opfattelse umiddelbart var vanskeligt foreneligt med forarbejderne til forældelsesloven og retspraksis i forhold til forældelseslovens § 3, stk. 2, hvoraf det fremgår, at hvis fordringshaveren var ubekendt med fordringen eller skyldneren, regnes forældelsesfristen i stk. 1 først fra den dag, da fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab hertil.”

Genoptagelse af andre sager

Ankestyrelsen og Udbetaling Danmark skal på baggrund af FOB 24-16 forsøge at finde sager, hvor borgere med bopæl i udlandet har ret til tilkendelse af folkepension fra et tidligere tidspunkt. Spørgsmålet om forældelse vil indgå i behandlingen af sagerne.

Udbetaling Danmark har allerede udsendt orienteringsbrev til de borgere i udlandet, som er over folkepensionsalderen.

Ifølge Ombudsmandens udtalelse skal pligten til at give meddelelse forstås med den naturlige modifikation, at den ikke omfatter tilfælde, hvor det er umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at finde frem til den pågældendes adresse, ligesom den ikke gælder i tilfælde, hvor orientering må anses for overflødig.

Sammenhængen i sagsbehandlingen mellem afdelingen for national og afdelingen for international pension

Ankestyrelsen har i flere sager set, at afgørelser fra afdelingen for international pension er truffet uden kendskab til – og uden at undersøge, hvilken sagsbehandling der er foregået i afdelingen for national pension.

Vi har endvidere set, at afdelingen for international pension - i stedet for at oversende borgerens henvendelse til den rette afdeling - træffer afgørelse om, at en borger ikke er berettiget til en pensionsydelse i udlandet, allerede fordi der ikke er truffet afgørelse efter de nationale regler.

I en konkret sag med j.nr. 2016-3920-32775 fremgik følgende således af Udbetaling Danmarks afgørelse:

”Vi kan ikke behandle din sag om dispensation

Vi kan ikke behandle din sag om dispensation til at tage din pension med til Sverige.

Begrundelse

Begrundelsen er, at den nationale del af Udbetaling Danmark ikke har taget stilling til, om du opfylder de almindelige betingelser for at tage din pension med ved flytning til Sverige.

Vi kan kun tage stilling til dispensation, hvis den nationale del af Udbetaling Danmark har givet dig et afslag.

Vi foretager os ikke yderligere, før vi eventuelt modtager en ny ansøgning om dispensation.”

Det fremgik imidlertid af sagen, at Udbetaling Danmarks afdeling for national pension allerede havde truffet afgørelse om, at borgeren ikke opfyldte de almindelige betingelser i pensionsloven for at medtage sin pension til udlandet.

Efterfølgende blev Udbetaling Danmarks afdeling for international pension opmærksom på, at borgeren var udrejst af Danmark, inden han havde ansøgt om dispensation og traf på den baggrund en ny afgørelse med denne begrundelse, som ”erstattede” den tidligere afgørelse.

Vi stadfæstede Udbetaling Danmarks afgørelse, men udtalte kritik af, at Udbetaling Danmark ikke havde truffet afgørelse på et korrekt grundlag i første omgang.

Vi kritiserede også, at Udbetaling Danmark ikke havde videreformidlet borgerens ansøgning om dispensation til den korrekte afdeling i Udbetaling Danmark – altså den afdeling, der som følge af den interne organisation i Udbetaling Danmark skulle have behandlet sagen.

I en sag (j.nr. 2016-3923-11301) klagede borgeren over Udbetaling Danmarks afgørelse om beregning af pension i pensionsmeddelelse for 2015. Forud var gået et årelangt forløb, hvor borgerens pension flere gange var blevet omberegnet efter reglerne for samlevende og enlig.

Udbetaling Danmark traf efterfølgende flere forskellige afgørelser, der gensidigt afløste og supplerede hinanden uden, at Udbetaling Danmark på noget tidspunkt tog endelig stilling til borgerens indsigelser og gjort rede for det faktiske forløb.

Borgeren flyttede til Danmark fra udlandet den 25. maj 2016. Borgeren forsøgte gentagne gange i løbet af 2016 at kontakte Udbetaling Danmark vedrørende sagen.

Efterfølgende skete der en række fejl i borgerens pensionsudbetalinger, og han modtog – sådan som vi forstod sagen – under sagens behandling i Ankestyrelsen en opkrævning på for meget udbetalt pension. Udbetaling Danmark havde under hele forløbet fastholdt, at alle fejl ville blive opklaret i forbindelse med efterreguleringen for 2015.

Den 25. november 2016 ringede borgeren til Udbetaling Danmark på baggrund af efterreguleringen. Følgende fremgår af notatet fra telefonsamtalen:

”Oplysninger:

Borger har ønsket opringning fra chef grundet opkrævning i forbindelse med efterregulering 2015.

Vurdering:

Udbetalings sagen har været ramt af en række fejl, hvilket har bevirket, at borger har modtaget opkrævning på et forkert grundlag.

Løsning:

Der er taget kontakt til National Pension for at få rettet sagen.

Borger er kontaktet med oplysning om, at han kan se bort fra opkrævning. Der er samtidigt beklaget for fejlen, der har ramt ham.

Videre sagsbehandling:

Når sag er rettet modtager ny afgørelse.”

Den 29. november 2016 modtog borgeren et brev med følgende ordlyd:

”Kære xx

Vi skriver til dig, fordi du den 29. november 2016 har kontaktet os og bedt om at få en skriftlig undskyldning og forklaring på efterreguleringen af din pension for 2015.

Din udbetalings sag har beklageligvis været ramt af en række fejl, hvilket har bevirket, at du har modtaget en opkrævning på et forkert grundlag. Du skal selvfølgelig se bort fra denne opkrævning.

Udbetaling Danmark, National Pension er blevet bedt om at rette op på din sag.

Du vil modtage en ny afgørelse fra Udbetaling Danmark, National Pension omkring din efterregulering for 2015.”

Borgeren henvendte sig på ny telefonisk til Udbetaling Danmark den 30. november 2016 og følgende fremgår af telefonnotatet:

"Notat

XX ringet d.d. Han er blevet stillet videre fra national. xxx har en efterregulering for 2015 ved national og mangler udbetaling for november pga. fejl-sagen. Der er klagesag i gang og der afventes afgørelse fra Ankestyrelsen.

XX er blevet stillet frem og tilbage af flere omgange og er ved at være træt af han ikke kan få en afklaring. Vi har intet med sagen at gøre og det er national der skal tage sig af sagen.

YY, fra national har sagen og har lovet at ringe tilbage til XX d.d. Skulle xxx blive stillet videre til os en anden gang må der tages kontakt til YY så hun kan kontakte ham".

Da vi modtog klagen fra Udbetaling Danmark fik vi alene akter fra afdelingen for international pension.

På trods af adskillige høringer og anmodninger om nye beregninger fra Udbetaling Danmark var det ikke muligt for os at gennemskue om borgerens pension var beregnet korrekt, og om borgeren havde fået sit tilgodehavende udbetalt. Det var ligeledes ikke muligt at få Udbetaling Danmarks nationale og internationale pensionsafdeling til at lave en samlet redegørelse for og afgørelse i sagen.

Vi hjemviste sagen til en fornyet beregning og til, at Udbetaling Danmark skulle finde dokumentation for, at et beløb, der var modregnet i pensionen rent faktisk var udbetalt til borgeren.

Den 28. januar 2016 havde Udbetaling Danmark truffet en ny særskilt afgørelse over for borgeren om, at han nu skulle tilbagebetale 15.000 kr. som han havde fået udbetalt for meget i forbindelse med afgørelsen af december 2015.

Den sidste afgørelse behandlede Ankestyrelsen separat under j. nr. 2016-3922-11296.

Også denne sag blev hjemvist, da der manglede dokumentation for, at borgeren rent faktisk havde fået beløbet udbetalt.

I en sag (j.nr. 2016-3930-11307) var det Udbetaling Danmarks afdeling for national pension, der skrev følgende:

"Tak for din henvendelse

Vi har modtaget din henvendelse om mulighed for dispensation til at medtage din førtidspension til Kenya i mere end 6 måneder.

Du skal rette henvendelse til International Pension, da det er dem, der træffer afgørelse om mulighed for dispensation.

De træffes på Tlf: 70 12 80 51 (åbent dagligt mellem 10 – 14).
Vil du vide mere

På www.borger.dk/foertidspension kan du læse mere om førtidspension. Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Venlig hilsen

Udbetaling Danmark"

Sagerne illustrerer et manglende informationsflow mellem national og international pension og en manglende koordinering mellem de to afdelinger.

Udbetaling Danmark skal sikre et system, der tilgodeser en helhedsorienteret vejledning og sagsbehandling inden for Udbetaling Danmarks eget sagsområde, ligesom Udbetaling Danmark skal sikre, at sagsbehandlingen foretages på et korrekt faktisk grundlag. Dette gælder særligt, fordi der i begge sager er tale om oplysninger, som Udbetaling Danmark som myndighed utvivlsomt har kendskab til i og med, at de findes i Udbetaling Danmark og uanset den interne organisation, bør kunne anvendes i den konkrete sagsbehandling.

Oversættelse

Vi har set en række eksempler på, at Udbetaling Danmark enten har afslået at oversætte dokumenter til et sprog som borgeren forstår med henvisning til, at Udbetaling Danmarks træffer afgørelser på dansk eller undlader at oversætte korrespondance med borgeren samt sagens afgørelse og revurdering.

Det følger af praksis fra Folketingets Ombudsmand, at forvaltningsmyndighederne efter forvaltningslovens § 7, stk. 1, og almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, i almindelighed bør sikre sig, at de bliver forstået af udlændinge, hvis sager de behandler, se til eksempel FOB.90.240

I en sag (j.nr. 2016-3923-00012) kritiserede vi, at afgørelsen og revurderingen ikke var oversat til et sprog, som borgeren forstod, idet det fremgik af sagen, at borgeren ikke forstod dansk. Vi konstaterede, at fejlen ikke havde haft indflydelse på afgørelsens faktiske resultat, hvorfor vi stadfæstede afgørelsen.

I en sag med j.nr. 2016-3930-32393 fandt vi derimod, at afgørelsen var ugyldig. Vi fandt således, at den manglende oversættelse sammen med andre sagsbehandlingsfejl - herunder, at partshøringen heller ikke var fremsendt på et sprog, som borgeren og dennes værge forstod, og at den i det hele taget ikke var fremsendt til borgerens værge - samlet set medførte, at vi ikke kunne udelukke, at fejlene havde haft betydning for afgørelsens resultat. Udbetaling Danmark lagde i sit afslag på førtidspension vægt på, at borgeren ikke havde kommenteret den tilsendte ressourceprofil, der var på dansk.

Personligt tillæg

Reglerne om personligt tillæg i lov om social pension § 14 og i lov om højeste, mellemste, forhøjet mellemste og højeste førtidspensions § 17, stk. 2, giver mulighed for efter en skønsmæssig vurdering at tilkende økonomisk hjælp til rimelige og nødvendige udgifter, som pensionisten ikke selv kan afholde. Der kan ydes hjælp til såvel engangsudgifter som løbende udgifter. Det sidste ydes som et løbende tillæg.

Løbende tillæg kan være særligt relevant for udenlandske pensionister med brøkpension.

Der skal foretages en konkret og individuel vurdering af borgerens behov, og der kan ikke opsættes faste beløbsgrænser for, hvornår en person er berettiget til personligt tillæg. I vurderingen indgår pensionistens budget samt muligheden for at dække udgiften på anden vis, herunder ved at søge hjælp efter anden lovgivning. For udenlandske pensionister beror vurderingen endvidere på en vurdering af leveomkostningerne i det pågældende land.

Vi har set eksempler på, at der hos Udbetaling Danmark til at opstille for faste kriterier for, hvornår en pensionist er berettiget til personligt tillæg.

I en sagen (j.nr. 2016-3934-44097) ændrede vi således Udbetaling Danmarks afgørelse af, at en pensionists løbende personlige tillæg blev nedsat fra 4.745 kr. til 3.647 kr. pr. måned på grund af udsving i kursen på det britiske pund. Udbetaling Danmark havde nedsat beløbet bare to måneder efter, at Ankestyrelsen havde fastslået, at pensionisten var berettiget til 4.475 kr. om måneden.

Sagen viser, at vurderingen af retten til personligt tillæg er skønsmæssig, og at der ved løbende personligt tillæg ikke løbende skal korrigeres for mindre ændringer i udgifter og indtægter.

10 Lovvalg

Følgende kapitel handler om sager om lovvalg. Det første afsnit indeholder statistik om:

- Indkomne sager de seneste tre år
- Afsluttede sager i 2016
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste tre år
- Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016
- Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

Derudover indeholder kapitlet beskrivelser af udvalgte sager, der er afgjort i løbet af året.

10.1 Sager om lovvalg i tal

Ankestyrelsen har i perioden 2014-2016 modtaget få sager om lovvalg. I de nævnte år svarer antallet henholdsvis til 18, 19 og 14 sager, se tabel 10.1.

Tabel 10.1 Indkomne sager de seneste tre år

	Antal
Indkomne sager 2014	18
Indkomne sager 2015	19
Indkomne sager 2016	14

Note: Tallene for 2014 indeholder sager, hvor både tidligere Pensionsstyrelsen og Udbetaling Danmark er underinstans. Tallene for 2015 og 2016 indeholder alene sager, hvor Udbetaling Danmark er underinstans. Vi henviser til bilag 1 – bag om tallene.

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen i alt 18 sager om lovvalg. Alle sagerne blev realitetsbehandlet.

Tabel 10.2 Afsluttede sager i 2016

	Realitetsbehandlet		Afvist/Bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Afsluttede sager 2016	18	100	0	0	18	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

De følgende afsnit er baseret på de sager, som blev realitetsbehandlet. Siden 2014 har stadfæstelsesprocenten været faldende. I 2016 faldt stadfæstelsesprocenten til 72 procent. I 2016 hjemviste vi 2 sager og ændrede 3 sager, se tabel 10.3.

Tabel 10.3 Udfaldet af realitetsbehandlede sager de seneste tre år

	Stadfæstelse		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2014	16	100	0	0	0	0	16	100
2015	31	89	3	9	1	3	35	100
2016	13	72	2	11	3	17	18	100

10.1.1 Kritik i realitetsbehandlede sager

Det fremgår af tabel 10.4, at der blev realitetsbehandlet 18 sager om lovvalg i 2016. Tabellen viser antallet af påtalte sagsbehandlingsfejl fordelt på stadfæstede, ændrede og hjemviste sager. Herudover indeholder tabellen de typer af sagsbehandlingsfejl, vi har påtalt i sagerne fordelt på sagsudfald.

Ud af de i alt 18 sager blev 13 af sagerne stadfæstet. I 12 sager, ud af de 13 stadfæstede sager, blev der ikke påtalt sagsbehandlingsfejl. De 12 sager uden kritik svarer til 67 procent af det samlede antal afgjorte sager. Der blev påtalt sagsbehandlingsfejl i en stadfæstet sag.

Vi har i alt påtalt 5 sagsbehandlingsfejl i de ændrede og hjemviste sager (5 sager) og de stadfæstede sager afgjort med kritik (1 sag).

Tabel 10.4 Kritik i realitetsbehandlede sager i 2016

	Stadfæstelse		Hjemvisning	Ændring		I alt
	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal	Procent
Realitetsbehandlede sager i alt	13	-	2	3	18	100
Antal hjemviste og ændrede sager	-	-	2	3	5	28
Antal stadfæstede sager med kritik	1	8	-	-	1	5
Antal stadfæstede sager uden kritik	12	92	-	-	12	67
<u>Påtalte sagsbehandlingsfejl:</u>						
Kritik begrundelse	1	8	0	0	1	6
Kritik genvurdering	1	8	0	0	1	6
Kritik klagevejledning	0	0	0	0	0	0
Kritik officialprincippet	0	0	2	0	2	11
Kritik partshøring	0	0	0	0	0	0
Kritik vejledningspligt	0	0	0	0	0	0
Kritik andet	0	0	1	0	1	6
I alt	2	40	3	0	5	100

Note: Der måles alene på realitetsbehandlede sager. Dvs. der er målt på de 18 sager i tabel 10.2. Sagerne der er ændret eller hjemvist indgår i tabellen om sager med kritik, da ændringer og hjemvisninger anses for at være en kritik i sig selv. Der registreres flere kritikker på hver enkelt sag, når der er påtalt flere forskellige sagsbehandlingsfejl. Hjemvisninger registreres som altovervejende udgangspunkt med kritik officialprincippet.

Udviklingen i andelen af stadfæstede sager, hvor vi har påtalt sagsbehandlingsfejl, fremgår af tabel 10.5. Andelen af sager uden kritik er faldet fra 89 procent i 2015 til 67 procent i 2016.

Tabel 10.5 Stadfæstede sager uden kritik de seneste to år

	Stadfæstede sager uden kritik		Realitetsbehandlede sager	
	Antal	Procent	Antal	Procent
2015	31	89	35	100
2016	12	67	18	100

10.2 Udvalgte sager om lovvalg

Ankestyrelsen har ikke offentliggjort principafgørelser om lovvalg i 2016. Vi har hjemvist to sager om lovvalg. Sagerne er beskrevet nedenfor i afsnit 10.2.2.

10.2.1 Regler

Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (Grundforordningen).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (Gennemførselsforordningen).

Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 465/2012 af 22. maj 2012 om ændring af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og forordning (EF) nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004

Den Administrative Kommissions afgørelse nr. A2

Praktisk vejledning om den lovgivning, der finder anvendelse i Den Europæiske Union (EU), Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) og Schweiz, december 2013.

Vejledning om social sikring – Generel introduktion og fælles regler, vejledning nr. 9228 af 23. maj 2013.

Vejledning om EF-regler om social sikring – lovvalg, vejledning nr. 9229 af 23. maj 2013.

Danmark har desuden indgået konventioner om social sikring med en række lande uden for EU/EØS.

10.2.2 Andre afgørelser

Ankestyrelsen behandler relativt få sager om lovvalg, og det er derfor vanskeligt at beskrive generelle tendenser i Udbetaling Danmarks behandling af lovvalgssagerne. Der har været en stigning i antallet af hjemviste og ændrede sager fra 2014 og frem til 2016. Vi har valgt at beskrive to hjemviste sager om lovvalg.

I de beskrevne sager har Udbetaling Danmark ikke anvendt reglerne om lovvalg i EF-forordning nr. 883/2004 korrekt eller ikke anvendt forordningens begreber korrekt. Som følge heraf har Udbetaling Danmark ikke oplyst sagerne tilstrækkeligt, og har dermed ikke opfyldt officialprincippet i retssikkerhedslovens § 10.

Sag 1: Medarbejder udsendt af dansk filial til Spanien

Sagen (j.nr. 2016-4810-36950) blev hjemvist.

Ankestyrelsen hjemviste sagen, fordi Udbetaling Danmark ikke havde anvendt reglerne om lovvalg ved udsendelse korrekt. Endvidere var sagen ikke tilstrækkelig oplyst til, at vi kunne tage stilling til, om betingelserne for udsendelse under dansk social sikring var opfyldt.

Sagen handler om, hvorvidt arbejdstageren, der var ansat i en dansk filial af en belgisk virksomhed, fortsat kunne være omfattet af de danske regler om social sikring under udsendelse til Spanien. Det har ved vurderingen heraf betydning, om virksomheden har omfattende aktivitet i udsenderstaten, dvs. i Danmark.

Udbetaling Danmark foretog ikke en vurdering af, om den danske filial havde omfattende aktivitet i Danmark. Udbetaling Danmark lagde alene vægt på, at der var tale om en dansk filial af en belgisk virksomhed og vurderede på den baggrund, at arbejdsgiveren var etableret i Belgien.

Udbetaling Danmark skulle ved den fornyede behandling tage stilling til, om betingelserne for, at den danske filial kunne udsende arbejdstageren under de danske regler om social sikring, var opfyldt - herunder om virksomheden havde omfattende aktivitet i Danmark. Udbetaling Danmark skulle forinden indhente relevante oplysninger til brug for vurderingen.

Sag 2: Medarbejder udsendt af dansk virksomhed til sit hjemland

Sagen (j.nr. 2016-4810-25997) blev hjemvist med kritik af Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Ankestyrelsen hjemviste sagen, fordi Udbetaling Danmark ikke havde anvendt forordningens bopælsbegreb ved vurderingen af sagen, men alene havde taget udgangspunkt i oplysninger fra folkeregisteret i Danmark.

Som følge heraf var sagen ikke tilstrækkelig oplyst til, at det kunne vurderes, om arbejdstageren havde bopæl i Danmark og dermed tilstrækkelig tilknytning til Danmark forud for udsendelsen til Tyskland. Ankestyrelsen kunne således ikke vurdere, om betingelserne for udsendelse under dansk social sikring var opfyldt.

Ankestyrelsen udtalte samtidig kritik, idet Udbetaling Danmark ikke sendte sagen til Ankestyrelsen i overensstemmelse med retssikkerhedslovens regler om behandling af klager. Udbetaling Danmark afgjorde sagen den 22. marts 2016. Partsrepræsentanten fremsendte den 6. april 2016 yderligere oplysninger og anmodede om, at Udbetaling Danmark foretog en ny bedømmelse af sagen. Udbetaling Danmark traf på ny afgørelse med samme resultat den 18. april 2016. Partsrepræsentanten påklagede begge

afgørelser den 17. maj 2016. Først herefter sendte Udbetaling Danmark sagen til Ankestyrelsen.

Sagen handler om, hvorvidt arbejdstageren fortsat var omfattet af de danske regler om social sikring under udsendelse til Tyskland. I den forbindelse har det afgørende betydning, om arbejdstageren har haft bopæl i Danmark eller Tyskland forud for udsendelsen.

Ved fastsættelse af en persons bopæl, er det grundforordningens bopælsbegreb, som skal anvendes. Bopæl er i grundforordningen defineret som det sted, hvor en person har sit sædvanlige opholdssted. De forhold, der skal indgå i vurderingen af, hvor en person har bopæl, fremgår af gennemførselsforordningens artikel 11. Det er her beskrevet, at bopælsmedlemsstaten er den stat, hvor en person har sin faste bopæl, og hvor dennes sædvanlige interessecenter ligeledes befinder sig.

Der skal ved fastsættelsen af det sædvanlige opholdssted tages hensyn til samtlige relevante forhold, herunder varigheden og kontinuiteten af personens tilstedeværelse på de berørte medlemsstaters områder, familiemæssige og erhvervmæssige forhold. Registreringen i folkeregistret kan derfor ikke stå alene.

Ankestyrelsen hjemviste sagen, idet der ikke forelå tilstrækkelige oplysninger om arbejdstagerens bopælsforhold i perioden forud for udsendelsen. Udbetaling Danmark skulle ved den fornyede behandling af sagen indhente yderligere oplysninger til brug for fastsættelse af arbejdstagerens bopæl.

11 Kontanthjælpsloftet

Følgende kapitel handler om sager om kontanthjælpsloftet. Tabellerne i kapitlet skal læses i lyset af, at der er tale om nye regler som først trådte i kraft i fjerde kvartal af 2016. Det første afsnit indeholder statistik om⁹:

- Indkomne sager
- Afsluttede sager
- Udfaldet af realitetsbehandlede sager

Derudover indeholder kapitlet en kort beskrivelse sagerne, der er afgjort i løbet af året.

11.1 Sager om kontanthjælpsloftet i tal

Det fremgår af tabel 11.1. at Ankestyrelsen modtog 108 sager om kontanthjælpsloftet i 2016. Vi afsluttede 24 sager om kontanthjælpsloftet i 2016. Af de 24 sager blev 22 sager realitetsbehandlet og to sager blev afvist eller bortfaldt. Se tabel 11.2. Ankestyrelsen stadfæstede samtlige af de 22 sager, der blev realitetsbehandlet i 2016, se tabel 11.3.

Tabel 11.1 Indkomne sager

	Antal
Indkomne sager i 2016	108

Tabel 11.2 Afsluttede sager

	Realitetsbehandlet		Afvist/bortfaldet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Afsluttede sager i 2016	22	92	2	8	24	100

Note: Sager, der er registreret som afvist/bortfaldet, afsluttes ofte forholdsvis kort tid efter sagen modtages i Ankestyrelsen. Antallet af afviste/bortfaldne sager og de opgjorte procenter heraf skal derfor både ses i forhold til antallet af indkomne sager pågældende år og antallet af realitetsbehandlede sager samme år.

Tabel 11.3 Udfaldet af realitetsbehandlede sager

	Stadfæstet		Hjemvisning		Ændring		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
2016	22	100	0	0	0	0	22	100

⁹ Der henvises til afsnit XX om, hvordan statistikken er opgjort for de enkelte år i perioden 2013-2016, herunder de forbehold der knytter sig til statikken.

11.2 Kort om sagerne om kontanthjælpsloftet

Det må på baggrund af stadfæstelsesprocenten i de afgjorte sager antages, at Udbetaling Danmark overordnet set anvender reglerne om kontanthjælpsloftet korrekt.

For så vidt angår Udbetaling Danmarks sagsbehandling er der udtalt kritik i 18 af de 22 afgjorte sager. Kritikken går i alle tilfælde på manglende overholdelse af genvurderingsfristen på fire uger.

11.2.1 Regler

Lov om aktiv socialpolitik

- Senest offentliggjort i lovbekendtgørelse nr. 468 af 20. maj 2016

Bekendtgørelse om beregning af den samlede hjælp efter § 25 b i lov om aktiv socialpolitik og fordelingen af opgaver mellem kommunen og Udbetaling Danmark efter § 25 d i lov om aktiv socialpolitik (kontanthjælpsloftsbekendtgørelse) – bekendtgørelse nr. 1400 af 29. november 2016.

Vejledning om de øvre grænser for den samlede hjælp (kontanthjælpsloftsvejledningen) – Vejledning nr. 10322 af 20. december 2016.

Redegørelse om behandling af klagesager fra Udbetaling Danmark 2016

BILAG

Bilag 1 Bag om tallene

Ankestyrelsen behandler klagesager fra Udbetaling Danmark om barselsdagpenge, boligstøtte, familieydelse, lovvalg, pension, international pension, reintegrationsbistand, efterlevelseshjælp, hjælp til forsørgelse af danske statsborgere i udlandet, delpension, fleksydelse og kontanthjælpsloftet.

Udbetaling Danmark har siden oktober 2012 fået overført områder, som tidligere har været varetaget af andre myndigheder. De første områder blev overført fra kommunerne i 2012 og 2013. I juni 2013 fik Udbetaling Danmark overført Pensionsstyrelsens opgaver. I maj 2015 fik Udbetaling Danmark overført yderligere tre mindre områder fra kommunerne med Ankestyrelsen som klageinstans. Det drejer sig om efterlevelseshjælp, delpension og fleksydelse. I 2016 fik Udbetaling Danmark nye opgaver i forbindelse med, kontanthjælpsloftet blev indført.

Redegørelserne for 2013 og 2014 indeholdt statistik over sager med kommunerne og Pensionsstyrelsen som underinstans. Tallene fra 2013 og 2014 i denne redegørelse indeholder fortsat sager med kommunerne og Pensionsstyrelsen som underinstans.

I tallene fra 2015 og 2016 har kun taget sager med, hvor Udbetaling Danmark er registreret som underinstans. Der er tale om få sager, hvor Udbetaling Danmark ikke er registreret som underinstans. Bl.a. sager om delpension og fleksydelse, som ikke var færdigbehandlet, sager, hvor kommunerne fortsat, dvs. uden hjemmel, har afgjort sager inden for et område, som er overgået til Udbetaling Danmark eller ældre sager, som er genoptaget.

Vi har, i 2015 og 2016, ført statistik over, hvor mange sager vi har udtalt kritik i. Det har vi bl.a. gjort for at vise, i hvilket omfang der laves fejl i sager, som vi stadfæster. I 2016 har vi også registreret, hvilke typer af sagsbehandlingsfejl vi har påtalt i sagerne.